

KITEEN KAUPUNKI

Pyhäjärven rantaosayleiskaava

KAAVASELOSTUS

27.9.2016

Hyväksytty Kiteen kaupunginvaltuustossa 24.10.2016 § 48

Sisällysluettelo

1	PERUS- JA TUNNISTIEDOT	1
1.1	Kaavan tarkoitus	3
2	TIIVISTELMÄ	4
2.1	Kaavaprosessin vaiheet	4
2.1.1	Kaavatyön aloitusvaihe	4
2.1.2	Selvitykset	4
2.1.3	Kaavaluonnosvaihe	5
2.1.4	Kaavaehdotus.....	5
2.1.5	Kaavan hyväksyminen	5
2.2	Kaavan keskeinen sisältö ja tavoitteet	5
2.3	Toteuttaminen.....	6
3	LÄHTÖKOHDAT	7
3.1	Alueen yleiskuvaus	7
3.2	Luonnonympäristö	7
3.2.1	Laaditut luontoselvitykset	7
3.2.2	Kallio- ja maaperä.....	8
3.2.3	Kasvillisuus	10
3.2.4	Eläimet	13
3.2.5	Luonto- ja lintudirektiivilajit sekä uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit.....	16
3.2.6	Uhanalaiset ja silmällä pidettävät luontotyytit	20
3.2.7	Arvokkaat luontokohteet	20
3.2.8	Vesistöt	25
3.2.9	Pohjavedet	25
3.2.10	Pintavedet.....	25
3.3	Maisema.....	26
3.3.1	Maisemakuva	26
3.3.2	Maisemansuojelullisesti arvokkaat alueet	27
3.4	Kulttuuriympäristö	32
3.4.1	Kulttuurimaisemakohteet	32
3.4.2	Muinaisjäännökset.....	32
3.4.3	Rakennettu kulttuuriympäristö.....	36
3.5	Väestö, yhdyskuntarakenne, työpaikat ja palvelut	39
3.5.1	Väestömäärä ja kehitys	39
3.5.2	Yhdyskuntarakenne	39
3.5.3	Elinkeinot ja yritystoiminta	41
3.5.4	Palvelut	42

3.6	Yhdyskuntatekniikka	42
3.6.1	Vesihuolto.....	42
3.6.2	Jätehuolto.....	43
3.7	Liikenne	43
3.7.1	Ajoneuvoliikenne ja liikennemäärät	44
3.7.2	Joukkoliikenne.....	45
3.8	Ympäristönsuojelu ja ympäristöhäiriöt.....	45
3.8.1	Maaperä	45
3.8.2	Melu.....	45
3.9	Maanomistus.....	45
3.10	Suunnittelutilanne	45
3.10.1	Maakuntakaava	45
3.10.2	Yleiskaava.....	51
3.10.3	Asemakaava.....	51
3.10.4	Ranta-asemakaava	51
3.10.5	Vireillä olevat muut suunnitelmat ja hankkeet	52
3.10.6	Rakennusjärjestys.....	52
3.10.7	Rakennuskiellot ja toimenpiderajoitukset	52
4	Suunnittelun tavoitteet	53
4.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet.....	53
4.2	Kiteen kaupungin asettamat tavoitteet	55
4.3	Viranomaisten asettamat tavoitteet	56
4.4	Asukkaat ja sidosryhmät	56
4.5	Prosessin aikana syntyneet tavoitteet	57
4.5.1	Luonnos.....	57
4.5.2	Ehdotus	57
5	Yleiskaavaprosessi	58
5.1	Alueen määrittely	58
5.2	Yleiskaavaluonnos	58
5.3	Yleiskaavaehdotus	58
5.4	Yleiskaava	62
6	OSAYLEISKAAVA JA SEN PERUSTELUT.....	66
6.1	Yleistä.....	66
6.2	Mitoitus.....	67
6.2.1	Ranta-alueen mitoitus	67
6.2.2	Ranta-alueen mitoituksen tulokset	71
6.2.3	Rantaosayleiskaavan suhde kumottuun rantaosayleiskaavaratkaisuun.	73

6.3	Aluevaraukset	75
6.3.1	Pysyvä asuminen	75
6.3.2	Loma-asutus	77
6.3.3	Matkailu, virkistys ja vapaa-aika	79
6.3.4	Metsätalousalueet	80
6.3.5	Vesialueet	80
6.3.6	Luonnon-, maiseman- ja kulttuuriympäristön suojelu	81
6.3.7	Liikenne	85
6.3.8	Muut merkinnät	85
6.4	Kaavan suhde tavoitteisiin ja suunnitelmiin	87
6.4.1	Suhde yleiskaavan sisältövaatimuksiin	87
6.4.2	Suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin VAT	88
6.4.3	Suhde maakuntakaavaan	92
7	YLEISKAAVAN VAIKUTUKSET	97
7.1	Yleistä	97
7.2	Taloudelliset vaikutukset	97
7.3	Sosiaaliset vaikutukset	98
7.4	Vaikutukset luontoon ja ympäristöön	98
7.4.1	Vaikutukset maa- ja kallioperään	98
7.4.2	Vaikutukset pinta- ja pohjaveteen	98
7.4.3	Vaikutukset ilmaan ja ilmastoon	99
7.4.4	Vaikutukset kasvillisuuteen ja eläimistöön	99
7.5	Vaikutukset Natura 2000 verkostoon	99
7.6	Vaikutukset maisemaan	100
7.7	Vaikutukset rakennettuun ympäristöön	101
7.8	Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen	101
7.9	Vaikutukset liikenteeseen	101
7.10	Vaikutukset rakennuskantaan ja kulttuuriperintöön	101
7.11	Vaikutukset arkeologiseen kulttuuriperintöön	102
7.12	Vaikutukset energiankulutukseen ja hiilidioksidipäästöihin	102
8	Toteuttaminen	103
8.1	Osayleiskaavan oikeusvaikutukset	103
8.1.1	Suunnittelun ohjausvaikutus	103
8.1.2	Maakuntakaavan/ seutukaavan ohjausvaikutus	103
8.1.3	Vaikutus viranomaisiin	103
8.1.4	Rakennusjärjestys	103
8.1.5	Yleiskaavan ja muun lainsäädännön mukaisen päätöksenteon suhde	103

Auranen Maria / Reinikainen Kuisma

27.9.2016

8.2	Rakentaminen osayleiskaava-alueella.....	103
8.3	Jätevesien käsittely	104
8.4	Alueen maisemaan ja metsänhoitoon liittyviä yleisiä suosituksia	105
9	SUUNNITTELUVAIHEET	107

LIITTEET:

1. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma 26.5.2014, tarkistettu 3.3.2016
2. Luonto- ja maisemakohteet 28.1.2016
 - a. Luontoselvitysraportti
 - b. Maisemavyöhykkeet
 - c. Uhanalaiset lajit
 - d. Arvokkaat luonto- maisema- ja kulttuurimaisemakohteet
 - e. Viitasammakkoselvitys
 - f. Valkoselkätikkaselvitys (EI JULKINEN, viranomaiskäyttöön)
3. Arkeologinen inventointi 9.12.2014
4. Mitoitusaineisto 6.9.2016
 - a. Ranta-alueen mitoitustaulukot
 - b. Ranta-alueen mitoitustaulukkoselite
 - c. Mitoitusvyöhykkeet ja rantaviivan muunto
5. Rakennetun kulttuuriympäristön arvokohteet 31.8.2016
6. Natura-arviointi 3.3.2016 ja siitä annetut lausunnot (EI JULKINEN, viranomaiskäyttöön)
7. Viranomaisneuvottelun 10.8.2016 muistio
8. Vastineet kaavaehdotuksesta annettuihin lausuntoihin ja muistutuksiin sekä vastineet ylimääräisestä kuulemisesta annettuihin muistutuksiin.

OHEISAINEISTO, LÄHTEET:

1. Arvokkaat maisema-alueet: maisema-aluetyöryhmän mietintö II. Ympäristöministeriö 1992
2. Pohjois-Karjalan kulttuuriympäristöt. Mika Ahonen, Pohjois-Karjalan liitto 2004
3. Rannoilta kyläteille – Kesälahden kulttuuriympäristöohjelma. Leena Luha. Kesälahden kunta 2004
4. Arvokasta Kiteellä – Kiteen kulttuuriympäristöohjelma. Marianne Rautiainen. Kiteen kaupunki 2003
5. Pohjois-Karjalan rakennusperintöinventoinnin päivitys ja kohteiden arvottaminen - Keski-Karjala (Kesälahti, Kitee, Rääkkylä ja Tohmajärvi). 2008.
6. VAT Vuoksi - Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet Vuoksen vesistöalueella (Etelä-Savon Ympäristökeskuksen raportteja 4/2007). Kirsti Kovanen. Etelä-Savon Ympäristökeskus 2007.
7. Kiteen kaupungin vesihuollon kehittämissuunnitelma. Ramboll 2012.
8. Ehdotus valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi, Ympäristöministeriö 2015

Pyhäjärven rantaosayleiskaava

1 PERUS- JA TUNNISTIEDOT

Selostus liittyy 27.9.2016 päivättyyn Pyhäjärven rantaosayleiskaavaan.

Suunnittelualueen ranta-alueille laaditaan oikeusvaikutteinen rantaosayleiskaava, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osa käyttämisestä rakennusluvan myöntämisen perusteena (MRL 72§). Suoraan rakentamista ohjaavassa (MRL 72 §) yleiskaavassa määritellään pääsääntöisesti rakentamisen ja muun maankäytön periaatteet niin tarkasti ettei asemakaavan laatiminen ole tarpeen.

Työtä Kiteen kaupungilla ohjaa maankäyttöpäällikkö Pirkka Aula. Kaavan laadinnasta toimeksiantona vastaa FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy (aiemmin FCG Finnish Consulting Group Oy) työryhmällä DI YKS-503 Kuisma Reinikainen, DI Maria Auranen, DI Timo Leskinen ja M. Sc. Jan Tvrdy. Luonto- ja maisemaselvityksen sekä siihen liittyvät tarkennukset ovat laatineet biologi FM Minna Eskelinen, biologi FM Tiina Mäkelä ja biologi FK Jari Kärkkäinen FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy:stä. Viitasammakkoselvityksen on laatinut FM Janne Partanen FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy:stä. Valkoselkätikkaselvityksen on laatinut Jari Kontiokorpi.

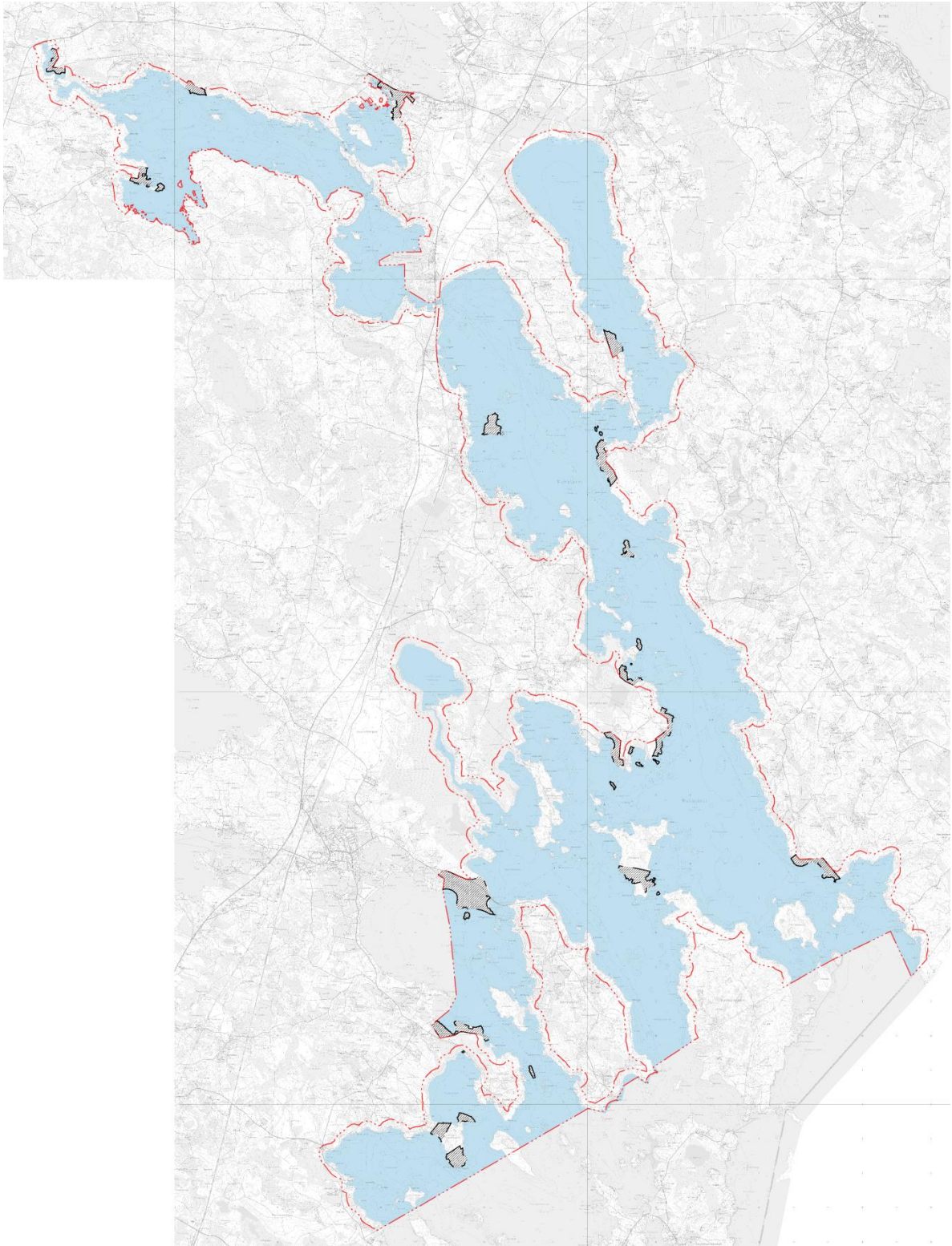
Rantaosayleiskaava laaditaan kaikille Pyhäjärven ranta-alueille lukuun ottamatta Kesälahden kirkonkylän osayleiskaavan aluetta, Pajarinniemen osayleiskaavan aluetta, asemakaavoitettuja alueita ja ranta-asemakaavoitettavana olevia alueita. Jo ranta-asemakaavoitetut alueet kuuluvat kaava-alueeseen. Alle 2 vesihehtaarin suuruisilla järvillä ja lammilla tai alle 1 hehtaarin saarilla ei ole rakennusoikeutta. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 210 neliökilometriä, josta vesialuetta on noin 169 neliökilometriä ja rantaviivan pituus on noin 337 km, josta noin 35 km on jo ranta-asemakaavoitettua rantaviivaa.

Kaava-alueen vesialueet kuuluvat lähes kokonaisuudessaan Natura 2000 -verkostoon (Pyhäjärven alueen luontokokonaisuus, FI0700091 (SCI)). Natura 2000 -verkoston ulkopuolisia alueita ovat Hiiskoskenjoki, Leviälahti, Likolahti, Ätäskö, Mustolanjoki ja Alakousa.

Kuva 1: Suunnittelualueen sijainti (pohjakartta © Maanmittauslaitos 2015)

27.9.2016

Kuva 2: Suunnittelualan raja. Voimassa oleva ranta-asemakaavat ja asemakaavat on osoitettu harmaalla rasterilla. (pohjakartta © Maanmittauslaitos 2014)

1.1 Kaavan tarkoitus

Osayleiskaavan tavoitteena on suunnitella kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti rantojen tulevaa käyttöä. Tavoitteena on ohjata ja tukea rakentamista, elinkeinojen kehittämistä sekä ympäristön- ja maisemanhoitoa. Osayleiskaava laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain määräysten ja periaatteiden mukaisesti. Tällöin valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa ja maakunnan rakennetta ohjaavassa maakuntakaavassa annetut maankäyttötavoitteet antavat suuntaviivat kaavan laadinnalle.

Kaava on laadittava osallistavan suunnittelun periaatteiden mukaisesti tiiviissä yhteistyössä alueen maanomistajien, kylätoimikuntien, osakaskuntien ja muiden vastaavien yhdistysten sekä viranomaisten kanssa. Maanomistajien mahdollisimman tasapuolinen kohtelu rakentamisalueiden mitoituksessa turvataan sekä maiseman ja luonnon puolesta arvokkaat rannat pyritään säilyttämään mahdollisimman luonnontilaisina. Tähän pyritään sijoittamalla rakennuspaikat siten, että kulttuuri- ja luonnonympäristölle aiheutunut haitta on mahdollisimman vähäinen.

Yleiskaavan tulee selkeyttää ja yksinkertaistaa alueen rakennuslupaprosessia. Alueelle laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain mukainen osayleiskaava, jonka tarkoituksena on ohjata koko suunnittelualueen rantarakentamista MRL 72 §:n mukaan.

27.9.2016

2 TIIVISTELMÄ

2.1 Kaavaprosessin vaiheet

Kiteen kaupunginhallitus on tehnyt päätöksen Pyhäjärven oikeusvaikutteisen rantaosayleiskaavan laatimisesta 31.3.2014 (§ 105).

Kuopion hallinto-oikeus on päätöksellään 4.11.2011, Karjalan Pyhäjärvi ry:n, Keski-Karjalan Luonto ry:n ja Pohjois-Karjalan Luonnonsuojelu piiri ry:n valituksista, kumonnut Kiteen kaupunginvaltuuston 26.4.2010 § 17 tekemän Pyhäjärven alueen rantayleiskaava päätöksen.

Korkein hallinto-oikeus on 15.5.2013 päätöksellään hylännyt Kiteen kaupunginhallituksen valituksen, hallinto-oikeuden päätöksen lopputulosta ei päätöksellä muuteta.

UPM-Kymmene Oyj on aloittanut Pyhäjärven ja sen läheisten pienvesistöjen alueella omistamiensa, noin 46 rantakilometrin pituisen alueen ranta-asemakaavoituksen. FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy, aikaisemman kaavan laatijana, on laatinut Kiteen kaupungille Pyhäjärven ranta-aluerajauksen ja uudet mitoitusvyöhykkeet kaavan laatimista varten.

Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin 10.4.2014.

2.1.1 Kaavatyön aloitusvaihe

Yleiskaavoituksen vireilletulosta päätettiin Kiteen kaupunginhallituksessa 16.6.2014 § 187 ja tiedotettiin Kiteen kaupungintalon ja Kesälahti-talon ilmoitustaululla, internetsivuilla (www.kitee.fi) sekä Koti-Karjala ja Puruvesi -sanomalehdissä 4.8.2014. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) oli nähtävillä 4.8. – 2.9.2014. OAS:sta saatiin 11 lausuntoa ja 3 mielipidettä.

2.1.2 Selvitykset

Kaavan laadinnassa käytetään alueelta tehtyjä selvityksiä, olemassa olevaa perustietoa, osallisilta ja viranomaisilta saatavia lähtötietoja ja palautetta, sekä laadittavien suunnitelmien ympäristöä muuttavien ominaisuuksien analysointia.

Aiemmin laaditut selvitykset:

- Suunnittelutyön ja vaikutusten arvioinnin pohjaksi on laadittu luonto- ja maisemainventointi keväällä/kesällä 2006 sekä Natura-arviointi syksyllä 2008.
- Lisäksi suunnittelutyössä hyödynnetään aiemmin laadittuja rakennus- ja kulttuurihistoriallisia selvityksiä. (Rakennusperintö kunniaan Pohjois-Karjalassa, inventoinnit Kiteellä ja Kesälahdella vuosina 2000–2004, Pohjois-Karjalan rakennusperintöinventoinnin päivitys ja kohteiden arvottaminen (Kesälahti, Kitee, Rääkkylä ja Tohmajärvi) vuodelta 2008) sekä muita suunnittelualuetta koskevia selvityksiä ja raportteja.

Kaavatyön aikana laaditut selvitykset:

- Arkeologinen inventointi (valmistunut 11/2014)
- Viitasammakkoselvitys (valmistunut 11/2014)
- Valkoselkätikkaselvitys (valmistunut 4/2015)

- Luontoselvityksen täydennys (valmistunut 1/2016)
- Natura-arviointi (valmistunut 3/2016)
- Ranta-alueiden mitoitustarkastelu

2.1.3 Kaavaluonnosvaihe

Ranta-alueiden mitoituserusteet hyväksyttiin Kiteen kaupunginhallituksessa 8.12.2014 §:ssä 322 ja kaupunginvaltuustossa §:ssä 80 15.12.2014.

Kun mitoituseriaatteet oli hyväksytty, laadittiin kevään 2015 aikana lähtötietojen sekä tehtyjen selvitysten perusteella mitoitustarkastelu sekä kaavaluonnos (kaavan valmisteluaineisto).

Luontoselvitysten riittävydestä järjestettiin Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen kanssa työneuvottelu 4.5.2015.

Kaupunginhallitus päätti 25.5.2015 § 153 kaavaluonnoksen (kaavan valmisteluaineiston) nähtäville asettamisesta. Kaavaluonnos oli nähtävillä 27.5.- 25.6.2015 välisen ajan. Kaavaluonnosvaiheen yleisötilaisuus järjestettiin Kiteellä 15.6.2015 ja vastaanottilaisuudet 16.-17.6.2015. Luonnoksesta saatiin 16 lausuntoa ja 135 mielipidettä.

2.1.4 Kaavaehdotus

Ehdotusvaiheen työneuvottelu viranomaisten kanssa pidettiin 8.10.2015.

Luonnosvaiheesta saatujen palautteiden, työn aikana havaittujen korjaus- sekä täydennystarpeiden sekä neuvottelujen ja täydennysselvitysten pohjalta saatujen ratkaisujen pohjalta laadittiin kaavaehdotus.

Kaupunginhallitus päätti 14.3.2015 § 74 kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta. Kaavaehdotus oli nähtävillä 4.4.- 3.5.2016 välisen ajan. Kaavaehdotusvaiheen yleisötilaisuus järjestettiin Kiteellä 18.4.2016. Ehdotuksesta saatiin 14 lausuntoa ja 74 muistutusta.

2.1.5 Kaavan hyväksyminen

Ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin 10.8.2016

Ehdotusvaiheesta saatujen palautteiden, työn aikana havaittujen korjaus- sekä täydennystarpeiden sekä neuvottelujen ja täydennysselvitysten pohjalta saatujen ratkaisujen pohjalta laadittiin lopullinen osayleiskaava.

Kaavaehdotuksen jälkeen kaavaan tehdyistä merkittävistä yksityiseen etuun mahdollisesti vaikuttavista muutoksista järjestettiin kohdistettu erilliskuuleminen 6.9.2016 – 13.9.2016. Erilliskuulemisen perusteella saatiin 5 muistutusta.

Hyväksyttiin Kiteen kaupunginhallituksessa 10.10.2016 § 252 ja Kiteen kaupunginvaltuustossa 24.10.2016 § 48.

2.2 Kaavan keskeinen sisältö ja tavoitteet

Suunnittelualueen ranta-alueille laaditaan oikeusvaikutteinen rantaosayleiskaava, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osa käyttämisestä rakennusluvan myöntämisen perusteena (MRL 72§).

27.9.2016

Rantaosayleiskaava laaditaan kaikille Pyhäjärven ranta-alueille lukuun ottamatta Kesälahden kirkonkylän osayleiskaavan aluetta, Pajarinniemen osayleiskaavan aluetta, asemakaavoitettuja alueita ja ranta-asemakaavoitettavana olevia alueita. Jo ranta-asemakaavoitetut alueet kuuluvat kaava-alueeseen. Alle 2 vesihehtaarin suuruisilla järvillä ja lammilla tai alle 1 hehtaarin saarilla ei ole rakennusoikeutta.

Kaava-alueeksi tulee maankäyttö- ja rakennuslaissa ranta-alueeksi määritelty alue eli noin 150–200 m levyinen vyöhyke rantaviivasta alkaen. Kaavan perusselvitykset tehdään vastaavalta alueelta.

Rantaosayleiskaavalla osoitetaan ranta-alueen pysyvän ja loma-asutuksen määrä, rakennusoikeus ja rakennuspaikkojen sijainti. Tilojen rantarakennusoikeudet tutkitaan emätilaselvitykseen perustuvalla mitoitusarkastelulla. Kaavassa varataan vesistöjen rannoille myös riittävä määrä yleiseen käyttöön tarkoitettuja venevalkama- ja uimaranta-alueita sekä vapaata rantaa. Ranta-alueiden maisema-, luonto-, ja kulttuuriympäristöarvot huomioidaan kaavoitustyössä.

Kaavoituksen yhteydessä tarkastellaan sekä yksityistä että yleistä etua ja emätilaarkastelulla turvataan maanomistajien tasapuolinen kohtelu.

Kaavoituksen tavoitteita ovat mm:

Luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristöarvojen huomioon ottaminen

- huomioidaan rantojen ja vesistön sietokyky (luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristöarvot, vesistön kuormitus)

Maanomistajien tasapuolinen kohtelu

- turvataan maanomistajien tasapuolinen kohtelu tutkimalla rakennusoikeus rannoilla maanomistajayksiköittäin käyttäen emätilaperiaatetta.

Ranta-alueen monipuolinen käyttö

- turvataan pysyvän asutuksen ja loma-asutuksen, maa- ja metsätalouden sekä muun elinkeinotoiminnan kehittämistarpeet sekä yleisen virkistystyksen ja suojelun tarpeet.

Rakennusvalvonnan työn helpottaminen

- oikeusvaikutteista rantaosayleiskaava voidaan käyttää ranta-alueilla suoraan rakennuslupien myöntämisen perusteena (MRL 72§)

2.3 Toteuttaminen

Kaavaprosessin käsittelystä ja hyväksymismenettelyistä vastaa Kiteen kaupunki. Kaavan toteuttamisesta vastaavat alueen maanomistajat ja toimijat.

3 LÄHTÖKOHDAT

3.1 Alueen yleiskuvaus

Kiteen kaupunki sijaitsee Pohjois-Karjalan maakunnan eteläosassa. Kiteeltä on matkaa Savonlinnaan 85 km ja Joensuuhun 65 km. Suunnittelualue käsittää kunnan eteläosasta Pyhäjärven Kiteen kaupungin puoleisen osan.

3.2 Luonnonympäristö

3.2.1 Laaditut luontoselvitykset

3.2.1.1 Luontoselvitys vuonna 2006

Kaava-alueelta on laadittu vuonna 2006 luonto- ja maisemaselvitys, jonka ovat laatineet biologit FM Jari Kärkkäinen ja FM Minna Eskelinen sekä maisema-arkkitehti yo Iris Koivula FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy:stä (aik. Suunnittelukeskus Oy). Rantalinnusto- ja liito-oravakartoituksen suoritti lintuharrastaja Ari Parviainen.

Selvityksessä kaava-alueen luonnonympäristön nykytila selvitettiin karttamateriaalin, kirjallisuuden ja maastokäyntien perusteella. Lähtöaineistona käytettiin mm. Herttatympäristötietojärjestelmän paikkatietoaineistoja, uhanalaiset eliölajit -tietojärjestelmän tietoja (Pohjois-Karjalan Ely-keskus 2006), maakuntakaava-aineistoja sekä alueelta aiemmin laadittuja selvityksiä ja tutkimuksia.

Luontokartoituksen maastotyöt tehtiin 5.6–9.6.2006 välisenä aikana (yhteensä 10 maastopäivää). Inventoinnin tavoitteena oli saada yleiskuva alueen kasvillisuudesta ja eläimistöstä sekä tunnistaa arvokkaimmat kasvillisuus- ja eläimistökohteet. Maastossa liikuttiin veneellä rannan tuntumassa ja välillä rantautuen. Rantautuminen tapahtui kohteilla, jotka oli valittu lähtöaineiston perusteella tai jotka maastossa näyttivät tutkimisen arvoisilta. Pienemmät järvet ja lammet tutkittiin kävellen. Eläimistön osalta tiedot pohjautuvat olemassa olevaan aineistoon sekä maastokäynnin yhteydessä tehtyihin havaintoihin. Kasvillisuustyyppit määritettiin Toivosen ja Leivon (1997) laatiman luokituksen mukaan.

Linnusto- ja liito-oravakartoitukset suoritettiin toukokuun ja kesäkuun alun välisenä aikana (10 maastopäivää, 10.5–2.6.2006). Linnustoselvityksen tarkoituksena oli kartoittaa kaava-alueen linnustollisesti tärkeimmät alueet, harvinaiset ja uhanalaiset pesimälinnut sekä muodostaa yleiskuva alueen pesimälinnustosta. Tarkempi selvitystyö keskittyi rehevimpien lahtien vesi- ja rantalinnustoon. Liito-oravaselvityksessä keskityttiin ilmakuva-, satelliittikuva- ja kartta-analyysin perusteella valittuihin kohteisiin, jotka ovat puustoltaan varttunutta tai vanhaa lehtimetsää, kuusimetsää tai kuusivaltaista havulehtipuusekametsää.

3.2.1.2 Luontoselvityksen päivitys vuosina 2014–2015

Vuonna 2006 laadittua luontoselvitystä on päivitetty kaavaselostukseen seuraavilta osin:

- Eliölajien uhanalaisuusluokitus on päivitetty vastaamaan vuonna 2010 laadittua luokitusta (Rassi ym. 2010)
- Luontokohteiden arvoluokitus ja kaavamerkintäsuositukset on tarkistettu
- Alueelta on laadittu viitasammakkokartoitus keväällä 2014. Rannat kartoitettiin kuutena päivänä 8.5. - 22.5.2014 välisenä aikana. Maastotyöt pyrittiin ajoitta-

27.9.2016

maan aurinkoisille ja lämpimille päiville. Maastotyöt suoritettiin kiertämällä alueen merkittävimmät rantakaislikot, rantaluhdat ja rehevät järven lahdet. Kohteisiin lähestyttiin pääasiassa maata pitkin ja saaristossa oleville kohteille mentiin veneellä. Valituissa kohteissa kuunneltiin viitasammakon ääntelyä sekä etsittiin silmämääräisesti viitasammakon kutua.

- Hummonselän alueelta on laadittu ranta-asemakaavan luonto- ja linnustoselvitys kesällä 2014.
- Alueelta on laadittu valkoselkätikkakartoitus keväällä 2015. Kohteet on kartoitettu maaliskuussa 2015 (osa myös kesäkuussa 2014). Selvitettävät kohdealueet on valittu ELY-keskuksen mahdollisten valkoselkätikkabiotooppien karttatutkimuksen perusteella. Kohteita on arvioitu puuston, syöntijälkien ja vanhojen kolojen perusteella. Lintuja on myös yritetty etsiä; apuna on käytetty valkoselkätikan rummutusäänitettä.
- Alueelle on laadittu ELY-keskuksen kanssa 4.5.2015 pidetyn työneuvottelun linjausten mukaisesti jo laadittujen viitasammakko- ja valkoselkätikkaselvitysten lisäksi luontotyyppi- ja linnustoselvitykset täydentämään vuoden 2006 luontoselvitystä.
- Lisäksi alueelta hankittu/päivitetty seuraavat luontoaineistot:
 - Uhanalaiset lajit: Ympäristöhallinnon Eliölajit – tietojärjestelmän tiedot uhanalaisten lajien havainnoista (2 km säteellä kaava-alueesta) vuosilta 2006–2015. Suomen Ympäristökeskus.
 - Sääksen pesäpaikkatiedot (2 km säteellä kaava-alueesta) vuosina 2006–2015. Helsingin yliopiston Luonnontieteellinen keskusmuseo, rengastustoimisto (Luomus).
 - Potentiaaliset luonnonsuojelulain 29§ mukaiset hiekkarannat, Pohjois-Karjalan ELY-keskus (Mika Pirinen, sähköposti 12.2.2015)
 - Kaava-alueen pääkasvupaikkatyypit ja puuston ikä, Luonnonvarakeskus, avoimien aineistojen tiedostopalvelu (<http://kartta.metla.fi>)
 - Metsätalouden metsälakikohteet, Pohjois-Suomen metsäkeskus 2015.
 - Suurpetotiedot, TASSU –suurpetohavaintojärjestelmän tiedot alueella havaituista suurpedoista vuosilta 2004-2015 (www.rktl.fi/riista/suurpedot/suurpetohavainnot)
 - Vesien ekologinen luokitus, Vesikartta - Vesienhoidon karttapalvelu 2015. Suomen Ympäristökeskus.

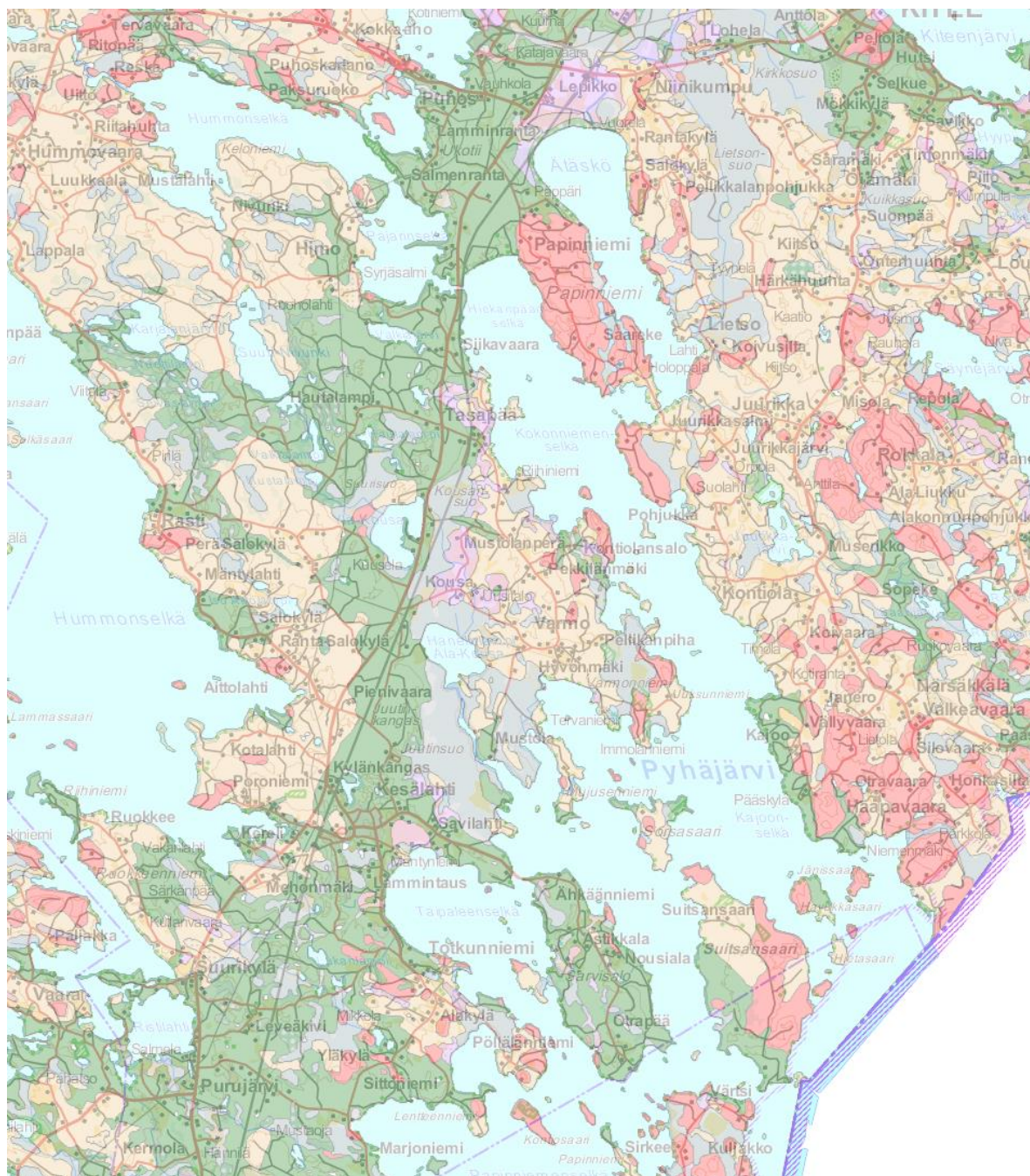
Keväällä ja kesällä 2015 alueelle suoritettiin ELY-keskuksen kanssa 4.5.2015 pidetyn työneuvottelun linjausten mukaisesti jo laadittujen viitasammakko- ja valkoselkätikkaselvitysten lisäksi luontotyyppi- ja linnustoselvityksiä tehtävillä kartoituksilla. Luontotyyppikartoituksessa huomioitiin myös uudistuneiden vesilain ja metsälain mukaiset kohteet. Kartoitukset tullaan kohdentamaan potentiaalisille arvokohteille ja kaavassa osoitettaville uusille rakentamisalueille.

3.2.2 Kallio- ja maaperä

Alueen kallioperässä vallitsevat happamat syväkivet. Pyhäjärven itäosan kallioperä on pääosin graniittia ja kaakkoisosassa granodioriittia. Ätäskön ja Pyhäjärven pohjoisosas-

sa vallitsevana ovat kiilleliuske ja kiillegneissi. Pöllänniemen ja Papinniemen selän ympäristössä on gabroa ja dioriittia.

Pyhäjärvi sijoittuu ensimmäisen ja toisen Salpausselän väliin. Alueelle tyypillistä on harjuluonto. Ensimmäinen Salpausselkä kulkee järven eteläosan kautta muodostaen laajoja ja polveilevia harjumuodostumakomplekseja. Ensimmäisestä Salpausselästä lähtee useita luoteeseen suuntautuvia harjusaksoja, jotka muodostavat harjuniemiä ja saaria. Toinen Salpausselkä kulkee järven pohjoisosan ylitse jakaen järven kahteen osaan, joita yhdistää kapea Syrjäsalmi. Toisesta Salpausselästä lähtevät harjut muodostavat harjuniemiä Näsönsalmessa. Ensimmäisen Salpausselän reunamuodostuma syntyi 12 250 - 12 050 vuotta sitten ja Toinen Salpausselkä 11 790 - 11 590 vuotta (GTK 2006).

27.9.2016

Kuva 3: Selvitysalueen maaperä: moreeni = vaaleanruskea; sora ja hiekka = vihreä rasteri; turvemaata = harmaa rasteri; kalliomaata = punainen rasteri (GTK Maankamara karttapalvelu 2015.)

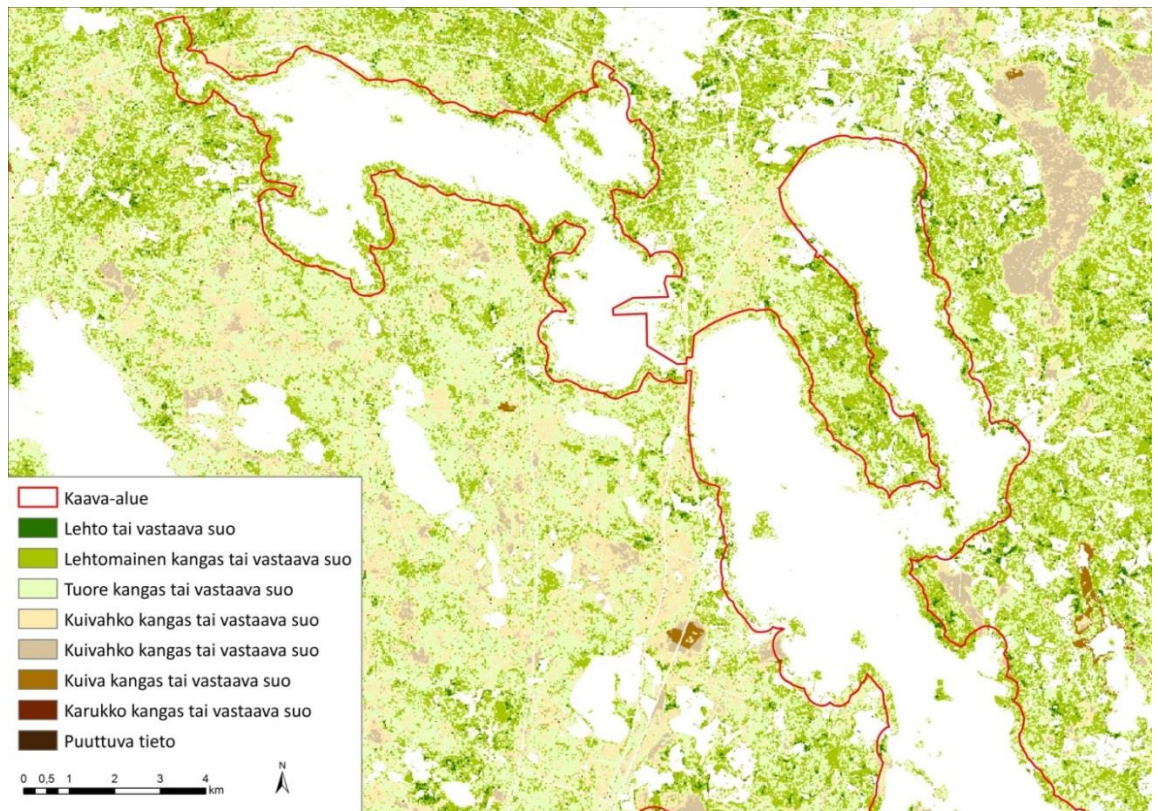
Pohjamoreenimaat sijaitsevat lähinnä kaava-alueen kaakkoisosissa. Alueen pohjoisosissa, Ätäskön kaakkoispuolella ja Varmonniemen alueella on kumpumoreenia. Kumpumoreeni on syntynyt jääkauden lopulla jäätikön sulaessa, jolloin jäätikön mukanaan kuljetama moreeniaines on jäänyt paikoilleen. Paikoitellen rannoilla maaperä on hyvin ohut ja esiintyy kalliopaljastumia.

Kaava-alueella on myös savi- tai silttimaita, jotka ovat kerrostuneet Baltian jääjärven aikana. Savi- ja silttimaat sijoittuvat Ätäskön pohjoisrannalle. Kalliomaata on hieman Papinniemessä, Varmonniemessä ja sen pohjoispuolella. Turvemaat keskittyvät lahtien rannoille. Laajimmin turvemaata on Hanelinlammen ja Varmonniemen sekä pienten järvien ympäristössä.

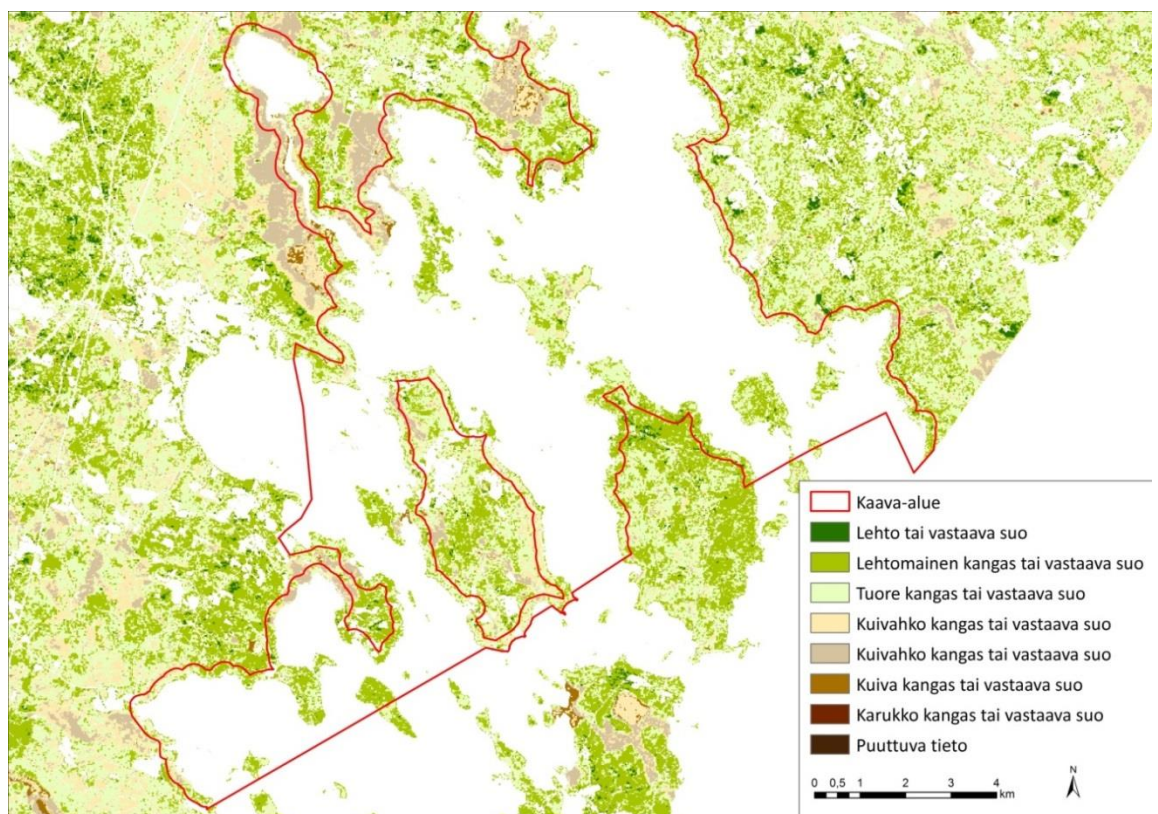
3.2.3 Kasvillisuus

Kitee kuuluu eteläboreaalisen kasvillisuusvyöhykkeen Järvi-Suomen ala-alueeseen, ja Pohjois-Karjalan eliömaakuntaan. Selvitysalue sijoittuu Keski-Karjalan lehtokeskuksen alueelle. Selvitysalueen pääkasvupaikkatyypit ovat tuore- ja lehtomainen kangas. Lehtoja esiintyy pienialaisesti.

Selvitysalueella vaihtelevat rehevä, keskinkertaiset ja karuhkot havupuuvaltaiset metsämaat. Yleisimpiä ovat mustikkatyyppin (MT) tuoreet kuusi- ja mäntykankaat sekä lehtomaiset kankaat (OMT). Kaskikulttuurin jäänteinä etenkin selvitysalueen eteläosassa on vielä jäljellä lehtipuuvaltaisia metsiä, kaskikoivikoita. Valoisien koivikoiden kenttäkerroksessa vallitsevat sananjalka, metsäkastikka, lillukka, metsämansikka, metsälauha ja nuokkuhelmikkä. Kuivahkoja puolukkatyyppin (VT) sekä kuivia kanervatyyppin (CT) mäntykankaita esiintyy harjumetsissä sekä kallioilla. Kallioisilla rannoilla esiintyy myös jäkälätyypin (CT) karukkokankaita.

Kuva 4: Selvitysalueen pohjoisosien pääkasvupaikkatyypit (Metla 2015)

27.9.2016

Kuva 5: Selvitysalueen eteläosien pääkasvupaikkatyypit (Metla 2015)

Lehtojen ja lehtomaisten kankaiden osuus on paikoin huomattava, koska selvitysalue sijaitsee lehtokeskuksen alueella. Kiteellä sijaitsevat Tohmajärven lisäksi maamme ainoat ukonhattulehdot (Papinniemen ukonhattulehto, LK 5). Lehtomaisia kankaita esiintyy mm. purojen ympäristöissä, järvien rannoilla, harjurinteillä. Lehtomaiset kankaat ovat käenkaali-mustikkatyypin (OMT) kankaita. Puustossa kuusi on usein vallitsevana.

Lehdot ovat pienialaisia puronvarsi- ja lähdelehtoja tai laajempia rinne- ja rantalehtoja. Puustoltaan ne vaihtelevat kuusilehdoista, harmaaleppävaltaisista lehtipuulehtoihin. Seassa kasvaa usein koivua, haapaa, tuomea, pihlajaa, tervaleppää, paikoin lehmusta ja vaahteraa. Pensaskerroksessa kasvaa mm. lehtokuusamaa, punaherukkaa ja mustaherukkaa. Lehtokasvillisuus vaihtelee käenkaali-oravanmarjatyypin (OMaT) tuoreista lehdoista rehevämpiin käenkaali-mesiangervotyypin (OFiT) kosteisiin suurruoholehtoihin sekä saniaistyyppin (FT) lehtoihin.

Kiteen alueen suot kuuluvat Sisä-Suomen keidassoiden tyyppiin. Suot on pääosin ojitettu. Suurempia luonnontilaisia suokokonaisuuksia on lähinnä suojelualueilla. Alueella sijaitseva Kustinsuo on valtakunnallisesti arvokas suokokonaisuus.

Suoluonto on alueella varsin monipuolinen. Harjualueella suot ovat valtaosin rämeitä tai luhtaisia lammen ja järvenrantanevoja. Rämeet ovat valtaosin isovarpurämeitä (IR), joiden tyypillistä lajistoa ovat suopursu, vaivero, variksenmarja, puolukka, tupasvilla ja lakka. Paikoin esiintyy tupasvillarämettä (TR) ja korpikämmettä. Korpia on niukasti. Niitä esiintyy lähinnä jokien varsilla ja kangasmetsien painanteissa. Tyypillisiä korpia ovat mustikkakorvet (MK), lisäksi pienialaisesti esiintyy mm. lehtokorpea. Neva-alueita esiintyy etenkin lammenrantasoina. Yleisin ranta-alueiden suotyyppi ovat suojaisiin lahdienpohjukoihin ja mataliin lahtiin syntyneet rantaluhdat. Tyypillisimmin luhdat ovat suhteellisen pienialaisia ruoho- ja saraluhdia sekä ruokoluhtia, jotka alavilla rannoilla vaihtuvat koivu- ja pajuluhdiksi. Laajoja luhtaisia ranta-alueita on mm. Ätäskön pohjoisrannalla.

Niukkaravintainen ja kirkasvetinen Pyhäjärvi kuuluu vesikasvillisuuden perusteella Lobelia -tyypin järviin eli nuottaruohojärviin, joille tyypillistä on pohja- ja uposlehtisten lajien suuri määrä. Vesikasvillisuus vaihtelee alueellisesti johtuen mm. pohjan laadusta, rannan profiilista ja avoimuudesta. Hiekkarannat ovat Pyhäjärvellä tyypillisiä. Hiekanpäänselän pohjoisreunalla kaartuu yli kilometrin pituinen hienohiekkainen ranta. Kasvitomia lohkarikko- ja kivikkorantoja on paljon. Kalliorannoista jylhimpiä ovat Jätösvuori (Kontiolanselkä), Harmoonkallio (Hiekanpäänselkä) sekä eteläreunalla Louhisaari. Suoalueisiin rajoittuvia orgaanisen aineksen vallitsevia rantoja on vain vähän.

Kuva 6: Hiekkarannat ovat tyypillisiä Pyhäjärvellä.

Vesikasvillisuudelle tyypillistä on selvä vyöhykkeisyys. Niukkaravinteisissa järvissä vesirajaan rajoittuvan vyöhykkeen valtalajeina ovat yleisimmin järviruoko ja järvikorte. Järviruoko muodostaa Pyhäjärvellä useimmin kapeita ja harvoja kasvustoja, tiheimmät ruovikot sijaitsevat lahdissa selkeiden kuormituspisteiden läheisyydessä. Tuulisilla ja aallokkoisilla rannoilla vesirajaan rajoittuva vyöhyke on yleensä kasviton. Matalammilla rannoilla esiintyy paikoin saravyöhyke, jossa kasvaa mm. pullosaraa ja luhtasaraa. Ilmaversoisten vyöhykkeen jälkeen on yleensä kelluslehtisten kasvien vyöhyke, jolle tyypillinen laji Pyhäjärvellä on ulpukka. Koska vedenpinta vaihtelee vain vähän, puusto ulottuu rannoilla lähes vesirajaan saakka. Rantapuustossa ja -pensastossa kasvaa mm. koivua, haapaa, harmaaleppää, tervaleppää, korpipaatsamaa ja katajaa.

Tavanomaista kulttuurikasvillisuutta edustavat mm. pihat, laidunnurmet ja entiset pelot. Perinnemaisemakohteista selvitysalueella on valtakunnallisesti arvokas Varmonniemen kaskikoivikko Kesälahdella sekä paikallisesti arvokkaat Moiseenkallion laidun ja Kokkokallion keto Kiteellä (Grönlund ym. 1998). Kohteilla on kallioketoa, niittyä, hakamaita ja kaskikoivikkoa. Lisäksi Karjalanjärven kaakkoisosassa, Koiralahden rannalla on vanha pihapiiri, jota ympäröivät hakamaaluonteiset koivikot ja entiset niityt.

3.2.4 Eläimet

3.2.4.1 Nisäkkäät

Kiteen nisäkäslajisto on Pohjois-Karjalalle tyypillinen. Alueen eläimistöön kuuluvat mm. hirvi, metsäjänis (NT, silmälläpidettävä), rusakko, orava ja kettu. Harvinaisempiin la-

27.9.2016

jeihin kuuluu lisäksi liito-orava (VU, vaarantunut). Selvitysalueelta on tiedossa kaikkiaan seitsemän liito-oravan elinaluetta (FCG 2006).

Suurpedoista alueella tavataan yleisimmin karhua (EN, erittäin uhanalainen) ja ilvestä (VU, vaarantunut) sekä harvinaisempina sutta (EN, erittäin uhanalainen) ja ahmaa (EN, erittäin uhanalainen). Susi liikkuu yleisesti rajan yli.

3.2.4.2 Linnusto

Selvitysalueetta luonnehtivat karut vesistöt sekä paikoin ruovikkoiset, matalat lahdet. Pyhjärven pesimälinnustoon kuuluvat tyypilliset selkävesien lajit tukka- ja isokoskelo (NT, silmälläpidettävä), kuikka (lintudirektiivi liite I), selkälokki (VU, vaarantunut) ja kalatiira (lintudirektiivi liite I). Vesi- ja rantalinnuston näkyvimpiin lintuihin kuuluvat myös kalalokit.

Reheviä elinympäristöjä suosivista lajeista selvitysalueella tavattiin mm. pikkulokki (lintudirektiivi I), haapana, tukkasotka (VU, vaarantunut), nokikana ja silkkiuikku. Lokkilintujen muodostamia kolonioita ovat Mustalahden (Hummonselkä) ja Ätäskön Munakallion naurulokkiyhdykunnat (NT, silmälläpidettävä) sekä muutaman yksilön tiirayhdykunnat (lintudirektiivi I) mm. Tetrakalliolla.

Muita alueella pesiviä tyyppilajeja ovat laulujoutsen (lintudirektiivi liite I), kanadanhanhi, telkkä, sinisorsa ja tavi. Kaulushaikara (lintudirektiivi I) suosii elinympäristönään järvien ja jokisuistojen vetisiä, korkeita järviruovikoita. Laji pesii Ätäskön pohjoisrannalla.

Rannoilla esiintyviä kahlaajalintuja ovat rantasipi (NT, silmälläpidettävä), valkoviklo, taivaanvuohi ja metsäviklo.

Metsälinnusto on yleensä kangasmetsille tavanomaista lajistoa. Lajistoon kuuluvat mm. metsäkirvinen, punakylkirastas, räkättirastas, kirjosiippo, hernekerttu, pajulintu, talitiainen, sinitiainen, hömötiainen, peippo, punavarpuksen, sirittäjä ja puukiipijä. Lehtipuuvaltaisten metsien tyypillinen laji on lehtokurppa. Lintujen lajimäärä on suurin rehevillä rannoilla, lehdoissa, puronvarsilla ja rantapensaikoissa. Rantapensastojen tyypillinen laji on pajusirkku. Mäntyniemen kartanon eteläpuoliset alueet ovat monien yölaulajien elinympäristöä.

Vuoden 2006 kartoituksissa rantojen Mulonniemen peltoalueiden lajistoon kuului peltosirkku (EN, erittäin uhanalainen) ja Mulonlahden-Huttulahden pesimälinnustoon kuului pohjansirkku (VU, vaarantunut). Molemmat lajit ovat viime vuosien aikana taantuneet merkittävästi.

Kuva 7: Kanadanhanhia tavataan yleisesti eri puolilla Pyhjärveä (Kuivasaari, Hummonselkä).

Metsälinnuston merkittävimpiä lajeja ovat petolinnuista sääksi (NT, silmälläpidettävä, lintudirektiivi I), ruskosuohaukka (lintudirektiivi I), hiirihaukka (VU, vaarantunut) ja nuolihaukka. Alueella on rengastustoimiston tietojen mukaan 12 sääksen pesää, joista ainakin yksi on ihmisen rakentama tekopesä. Kahta pesää lukuun ottamatta pesät ovat olleet sääksen aktiivisessa käytössä viime vuosien aikana.

3.2.4.3 Kalasto ja muut vesieläimet

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos (RKTL) on selvittänyt Pyhjärven kalastoa (Rask, ym. 2005). Kalaston pääosa koostuu ahvenesta, särjestä ja salakasta. Ahventa esiintyy järvestä varsin tasaisesti, mutta särjen esiintyminen keskittyy pohjoisosiin. Salakkaa taas esiintyy enemmän Pyhjärven eteläisissä osissa. Muikkua on hieman. Edellä mainittujen lajien lisäksi Pyhjärvestä esiintyvät luontaisesti hauki, made, kiiski, siika, taimen, lahna, pasuri, säyne, kolmipiikki, kuore, nieriä, kivennuoliainen, kivisimppu, muttu sekä kuha, jota on myös istutettu (Ryzkov ym. 1987, Rask, ym. 2005). Kuhan lisäksi istutuksista peräisin ovat harjus ja järvilohi.

3.2.4.4 Selkärangattomat

Vuoden 2006 luontoselvityksessä ei inventoitu selkärangattomia eläinlajeja. Hyönteisten kannalta olennaisimmat elinympäristöt ovat vanhat metsät, lehdot, lehtimetsät, suot ja niityt. Suojaisat lahdet ja sisälammet ovat vesiympäristön hyönteisten merkittäviä lisääntymis- ja elinalueita. Kiteen ja Kesälahden uhanalaisista ja harvinaisista hyönteislajeista on saatu tietoa Ympäristöhallinnon Eliölajit-tietojärjestelmästä (2006).

27.9.2016

Erittäin uhanalaisiksi (EN) ja vaarantuneiksi (VU) luokitelluista hyönteisistä selvitysalueella on tavattu ahoaamukääräinen (EN), ukonhattukimalainen (EN), lehtohopeatäplä (EN), kaskikirjokääräinen (VU), pantterimittari (VU) ja tummasekoyökkönen (VU). Silmälläpidettäviä lajeja ovat pihlajayökkönen, punapeto-yökkönen ja ruusuruohomaamehiläinen.

3.2.5 Luonto- ja lintudirektiivilajit sekä uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit

3.2.5.1 Luontodirektiivilajit

Luontodirektiivin II-liite: yhteisön tärkeinä pitämät eläin- ja kasvilajit, joiden suojelemiseksi on osoitettava erityisten suojelutoimien alueita (Natura 2000 -verkosto).

Luontodirektiivin IV-liite: yhteisön tärkeinä pitämät eläin- ja kasvilajit, jotka edellyttävät tiukkaa suojelua, ts. niiden tahallinen tappaminen, pyydystäminen, häiritseminen erityisesti pesinnän aikana sekä kaupallinen käyttö on kielletty. Lisäksi niiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kiellettyä. Kiellosta voi hakea poikkeusta.

Selvitysalueelta on tiedossa havaintoja kuudesta liitteen IV(a) lajista:

- **Karhu:** Etupäässä metsäseuduilla elävä karhu vaeltelee pitkiä matkoja. Laji kuuluu selvitysalueen eläimistöön. Karhulla on talvipesa mm. Keloniemensalon alueella. TASSU -suurpetohavaintojärjestelmään tallennettujen havaintojen mukaan Karhua on havaittu vuosina 2004-2013 kaava-alueella säännöllisesti. Kaava-alueen läheisyydessä tiheä esiintymisalue sijoittuu Nivungin-Hautalammen alueelle, mutta säännöllisiä havaintoja on tehty vuosittain eri puolilla kaava-aluetta (LUKE 2015).
- **Susi:** Susi liikkuu yleisesti rajan yli ja lajista on tehty lähes vuosittain havaintoja kaava-alueella. Havainnot painottuvat rajan läheisyyteen alueen koillisosaan sekä Hautalammen-Tasapään seudulle (LUKE 2015).
- **Ilves:** Ilves on TASSU -suurpetojärjestelmään tallennettujen havaintojen perusteella alueella melko yleinen. Lajia on havaittu viimeisen kymmenen vuoden aikana vuosittain eri puolilla kaava-aluetta (LUKE 2015).
- **Ahma:** Ahma on kaava-alueella muita suurpetoja harvalukuisempi ja sen esiintyminen on epäsäännöllisempää. Vuonna 2005 laji on tavattu Haapavaaran alueella kaava-alueen koillisosassa, vuonna 2009 Hanelinlammen itäpuolella, vuonna 2011 useita havaintoja alueen koillisosassa Haapavaaran-Kontiolan alueella ja vuonna 2013 Kontiolan sekä Nivungin-Himon alueilla (LUKE 2015).
- **Liito-orava:** Selvitysalueella on tiedossa seitsemän liito-oravan elinaluetta (Ympäristöhallinnon Eliölajit-tietojärjestelmä sekä A. Parviaisen, M. Eskelisen ja J. Kärkkäisen havainnot 2006): Makoniemi, Oskarinmäki (Ätäskö), Nivanlahti (Ätäskö), Konnunniemi (Ätäskö), Juurikkasalmi (Pyhäjärvi), Tillunniemi (Pyhäjärvi), Puhos, Kurkisuo, Puhos, Papinniemi. Havaintotiedot ovat vuosilta 1998-2014. Kesän 2015 maastokartoituksissa ei löydetty uusia elinalueita.
- **Viitasammakko:** Kesän 2014 viitasammakkokartoituksessa löydettiin lajin kutualueita kolmelta paikalta selvitysalueen pohjoisosista. Havaitut kutualueet sijoittuivat Ätäskön Teponlahteen, Likolahteen ja Mustalahteen laajoille alueille (FCG 2014).

3.2.5.2 Lintudirektiivilajit

Lintudirektiivin liite I (79/409/ETY) käsittää yhteisön tärkeinä pitämät lajit, joiden suojelun on osoitettava erityissuojelualueita (Natura 2000 -verkosto). Suomessa säännöllisesti tavattavista lintulajeista lintudirektiivin liitteessä I on mainittu 63 lajia. Lintudirektiivi koskee Euroopan luonnonvaraisia lintuja ja sen yleistavoite on ylläpitää tietyt lintukannat sellaisella tasolla, joka vastaa ekologisia, tieteellisiä ja sivistyksellisiä vaatimuksia. Lintudirektiivi edellyttää sekä lintulajien että niiden elinympäristöjen suojelua. Direktiivi kieltää niissä lueteltujen lintujen tahallisen tappamisen, pyydystämisen häiritsemisen erityisesti pesinnän aikana ja kaupallisen käytön.

Selvitysalueella esiintyy pesimäaikaan ainakin seuraavia lintudirektiivin lajeja:

- Harmaapäätikka (*Picus canus*)
- Kaakkuri (*Gavia stellata*)
- Kuikka (*Gavia arctica*)
- Sääksi (*Pandion haliaetus*)
- Kalatiira (*Sterna hirundo*)
- Kaulushaikara (*Botaurus stellaris*)
- Kehräjä (*Caprimulgus europaeus*)
- Kurki (*Grus grus*)
- Huuhkaja (*Bubo bubo*)
- Laulujoutsen (*Cygnus Cygnus*)
- Luhtahuitti (*Porzana porzana*)
- Palokärki (*Dryocopus martius*)
- Peltosirkku (*Emberiza hortulana*)
- Pikkusieppo (*Ficedula parva*)
- Ruisräikkä (*Crex crex*)
- Ruskosuohaukka (*Circus aeruginosus*)
- Metso (*Tetrao urogallus*)
- Teeri (*Lyrurus tetrix*)
- Pyy (*Tetrastes bonasia*)
- Uivelo (*Mergus albellus*)
- Valkoselkätikka (*Dendrocopos leucotos*)
- Helmipöllö (*Aegolius funereus*)
- Varpuspöllö (*Glaucidium passerinum*)
- Viirupöllö (*Strix uralensis*)
- Kangaskiuru (*Lullula arborea*)
- Liro (*Tringa glareola*)
- Mehiläishaukka (*Pernis apivorus*)
- Mustakurkku-uikku (*Podiceps auritus*)

27.9.2016

- Pikkulepinkäinen (*Lanius collurio*)
- Pohjantikka (*Picoides tridactylus*)

3.2.5.3 Uhanalaiset, silmälläpidettävät ja harvinaiset lajit

Valtakunnallisesti erittäin uhanalaiset lajit (EN)

- Susi
- Ahma
- Peltosirkku
- Tukkakoskelo
- Nokikana
- Selkälokki
- Kuhankeittäjä
- Mehiläishaukka
- Ahoaamukääriäinen
- Ukonhattukimalainen
- Lehtohopeatäplä

Valtakunnallisesti vaarantuneet lajit (VU)

- Valkoselkätikka
- Isokoskelo
- Naurulokki
- Hiirihaukka
- Koskikara
- Pajusirkku
- Kaskikirjokääriäinen
- Pantterimittari
- Tummasekoyökkönen
- Haapariippusammal
- Harsosammal
- Lehtoukonhattu
- Metsänemä

Valtakunnallisesti silmälläpidettävät lajit (NT)

- Karhu
- Ilves
- Liito-orava
- Keltävästäräkki
- Pohjansirkku

- Helmipöllö
- Niittykirvinen
- Punavarpunen
- Kivitasku
- Pihlajayökkönen
- Punapetoyökkönen
- Ruusuruohomaamehiläinen

Alueellisesti uhanalaiset lajit (RT)

- Kehräjä
- Liro
- Pohjansirkku
- Keltavästäräkki
- Kivitasku
- Pesäjuuri

3.2.5.4 Kansainväliset vastuulajit

Kansainväliset vastuulajien (EVA) luettelon ja valintakriteerit on laatinut ympäristöministeriön uhanalaisten lajien toinen seurantatyöryhmä (Rassi ym. 2001). Lajiluetteloa ei muutettu vuoden 2010 uhanalaisuusarvioinnin yhteydessä. Suomella katsotaan olevan kansainvälinen vastuu tiettyjen pohjoisten alkuperäislajien säilyttämisestä. Vastuu merkitsee lähinnä sitä, että lajin seurantaa ja tutkimusta on tehostettava ja että lajin elinympäristö tulee ottaa huomioon maankäytön suunnittelussa. Lajit eivät välttämättä ole uhanalaisia. Lainsäädännössä määriteltyä asemaa vastuulajeilla ei ole.

Kansainväliset vastuulajit:

- Isokuovi (*Numenius arquata*)
- Telkkä (*Bucephala clangula*)
- Tavi (*Anas crecca*)
- Haapana (*Anas penelope*)
- Rantasipi (*Actitis hypoleucos*)
- Tukkasotka (*Aythya marila*)
- Ruisräikkä (*Crex crex*)
- Laulujoutsen (*Cygnus cygnus*)
- Selkälökki (*Larus fuscus*)
- Pikkulökki (*Hydrocoleus minutus*)
- isokoskelo (*Mergus merganser*)
- tukkakoskelo (*Mergus serrator*)
- Leppälintu (*Oenanthe oenanthe*)

27.9.2016

- Kalatiira (*Sterna hirundo*)
- Teeri (*Lyrurus tetrrix*)
- Metso (*Tetrao urogallus*)
- Valkoviklo (*Tringa nebularia*)
- Ahma (*Gulo gulo*)
- Liito-orava (*Pteromys Volans*)

3.2.6 Uhanalaiset ja silmällä pidettävät luontotyytit

Suomen ensimmäinen luontotyyppien uhanalaisuusarviointi valmistui vuonna 2008 (Raunio ym. 2008). Arvioinnissa luontotyyppien uhanalaisuutta on tarkasteltu yleisesti koko maassa sekä erikseen Pohjois-Suomessa ja Etelä-Suomessa. Selvitysalue luetaan luontotyyppien uhanalaisuuden aluejaossa Etelä-Suomeen. Uhanalaisia luontotyypppejä ei ole lakisääteisesti turvattu, mutta ne ovat yleensä hyvä indikaattori arvokkaista luontokohteista. Luontotyytit ovat luokiteltu samalla periaatteella kuin lajit (Raunio ym. 2008).

Luontoselvityksessä rajatuille arvokohteille sijoittuu useita uhanalaisia ja silmälläpidettäviä luontotyypppejä.

3.2.7 Arvokkaat luontokohteet

3.2.7.1 Natura-alueet

Suunnittelualueelle sijoittuu kolme ja suunnittelualueen läheisyyteen kaksi Natura 2000 -verkostoon kuuluvaa aluetta.

1. Pyhäjärven alueen luontokokonaisuus (FI0700091/SCI)

Pyhäjärven alueen luontokokonaisuus on laaja Natura-alue. Sen pinta-ala on 15 296 ha. Pyhäjärvi on veden laadultaan Pohjois-Karjalan ja samalla myös koko Suomen edustavimpia niukkaravinteisia nuottaruohotyyppin järviä. Erittäin edustavaksi järven tekee suuri koko ja pääosin erinomainen veden laatu. Pyhäjärven kalataloudellinen arvo ja maisemallinen sekä biologinen merkitys on huomattava. Suomen ja Venäjän rajavesistönä Pyhäjärvi on merkittävä vesistö- ja kalataloustutkimuksen kohde. Alueeseen kuuluvat mm. lehtojensuojeluohjelman kohteet Näsönsalmen harjulehto (LHO070298) ja Kotalahden rantalehto (LHO070297), joka on arvokas, laajojen lähteikköjen/tihkupintojen ja lehtoalueiden muodostama mosaiikki.

Pyhäjärvi kuuluu Pohjoismaiden ministerineuvoston esittämiin suojeluvesiin ja erityistä suojelua vaativiin vesiin. Erityissuojelun tavoitteena on vesistöalueen säilyttäminen oligotrofisena ja mahdollisimman luonnontilaisena sekä samalla kalataloudellisen arvon turvaaminen.

Suojelu toteutetaan luonnonsuojelu-, vesi- ja rakennuslailla. Suojelu on toteutunut lähes kokonaan. Suojelu kohdistuu seuraaviin luontodirektiivin luontotyypppeihin: Boreaaliset lehdot, Fennoskandian lähteet ja lähdesuot, harjumuodostumien metsäiset luontotyytit, vaihettumissuot ja rantasuot, hiekkamaiden niukkamineraaliset niukkaravinteiset vedet (*Littorelletalia uniflorae*) ja puustoiset suot.

Suojelu kohdistuu seuraaviin lintudirektiivin liitteen I lajeihin: kalatiira, kuikka, palokärki, viirupöllö ja kahteen uhanalaiseen lajiin. Muusta lajistosta voidaan mainita: härän-

silmä, isokoskelo, kalliokieli, kevätlinnunherne, kuhankeittäjä, käpytikka, metsänemä, pikkutikka, pohjantikka, punarinta, purolitukka, satakieli, selkälökki, sinisorsa, sini-vuokko, telkkä, tukkakoskelo, tuoksumatara ja tuulihaukka. (luontoselvityksen kohde: Lko-1)

2. Pyhjärven tikkametsät (FI0700092/SCI ja SPA)

Pyhjärven tikkametsät Natura -alue koostuu Pyhjärven keskiosassa sijaitsevista vanhoista lehtipuuvaltaisista metsistä. Alueet sijaitsevat Havukkasaassa, Kontiosaassa, Pöllälänniemessä ja Varmonniemessä. Natura-alueen pinta-ala on 93,0 ha. Havukkasaari on pääosin arvokas tikkojen pesimäalue. Alueen puusto on järeää koivuvaltaista sekametsää, jossa paikoin runsaasti haapaa, leppää ja mäntyä. Lahopuuta on runsaasti. Lintulajistoon kuuluu mm. pikkutikka, palokärki, lehtopöllö ja kuhankeittäjä. Alueella on Havukkasaaren luonnonsuojelualue 1 (YSA073609), joka pinta-ala on 2,2 ha.

Varmoniemi kaskimetsä on toteutettu pääosin rauhoituksin. Alue on pääosin koivuvaltaista vanhaa metsää, jossa esiintyy runsaasti lahoppaita. Lintulajistoon kuuluu mm. pikkutikka, pohjantikka, palokärki, viirupöllö ja kuhankeittäjä.

Suojelu toteutetaan luonnonsuojelulainlailla ja suojelu on toteutunut lähes kokonaan. Alueelle sijoittuu useita luonnonsuojelualueita.

Alue on otettu Natura-verkoston luonto- ja lintudirektiivin perusteella. Suojelu kohdistuu seuraaviin luontodirektiivin luontotyyppeihin: Fennoskandian hakamaat ja kaskilaitumet ja luonnontilaiset tai niiden kaltaiset vanhat lehtipuuvaltaiset metsät. Suojelu kohdistuu seuraaviin lintudirektiivin liitteen I lajeihin: palokärki, pohjantikka, viirupöllö ja yksi uhanalainen laji. (luontoselvityksen kohde: Lko-2)

3. Makonniemi (FI07000115/SCI)

Makonniemen metsä on pääosin tuoretta kangasta, jossa paikoin esiintyy soistumia. Puusto on kuusivaltaista, mutta seassa on myös runsaasti vanhoja lehtipuita, koivua ja haaparyhmiä. Kuollutta pysty- ja maapuuta on paikoitellen paljon. Alue on ollut aiemmin metsälaitumena, mikä on paikoin jättänyt avoimen ilmeen metsäkuvaan. Metsätalouden merkit puolestaan näkyvät yksittäisten vanhojen kantojen muodossa.

Alueen huomionarvoiseen lajistoon kuuluvat liito-orava, palokärki ja pohjantikka. Makonniemi on sisällytetty vanhojen metsien suojeluohjelman kohteisiin. (luontoselvityksen kohde: Lko-3)

27.9.2016

3.2.7.2 Arvokkaat luontokohteet

Nimi	Nro	Suositus	Suojeluarvo
Pyhäjärven alueen luontokokonaisuus (FI0700091/SCI)	Lko-1	SL	Natura-alue
Pyhäjärven tikkametsät (FI0700092/SCI ja SPA)	Lko-2	SL	Natura-alue
Makonniemi (FI07000115/SCI)	Lko-3	SL	Natura-alue
Viita-aho	Lko-4	SL	Luonnonsuojelualue
Sorvanlahden rantalehdon luonnonsuojelualue	Lko-5	SL	Luonnonsuojelualue
Naurisniemen-Juulukanlammen luonnonsuojelualue	Lko-6	SL	Luonnonsuojelualue
Heinlahden luonnonsuojelualueet	Lko-7	SL	Luonnonsuojelualue
Kontiosaaren luonnonsuojelualue 1	Lko-8	SL	Luonnonsuojelualue
Kontiosaaren luonnonsuojelualue 2	Lko-9	SL	Luonnonsuojelualue
Kontiosaaren luonnonsuojelualue 3	Lko-10	SL	Luonnonsuojelualue
Kontiosaaren luonnonsuojelualue 4	Lko-11	SL	Luonnonsuojelualue
Havukkasaaren luonnonsuojelualue 1	Lko-12	SL	Luonnonsuojelualue
Hiekanniemen luonnonsuojelualue	Lko-13	SL	Luonnonsuojelualue
Suitsansaaren luonnonsuojelualue 1	Lko-14	SL	Luonnonsuojelualue
Tervaniemen luonnonsuojelualue	Lko-15	SL	Luonnonsuojelualue
Suitsansaaren luonnonsuojelualue 2	Lko-16	SL	Luonnonsuojelualue
Makonsaaren luonnonsuojelualue	Lko-17	SL	Luonnonsuojelualue
Mustikanniemen luonnonsuojelualue	Lko-18	SL	Luonnonsuojelualue
Sorsasaaren luonnonsuojelualue	Lko-19	SL	Luonnonsuojelualue
Siimelän luonnonsuojelualue	Lko-20	SL	Luonnonsuojelualue
Näsönsalmen harjulehto	Lko-21	SL	Lehtojensuojeluohjelmakohde
Syrjäsalmen suppalehto	Lko-22	SL	Lehtojensuojeluohjelman kohde, osin luonnonsuojelualuetta
Riihiniemi R:no 10:48	Lko-23	SL	Luonnonsuojelualue
Kotalahden rantalehto	Lko-24	SL	Lehtojensuojeluohjelman kohde
Kustinsuo	Lko-25	SL	Soidensuojeluohjelman kohde
Pyhäjärven rantojensuojeluohjelma	Lko-26	SL	Rantojensuojeluohjelman kohde, useita luonnonsuojelualueita
Varmon kaskikoivikko	Lko-27	SL	Erityisesti suojeltava laji
Pyhäjärven saaret (7 kohdetta)	Lko-28	SL	Erityisesti suojeltava laji
Tillunniemen metsä	Lko-29	luo-2	Liito-orava, luontodirektiivi IV(a)
Palaneenkankaan-Kuupanlehdon moreenialue	Lko-30	ge	Arvokas moreenialue
Suitsansaari	Lko-31	SL	Selkälökki, uhanalainen laji
Köyhäsaari	Lko-32	SL	Selkälökki, uhanalainen laji
Juurikkasalmi	Lko-33	luo-2	Liito-orava, luontodirektiivi IV(a)
Kalliosaari	Lko-34	SL	Selkälökki, uhanalainen laji

Karjalanselkän Selkäsaari	Lko-35	SL	Selkälökki, uhanalainen laji
Koivusaari	Lko-36	SL	Selkälökki, uhanalainen laji
Hopialuoto	Lko-37	SL	Selkälökki, uhanalainen laji
Tiirasaari	Lko-38	SL	Selkälökki, uhanalainen laji
Kannanotsa	Lko-39	SL	Selkälökki, uhanalainen laji
Iitonen	Lko-40	SL	Selkälökki, uhanalainen laji
Konnunniemen liito-oravametsä	Lko-41	luo-2	Liito-orava, luontodirektiivi IV(a)
Sinikivenlahti	Lko-42	luo-3	LsL :n 29 §:n mukainen suojeltava luontotyyppi
Teponlahti	Lko-43	luo-2	Viitasammakko, luontodirektiivi IV(a)
Likolahti	Lko-44	luo-2	Viitasammakko, luontodirektiivi IV(a)
Mustalahti	Lko-45	luo-2	Viitasammakko, luontodirektiivi IV(a)
Koivunalainen	Lko-46	luo-2	Viitasammakko, luontodirektiivi IV(a)
Pienikulju	Lko-47	luo-2	Viitasammakko, luontodirektiivi IV(a)
Ladonlahti	Lko-48	luo-2	Viitasammakko, luontodirektiivi IV(a)
Verkkoniemi	Lko-49	luo-2	Viitasammakko, luontodirektiivi IV(a)
Holoppala	Lko-50	luo-2	Viitasammakko, luontodirektiivi IV(a)
Venäihenniemi	Lko-51	luo-2	Viitasammakko, luontodirektiivi IV(a)
Lietsonlahti	Lko-52	luo-2	Viitasammakko, luontodirektiivi IV(a)
Sulkusaari-Makonniemi	Lko-53	luo-2	Viitasammakko, luontodirektiivi IV(a)
Pajarinniemi	Lko-54	ah	Arvokas harjuaalue
Papinniemenkangas	Lko-55	ah	Arvokas harjuaalue
Hiekkaniemi-Näsönniemi	Lko-56	ah	Arvokas harjuaalue
Hiekkaniemi-Näsönniemi	Lko-57	ah	Arvokas harjuaalue
Lammintauksenmäki	Lko-58	ah	Arvokas harjuaalue
Pitkäsärkkä	Lko-59	ah	Arvokas harjuaalue
Jätösvuori	Lko-60	ge	Arvokas kallioalue
Pirunkyökki-Ukko-Harmoo	Lko-61	ge	Arvokas kallioalue
Louhisaari	Lko-62	ge	Arvokas kallioalue
Piikkeenlampi	Lko-63	luo-4	Arvokas pienvesi
Ätäskön pohjoisranta	Lko-64	luo-4	Linnustokohde
Suurisuo (Varmonniemensuo)	Lko-65	SL	Maakuntakaavan suojelukohde
Havukkasaaren itärannan metsä	Lko-66	luo-1	Kohteella MeL: 10 §: n erityisen arvokas elinympäristö
Halkosaari	Lko-67	ge	Arvokas kallioalue
Siitoinrinne	Lko-68	ge	Arvokas kallioalue
Käärmekallio-Mykkylänkallio	Lko-69	ge	Arvokas kallioalue
Kampura-Sittosärkkä	Lko-70	ah	Arvokas harjuaalue
Kotalahdensärkät	Lko-71	ah	Arvokas harjuaalue
Kaijanniemi	Lko-72	ah	Arvokas harjuaalue
Siansärkkä	Lko-73	ah	Arvokas harjuaalue
Lammakonkangas	Lko-74	ah	Arvokas harjuaalue
Ravionsärkkä-Rokkamäki	Lko-75	ah	Arvokas harjuaalue
Kivisärkkä-Piikkeenniemi	Lko-76	ah	Arvokas harjuaalue
Nivunkijoki-Heinä-Nivunki	Lko-77	luo-4	Linnustokohde
Mustalahden lokkiluoto	Lko-78	luo-4	Linnustokohde
Munakallio	Lko-79	luo-4	Linnustokohde

27.9.2016

Tukkilammen rantametsä	Lko-80	luo-4	Linnustokohde
Syvälahden rantametsä	Lko-81	luo-4	Linnustokohde
Keloniemen rantametsä	Lko-82	luo-4	Linnustokohde
Heinlahti	Lko-83	luo-4	Linnustokohde
Mustolanjoki	Lko-84	luo-4	Linnustokohde
Mustolanlahti	Lko-85	luo-1	Kohteella MeL: 10 §: n erityisen arvokas elinympäristö
Maariinsaaret	Lko-86	luo-4	Linnustokohde
Selkäsaari	Lko-87	luo-4	Linnustokohde
Piikkeensalmen lehto	Lko-88	luo-1	Kohteella MeL: 10 §: n erityisen arvokas elinympäristö
Riihiniemen metsä	Lko-89	luo-1	Kohteella MeL: 10 §: n erityisen arvokas elinympäristö
Vaassinlahden suo	Lko-90	luo-1	Kohteella MeL: 10 §: n erityisen arvokas elinympäristö
Tappananniemen lehto	Lko-91	luo-1	Kohteella MeL: 10 §: n erityisen arvokas elinympäristö
Laihasaaret	Lko-92	luo-4	Linnustokohde
Torokka	Lko-93	luo-4	Linnustokohde
Saarosniemi	Lko-94	luo-4	Linnustokohde
Keloniemen lähde	Lko-95	luo-1	Kohteella MeL: 10 §: n erityisen arvokas elinympäristö ja VeL 11§:n suojeltava lähde
Sammallahti	Lko-96	luo-4	Linnustokohde
Himonniemi	Lko-97	luo-4	Linnustokohde
Tetrikallio	Lko-98	luo-4	Linnustokohde
Ilvosenniemen lehto	Lko-99	luo-1	Kohteella MeL: 10 §: n erityisen arvokas elinympäristö
Likolahden puro ja lehto	Lko-100	luo-1	Kohteella MeL: 10 §: n erityisen arvokas elinympäristö
Harmon lehto	Lko-101	luo-1	Kohteella MeL: 10 §: n erityisen arvokas elinympäristö
Siikasaaren luoto	Lko-102	luo-4	Linnustokohde
Olkivalkama	Lko-103	luo-4	Linnustokohde
Tiekallion lehto	Lko-104	luo-1	Kohteella MeL: 10 §: n erityisen arvokas elinympäristö
Kapuralahden lehto	Lko-105	luo-1	Kohteella MeL: 10 §: n erityisen arvokas elinympäristö
Sakastinpohjukka	Lko-106	luo-1	Kohteella MeL: 10 §: n erityisen arvokas elinympäristö
Juutinsuo	Lko-107	luo-1	Kohteella MeL: 10 §: n erityisen arvokas elinympäristö
Portinluoto	Lko-108	luo-4	Linnustokohde
Ristinniemi	Lko-109	luo-4	Uhanalainen luontotyyppi

3.2.8 Vesistöt

3.2.9 Pohjavedet

Selvitysalueella ja lähiympäristössä on useita harjujaksoja, joilla pohjavesialueet sijaitsevat. Vedenhankintaa varten tärkeät pohjavesialueet kuuluvat luokkaan 1, vedenhankintaan soveliaat pohjavesialueet luokkaan 2 ja muut pohjavesialueet luokkaan 3. Kartalla kuvattuun pohjavesialueeseen sisältyvät pohjaveden varsinainen muodostumisalue sekä sitä ympäröivä suojavyöhyke.

Pohjavesien puhtauden uhkatekijöitä ovat maa-ainesten otto ja siihen liittyvät oheistoiminnot, tienpito, haja-asutukseen liittyvä jätevesien maahan imeytys sekä sopimaton lannoitteiden ja torjunta-aineiden käyttö maa- ja metsätaloudessa.

Taulukko 1. Selvitysalueen pohjavesialueet (OIVA 2015)

Tunnus	Nimi	Lk.	Antoisuus m ³ /d	Sijainti	Pinta-ala
0726012	Ukotii-Papinniemenkangas	I	7200	Kitee	13,62
0724819	Juutinkangas	II	7100	Kesälahti	11,91
0724806	Saramäki-Kampura	II	1800	Kesälahti	4,57
0724853	Sarvisalo	II	3200	Kesälahti	5,84
0726001	Variskangas	I	900	Kitee	4,58
0726013	Kajoo	I	1200	Kitee	3,39
0724854	Kiiesmäki	II	1500	Kesälahti	2,76
0726007	Siansärkkä	II	1000	Kitee	2,16
0724815	Kivisärkkä	I	3000	Kesälahti	3,84
0724816	Rokkamärki	II	1600	Kesälahti	2,91
0724803	Marjoniemenkangas	I	6000	Kesälahti	7,45
0726006	0726006 V Suvannonkangas	II	600	Kitee	1,38
0726011	0726011 V Hongikon-Välikangas	II	8200	Kitee	15,49

3.2.10 Pintavedet

Kaava-alueen pääjärvi Pyhäjärvi on Salpausselkien väliselle alueelle sijoittuva karu ja kirkasvetinen järvi. Karuus johtuu siitä, että järvi sijaitsee lajittuneen aineksen muodostamien kerrosten ympäröimänä. Järven pinta-alasta (248 km²) Suomen puolella on 200 km².

Pyhäjärvi kuuluu Vuoksen vesistöalueeseen. Selvitysalue sijoittuu kahdeksalle valuma-alueelle.

Pyhäjärven reitin valuma-alueen (4.39) pinta-ala on 1 019 km². Vesistöalueen järvisyys on noin 29 %. Pyhäjärvi koostuu suurten saarten rajoittamista erillisistä altaista ja siihen laskee useita jokia, puroja ja järviä. Suurimmat joet ovat Mustolanjoki, Karjalanjoki ja Nivunkijoki. Ätäskö-järvi laskee Juurikkasalmen kautta Pyhäjärveen.

Pyhäjärvi purkautuu Puhoksen kanavan ja vähäisessä määrin myös Hiiskosken kautta Oriveteen. Järven valuma-alue on pääosin metsäistä (83 % maa-alasta). Viljelysten määrä on melko pieni (peltoa 14 %), soita on hyvin vähän (Kukkonen ym. 2003). Jär-

27.9.2016

ven tilavuus on 1,96 m³, keskiyvyys 7,9 m. Järven maksimisyvyys on 26 m. Syvimät kohdat sijoittuvat Hiekanpäänselälle, Kajoonselälle ja Papinniemenselälle.

Pyhjärven vedenkorkeutta säädellään Puhosvirran voimalaitospadolla, jonka putouskorkeus on 3,7 metriä. Vedenpinta vaihtelee vain vähän. Keskimääräinen vedenkorkeustaso on 79,7 m mpy (N60).

Pyhjärven veden kemiallinen tila (2013) on hyvä ja ekologinen tila (2013) arvioitu erinomaiseksi, mutta Ätäskön lahdella ekologinen tila on tyydyttävä (Vesienhoidon karttapalvelu 2016).

Pyhjärven vesi on hyvin kirkasta. Pitkän ajanjakson tulosten perusteella Pyhjärven vesi näyttää kirkastuneen 1970-luvulta 1990-luvulle tultaessa (Kukkonen ym. 2003).

Karulle järvelle ominaisesti kokonaisfosfori- ja -typpipitoisuudet ovat alhaisia. Järven karuutta ilmentsivät myös veden alhaiset klorofyllipitoisuudet. Pyhjärven sedimenttitutkimuksen mukaan Pyhäjärvi on aina ollut niukkaravinteinen ja kirkasvetinen, mutta se reagoi erittäin herkästi lisääntyneeseen ravinnekuormitukseen.

Taulukko 2. Suunnittelualue sijoittuu seuraaville valuma-alueille.

Valuma-alueen nimi	Valuma-alueen nro	Alaraja	Pinta-ala (km ²)
Pyhjärven va	4.391	Orivesi	711,4
Mustolan va	4.396	Pyhäjärvi	54
Karjalanjoen va	4.398	Pyhäjärvi	22,1
Törisevänjoen va	4.399	Pyhäjärvi	12,7
Ätäskön lähialueen va	4.392	Pyhäjärvi	63,4
Lepikkojoen va	4.393	Ätäskö	67
Juurinkankanavan va	4.394	Ätäskö	20,1
Nivunkijoen va	4.397	Pyhäjärvi	25,7

3.3 Maisema

3.3.1 Maisemakuva

Pyhjärven alue kuuluu Laatokan Karjalan seutuun, joka toisaalta kuuluu itäisen Järvi-Suomen maisemamaakuntaan ja toisaalta eroaa siitä varsin selvästi omaksi kokonaisuudekseen Laatokan järvialtaan ilmastoa leudontavan vaikutuksen vuoksi. Maasto on vaihtelevasti kumpuilevaa. Ensimmäiseen Salpausselkään liittyviä muodostumia ja harjuja on runsaasti. Seutu on muuta itäistä Järvi-Suomea viljavampaa ja ilmastoltaankin hivenen suotuisampaa. Viljavuuteen ovat vaikuttaneet savikot, jotka syntyivät Baltian jääjärven aikana. Myös Sortavalan lehtokeskuksen vaikutus ulottuu kutakuinkin koko alueelle, lehtomaisia metsiä ja lehtoja on enemmän kuin muualla itäisessä Järvi-Suomessa.

Pyhäjärvi on pitkä ja paikoin rikkonainen suurvesistö. Pyhjärven varsinainen pääallas alkaa Kajoonselältä ja jatkuu Hiekanpäänselälle asti, josta vedet virtaavat Syrjäsalmen

kapeikon läpi Hummonselälle ja edelleen Puhoslammelle. Pohjoisesta Pyhäjärveen kuuluvat Pajarin-, Näsön- ja Hummonselkä, jotka liittyvät pääaltaaseen Syrjäsalmen kautta. Näillä selkävesillä vesimaiseman solmukohtia muodostavat pitkälle työntyvät, kapeat harjunimet, kuten Pajarinniemi, Hiekkaniemi ja Näsönniemi. Puhoslahden vesimaisemalle tyypillisiä ovat lukuisat pienet saaret ja luodot. Matala Ätäskö laskee eteläosasta Pyhäjärveen Juurikkasalmen kautta. Ätäskö ja Pyhäjärven pohjoisosat ovat lähes saarettomia, eteläosan jakavat eri selkiin suuret saaret. Suurimmat saaret ovat Sarvisalo ja Suitsansaari. Järven eteläisessä osassa erottuvat saaristoiset ja syvät lahtialueet sekä Papinniemen selkä. Keskiosan rajaavat erillisiin selkiin (mm. Taipaleenselkä, Ukonniemenselkä, Heinniemenselkä, Kajoonselkä) Sarvisalo, Havukansaaari, Sorsasaari ja Suitsasaari.

Selvitysalueella topografialtaan korkeinta seutua on Papinniemi, jonka harjanne jää Ätäskön ja Pyhäjärven selkävesien väliin. Kalliorannoilla on monin paikoin huomattavaa paikallista korkeusvaihtelua. Kivikkoiset rantatörmät ovat paikoin luonteenomaisia pinnanmuodoiltaan suhteellisen tasaisessakin maastossa. Harjunimet ja -saaret muodostavat maisemallisesti mielenkiintoisia alueita etenkin Pyhäjärven länsiosassa. Tyypillisiä ovat hiekkarannat ja kasvittomat kivikkorannat. Kallioisilla lakialueilla ja harjuselänteillä vallitsevat mäntymetsät, muualla rinteillä valtapuuna on yleensä kuusi. Rantaviivan tuntumassa kasvaa tyypillisesti monilajinen lehtipuustokaistale.

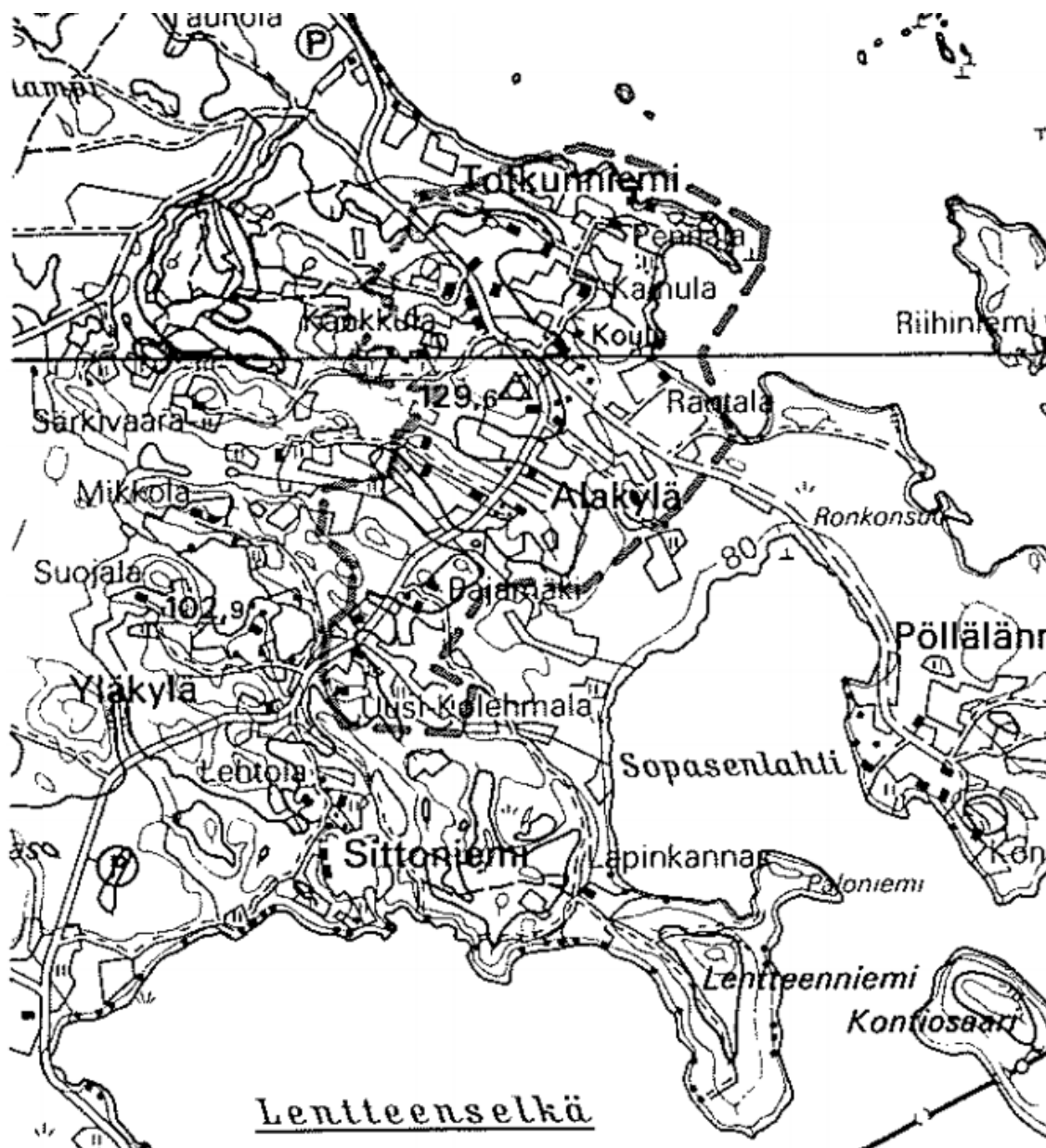
Ihminen on jo varhaisessa vaiheessa liikkunut ja elänyt Pyhäjärven alueella. Useat irtolöydöt ja muinaismuistot keskittyvät Puhoksen ja Ätäskön alueelle. Laatokalta tuleva karjalaisten kauppareitti kulki Suitsansaaren kautta, jonka keskellä olevat kiveen hakatut rajapyykit ovat peräisin Ruotsin ja Venäjän suurvalta-ajalta. Sarvisalon saaren eteläpäässä on Uudenkaupugin rauhan rajamerkki.

Alue on perinteistä viljelyseutua. Metsämaisemassa ovat edelleen nähtävissä kaskeamisen vaikutukset puulajisuhteisiin. Lehtipuuston osuus on suuri, tosin kuusettuminen on voimakasta vanhoilla kaskialoilla. Nykyinen asutus koostuu verraten tiheistä ja vanhoista kylistä ja asutusrykelmistä sekä yksittäisasutuksista. Loma-asutus on paikoin varsin tiheää etenkin Pyhäjärven itärannalla ja Kesälahden kirkonkylän läheisyydessä.

Selvitysalueella on useita kulttuurimaisemaltaan arvokkaita aluekokonaisuuksia: Totkunniemi, Mustalahti, Mäntyniemi sekä Puhoksen arvokas rakennettu kulttuurimaisema. Nämä maisemakokonaisuudet ovat kansallisesti ja maakunnallisesti arvokkaita. Lisäksi on useita paikallisesti arvokkaita peltomaisemia, jotka erottuvat hyvin vesimaisemaan.

3.3.2 Maisemansuojellisesti arvokkaat alueet

Suunnittelualueella sijaitsee yksi valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, Totkunniemi. Totkunniemi kuuluu Itäisen Järvi-Suomen ja Laatokan Karjalan seudun maisema-kaavakuntaan. Maisema-alueen pinta-ala on noin 500 hehtaaria. Maisema-alue ulottuu vain osittain osayleiskaavan alueella. Sen tarkempi kuvaus on esitetty julkaisussa "Arvokkaat maisema-alueet: maisema-aluejärjestelmän mietintö II".

Kuva 8: Totkunniemen valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen rajaus (Ympäristöministeriö 1992)

Seuraavassa on lueteltu arvokkaat maisema-alueet, jotka suositetaan kaavaan merkittäväksi pääsääntöisesti ma-1 -osa-alueina.

Nimi	Luonne/tunnus	Arvoluokka	Kohde-numero	Vuoden 2006 selvityksen kohdenumero
Totkunniemi	Arvomas maisema-alue	Valtakunnallisesti arvokas	ma 18	-

Maisema-alueita on inventoitu Pohjois-Karjalassa ympäristöministeriön johdolla 2010–2014. Päivitysinventointien tuloksena maisema-alueista Kiteen Totkunniemi laajeni 14 neliökilometrillä ja nimi tarkentui Totkunniemen kylämaisemiksi. Ehdotus valtakunnalli-

sista maisema-alueista on ollut kuultavana vuoden 2016 alussa. Uudet rajaukset eivät kuitenkaan ole saaneet lainvoimaa vuoden 2016 syyskuuhun mennessä.

Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden rajausehdotus 2015

Kuva 9: Totkunniemen kylämaisemat valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen rajausehdotus 2015 (Ympäristöministeriö 2015)

Seuraavassa on lueteltu arvokkaat luonnonmaisemakohteet ja alueet, jotka suositetaan kaavaan merkittäväksi pääsääntöisesti MY -alueina.

27.9.2016

Nimi	Luonne/tunnus	Arvoluokka	Kohde-numero	Vuoden 2006 selvityksen kohdenumero
Näsönniemi, Hiekkaniemi ja Näsönselän saaret	Arvokas luonnonmaisema	Kansallisesti arvokas	Ima 1	LM 1
Nivunkilahden ja Sammalalahden niemet ja Siirakka	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 2	LM 2
	Arvokas luonnonmaisema	Kansallisesti arvokas	Ima 3	LM 2
Näsönniemi, Hiekkaniemi ja Näsönselän saaret	Arvokas luonnonmaisema	Kansallisesti arvokas	Ima 4	LM 3
Salmisaari-Kaurasaari-Honksaari	Arvokas luonnonmaisema	Kansallisesti arvokas	Ima 5	LM 3
Katajasaari	Arvokas luonnonmaisema	Kansallisesti arvokas	Ima 6	LM 4
Millatsalmen saaret ja luodot	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 7	LM 4
Hummonselän saaret ja luodot	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 8	LM 6
Saaroslahden niemi	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 9	LM 6
Suitsansaari	Arvokas luonnonmaisema	Maakunnallisesti arvokas	Ima 10	LM 6
Pajarinniemi	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 11	LM 11
Himonniemi ja Ruunaluoto	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 12	LM 13
Kallioniemi	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 13	LM 14
Himonniemi ja Ruunaluoto	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 14	LM 15
Poika-Haarmoo	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 15	LM 16
Hopialuoto	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 16	LM 17
Ukko-Haarmoo	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 17	LM 18
Mökinvalkamanlahti	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 18	LM 19
Humasaari	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 19	LM 20
Päppärisaari	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 20	LM 21
Kalliosaari	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 21	LM 22
Ruhkanlahti - Olkivalkama	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 22	LM 23
Kokkonniemen saaret ja Kekasluoto	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 23	LM 24
Muljusienluoto	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 24	LM 25
Jätösvuori	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 25	LM 26
Neulaniemi	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 26	LM 27
Selkäsaaret	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 27	LM 28
Kalmonniemi	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 28	LM 29
Kuivasaari	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 29	LM 30
Mustolanjoki	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 30	LM 31
Kolmikannansaaret	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 31	LM 32
Mikinsaari	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 32	LM 33
Köyhäsaari	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 33	LM 34

Kurjensaaret	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 34	LM 35
Kalliosaari	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 35	LM 37
Haikanniemi	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 36	LM 38
Pieniniemi	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 37	LM 41
Akanniemi	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 38	LM 42
Hätäsaari	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 39	LM 43
Ruotisinniemi	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 40	LM 44
Piikkeensalmi	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 41	LM 47
Hukkasaari	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 42	LM 48
Mämmisaaret	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 43	LM 49
Kavainnonlahti	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 44	LM 50
Riihiniemi	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 45	LM 51
Purtosaari	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 46	LM 52
Lehto-Onkisaari	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 47	LM 53
Kallio-Onkisaari	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 48	LM 54
Paloniemi	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 49	LM 55
Pieni Petäjäsaari	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 50	LM 56
Liipinniemi	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 51	LM 57
Kontioluoto	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 52	LM 57
Mikonniemi	Arvokas luonnonmaisema	Paikallisesti arvokas	Ima 53	LM 58

27.9.2016

3.4 Kulttuuriympäristö

Kulttuuriympäristöllä tarkoitetaan kulttuurihistoriallisesti arvokasta kokonaisuutta, joka koostuu perinnemaisemista, kiinteistä muinaisjäännöksistä ja rakennetusta ympäristöstä.

3.4.1 Kulttuurimaisemakohteet

Seuraavassa on lueteltu arvokkaat kulttuurimaisemakohteet ja arvokkaat maisema-alueet, jotka suositetaan kaavaan merkittäväksi pääsääntöisesti ma-1-, ma-2- ja ma -osa-alueiksi

Nimi	Luonne/tunnus	Arvoluokka	Kohde-numero	Vuoden 2006 selvityksen kohdenumero
Puhoksen historiallinen teollisuusympäristö	Arvokas kulttuurimaisema	Kansallisesti arvokas	kma 1	KM 1
Totkunniemen kylä	Arvokas kulttuurimaisema	Kansallisesti arvokas	kma 2	KM 2
Hummoaaran kylämaisema - Mustalahti	Arvokas kulttuurimaisema	Maakunnallisesti arvokas	kma 3	KM 4
Puhoksen tuotantomaisema	Arvokas maisema-alue	Maakunnallisesti arvokas	kma 4	-
Himon kulttuurimaisema	Arvokas kulttuurimaisema	Paikallisesti arvokas	kma 5	KM 5
Pölkkyäsalmen kulttuurimaisema	Arvokas kulttuurimaisema	Paikallisesti arvokas	kma 6	KM 6
Vuorelan kulttuurimaisema	Arvokas kulttuurimaisema	Paikallisesti arvokas	kma 7	KM 7
Kaskisniemen kulttuurimaisema	Arvokas kulttuurimaisema	Paikallisesti arvokas	kma 8	KM 8
Näreniemen kulttuurimaisema	Arvokas kulttuurimaisema	Paikallisesti arvokas	kma 9	KM 9
Siikaladen kulttuurimaisema	Arvokas kulttuurimaisema	Paikallisesti arvokas	kma 10	KM 10
Riihiniemen kulttuurimaisema	Arvokas kulttuurimaisema	Paikallisesti arvokas	kma 11	KM 11
Lietsonlahden kulttuurimaisema	Arvokas kulttuurimaisema	Paikallisesti arvokas	kma 12	KM 12
Huttulalahti - Jätöslahti kulttuurimaisema	Arvokas kulttuurimaisema	Paikallisesti arvokas	kma 13	KM 13
Pelloniemen kulttuurimaisema	Arvokas kulttuurimaisema	Paikallisesti arvokas	kma 14	KM 14
Suolahden kulttuurimaisema	Arvokas kulttuurimaisema	Paikallisesti arvokas	kma 15	KM 15
Perätalon kulttuurimaisema	Arvokas kulttuurimaisema	Paikallisesti arvokas	kma 16	KM 17
Tillunniemen kulttuurimaisema	Arvokas kulttuurimaisema	Paikallisesti arvokas	kma 17	KM 20

3.4.2 Muinaisjäännökset

Kiinteät muinaisjäännökset ovat maaperässä, veden alla ja maisemassa todettavia jäänteitä tai rakenteita, joita ihmisen toiminta on eri aikoina synnyttänyt. Ne ovat ainoa historiantutkimuksen lähdeaineisto ajalta, jolta ei ole kirjoitettua tietoa. Arkeologialla tarkoitetaan esihistoriallisen ja historiallisen ajan tutkimista maaperässä ja veden alla säilyneiden muinaisen ihmistoiminnan tuloksena syntyneiden jäänteiden avulla. Mikäli ranta-alueiden kunnostamisessa ja/tai ruoppauksissa sekä LV ja lv-k -alueiden rakentamisessa tavataan vedenalaisen muinaisjäännökseen viittaava löytö tai löytöjä, on niistä ilmoitettava muinaismuistolain (295/63) mukaisesti viipymättä Museovirastolle. Ajallisesti esihistoria kattaa noin 90 % maamme asutuksen kymmentuhatuotisesta historiasta.

Muinaisjäännökset ovat muinaismuistolain (295/63) suojelemia. Lain mukaan niiden luvaton kaivaminen, peittäminen, muuttaminen poistaminen ja muu kajoaminen on kielletty (1 §).

Yleiskaava-alueen arkeologinen inventointi suoritettiin Kiteen kaupungin ja UPM-Kymmene Oyj:n toimeksiannosta kesä- ja elokuun 2014 aikana. Arkeologisen inventoinnin toteutti Timo Jussila, Timo Sepänmaa, Antti Bilund ja Ville Laakso Mikroliitti Oy:stä. Tutkimusalueena olivat Pyhjärven rantaosayleiskaava-alue joka käsitti lähes kaikki Kiteen puoleiset Pyhjärven altaan rannat n. 180–250 m syvyyteen rantaviivalta mantereelle, sekä suurimpia saaria lukuun ottamatta saaret kokonaisuudessaan. Saman inventoinnin yhteydessä tutkittiin myös UPM-Kymmene Oyj:n ranta-asemakaavojen alueet.

Inventoinnin tarkoituksena oli selvittää alueen muinaisjäännöstilanne, eli tarkastaa ennestään tunnettuja kohteita ja arvioida niille rajausta ja etsiä alueelta ennestään tuntemattomia muinaisjäännöksiä.

Tutkitun alueen muinaisjäännösten määrä yli kaksinkertaistui inventoinnin tuloksena. Tutkimusalueelta ja aivan sen rajoilta (alle 100 m rajoista) tunnettiin ennestään 23 kiinteää muinaisjäännöstä, joista 9 esihistoriallista ja 14 erityyppistä ajoittamatonta tai historiallisen ajan muinaisjäännöstä.

Inventoinnissa löydettiin 12 esihistoriallista asuinpaikkaa (kivi-varhaismetallikautisia) ja 12 muinaisjäännökseksi luokiteltua ajoittamatonta tai historiallisen ajan kohdetta (tervautoja, rajamerkkejä, pyyntikuoppia). Kaikkiaan kaava-alueella tai sen välittömässä läheisyydessä on nyt 47 kiinteää muinaisjäännöskohdetta. Lisäksi alueella on muita kohteita, jotka eivät ole suojelukohteita 10 kpl. Niistä kolme havaittiin tässä inventoinnissa ja ne ovat vähäpätöisiksi tai nuoriksi tulkittuja jäännöksiä, aiemmin tunnetut 7 kohdetta olivat löytöpaikkoja. Kaikki muinaisjäännökset on esitetty alla olevissa listoissa ja kartassa. Kaava-alueelle sijoittuvat muinaismuistokohteet on numeroitu

Kiinteät muinaisjäännökset (sm/):

ID	Nimi	mjtunnus	ajointus	laji	N	E
1	HIISKOSKENJOKI	uusi	kivikautinen	asuinpaikka	6888863	640240
2	LEVIÄLAHTI NE	uusi	ajottamatont	röykkiö	6888160	640842
3	HEPONIEMI 1	uusi	kivikautinen	asuinpaikka	6887613	640844
4	HEPONIEMI 2	uusi	kivikautinen	asuinpaikka	6887674	640923
6	TALASNIEMI	uusi	kivikautinen	asuinpaikka	6887915	643096
	KIERMINRANTA	uusi	kivikautinen	asuinpaikka	6884812	643024
	NIVUNKILAHTI W	uusi	kivikautinen	asuinpaikka	6883281	644325
	NIVUNKILAHTI E	uusi	kivikautinen	asuinpaikka	6883187	644731
11	NÄSÖNNIEMI W	uusi	esihistoriallinen	asuinpaikka	6886450	648357
12	NÄSÖNNIEMI	uusi	historiallinen	röykkiöalue	6886391	648667
13	NÄSÖNSALMI	uusi	esihistoriallinen	asuinpaikka	6886032	648884
15	HIMONNIEMI 3	uusi	historiallinen	tervahauta	6882654	648883
	PAJARIN HAUTA	260010016	historiallinen	tarinapaikka	6882655	650516
	RISUNIEMI	uusi	kivikautinen	asuinpaikka	6881840	650867
	VALKIANLAMMIN-LAHTI 2	1000003371	ajottamatont	pyyntikuoppa	6879601	641652
	VALKIANLAMMIN-LAHTI 1	1000003370	kivikautinen	asuinpaikka	6879852	641549
	NOKINENÄNLAHTI	uusi	historiallinen	röykkiöalue	6887227	649775
25	VENÄIHENNIEMI	uusi	kivikautinen	asuinpaikka	6882080	655841
26	HIEKANPÄÄ III	260010012	kivikautinen	asuinpaikka	6881859	651815
27	HIEKANPÄÄ II	260010011	kivikautinen	asuinpaikka	6882220	652497

27.9.2016

28	HIEKANPÄÄ IV	260010017	kivikautinen	asuinpaikka	6882354	652897
29	HIEKANPÄÄ I	260010010	kivikautinen	asuinpaikka	6882370	653289
	UKOTIINKANGAS	1000003127	historiallinen	maarakenne	6884609	653599
35	JUURIKKASALMI	260010003	kivikautinen	asuinpaikka	6877808	657497
37	VARMONNIEMI KALMONNIEMI	1000006491	historiallinen	kalmisto	6871669	656676
	LIETTEENNIEMI	uusi	kivikautinen	asuinpaikka	6871517	657479
39	VARMONNIEMI RANTALA	1000003415	historiallinen	asuinpaikka	6867482	652568
40	PETÄJÄSAARI	1000008004	historiallinen	rajamerkki	6866113	653595
41	MUJUSENNIEMI KIUKUUNNIEMI	uusi	historiallinen	kivirakenne	6867651	654793
42	VARMONNIEMI MUJULA	1000003414	historiallinen	asuinpaikka	6867005	655002
43	MUJUSENNIEMI KA- RINNIEMI	uusi	historiallinen	tervahauta	6865628	654769
44	RAATOSAARI	uusi	historiallinen	röykkiö	6866807	656276
45	VARMONNIEMI IM- MOLANNIEMI	1000003417	historiallinen	asuinpaikka	6868024	657096
46	MUUKKILAISTEN HAUTA	1000003426	historiallinen	asuinpaikka	6866092	658195
47	HAKOLAHDENNIEMI	uusi	historiallinen	tervahauta	6884046	655367
50	PYHÄJÄRVEN KON- TIOAARI	1000009129	historiallinen	rajamerkki	6856590	653784
51	PYHÄJÄRVEN KON- TIOAARI 2	uusi	historiallinen	rajamerkki	6856720	654011
52	HANNONRANTA 1	891010007	ajoittamaton	pyyntikuoppa	6858056	656530
53	HANNONRANTA 2 a	891010008	ajoittamaton	pyyntikuoppa	6858421	656962
53	HANNONRANTA 2 b	891010008	ajoittamaton	pyyntikuoppa	6858349	656904
53	HANNONRANTA 2 c	891010008	ajoittamaton	pyyntikuoppa	6858442	656969
54	HIETASAARI	1000009130	historiallinen	rajamerkki	6861998	662737
55	PYHÄJÄRVEN LOU- HISAARI	1000009132	historiallinen	rajamerkki	6862324	663358
	PÄPPÄRI	260010009	kivikautinen	asuinpaikka	6884097	653896
	PÄPPÄRI 2	1000003026	kivikautinen	asuinpaikka	6884247	653890
	RANTALA	1000003027	kivikautinen	asuinpaikka	6883994	654147

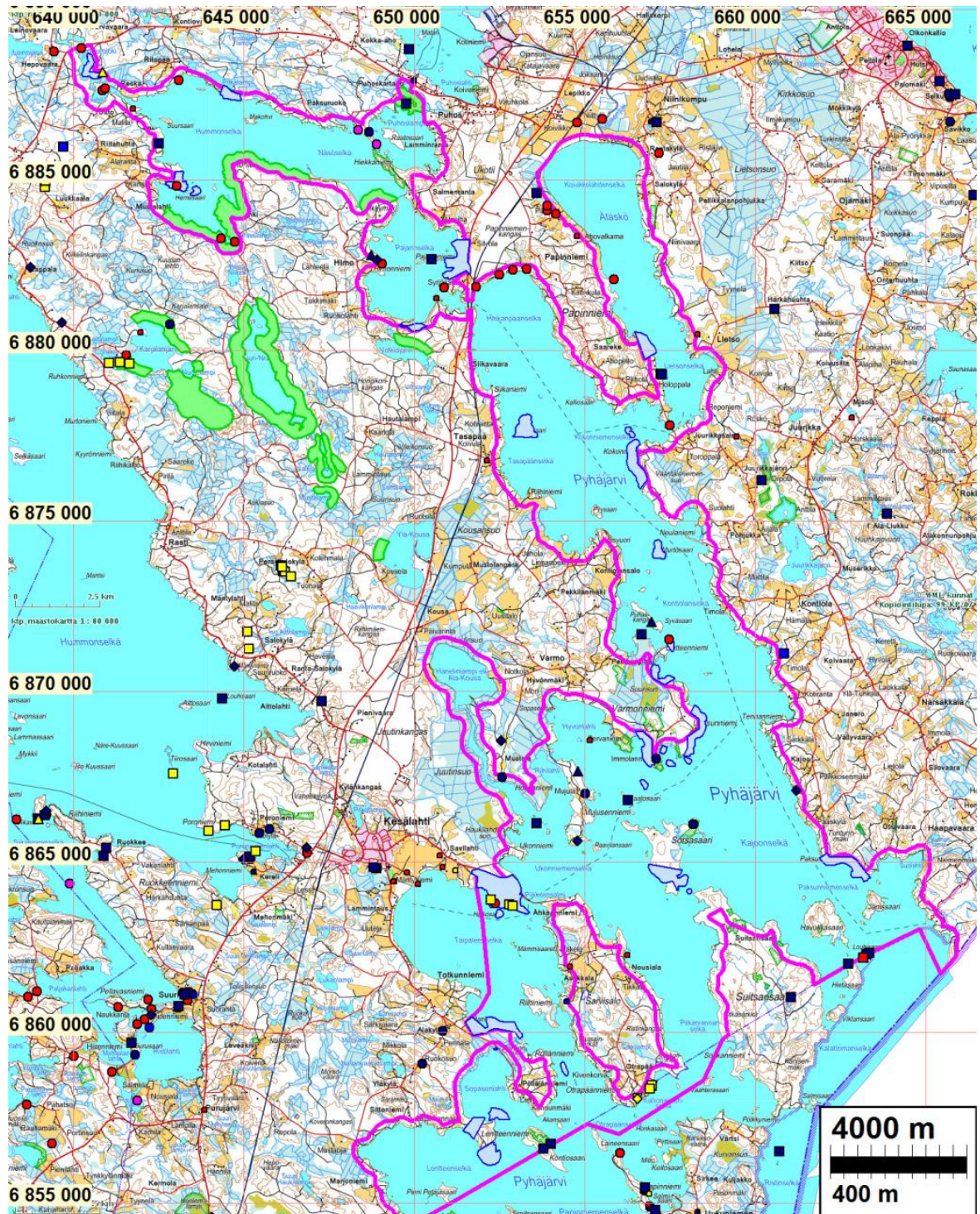
Muut arkeologiset kulttuuriperintökohteet (s/)

	Nimi	mjtunnus	ajoitus	laji	N	E
1	RÖMÖNLAHTI	uusi	historiallinen	rajakivi	6886062	642507
2	PAPINNIEMI KARSIKKO- NIEMI	uusi	historiallinen	varustus	6879287	657263

Muut kohteet (eivät suojelukohteita, ei osoitettu kaavassa)

	Nimi	mjtunnus	ajoitus	laji	N	E
	TASKISENNIEMI	1000003382	kivikautinen	löytö	6887083	641752
	HIMONNIEMI 2	uusi	historiallinen	röykkiö	6882791	648736
	HIMONNIEMI	1000003108	kivikautinen	löytö	6882538	649059
	KARHUNIEMI	1000016685	kivikautinen	löytö	6881517	650657
	VALKIALAMMENLAHTI 3	uusi	ajoittamaton	kuoppa	6879689	641621
	KYLMÄNKAIVONKORPI	uusi	historiallinen	asuinpaikka	6880756	642822
	KASKISNIEMI	1000003107	kivikautinen	löytö	6883341	654780
	RÖSKÖ	1000014291	kivikautinen	löytö	6880458	658317
	SYRJÄLÄ	1000003418	kivikautinen	löytö	6861914	654574

RISTINKUKKULA	1000003434	rautakautinen	löytö	6860893	654467
PIANSALMI	uusi	historiallinen	puurakenne	6872038	656947

Kuva 10: Pyhjärven rantaosayleiskaava-alueen rajausta sinipuna, sen sisällä sinisellä tutkimuksesta pois rajatut ranta-asemakaava-alueet. Vihreällä nyt tutkitut UPM:n rantakaava-alueet (luoteessa). (Kartta Mikroluitti Oy 2014)

27.9.2016

3.4.3 Rakennettu kulttuuriympäristö

3.4.3.1 Asutuksen historiaa

Pohjois-Karjalan asuttaminen tuli mahdolliseksi 9000–8500 eKr., kun paljas maanpinta alkoi kohota tuolloisesta Yoldianmerestä sulavan mannerjäätikön painon alkaessa väistyä. Ensimmäiset liikkujat lienevät saapuneet hyvin pian tämän jälkeen. Maan noustessa järvioltaat alkoivat kuroutua irti muinais-Itämerestä. Maan kohoamisen nopeuden alueellisesta vaihtelusta johtuu, että tämä Itämeren vaiheen aikaansaama muinaisranta sijaitsee nykyisin 100–160 metriä merenpinnan yläpuolella. Nuoremmat Itämeren vaiheet eivät enää pääosin ulotu Pohjois-Karjalaan. Tämä merkitsi sitä, että kun mannerjäätikö suli kuivan kamaran päälle paikoilleen, kallioperää peittää tasainen moreenikerros. Korkeilla vaaroilla tämä huuhtoutumaton moreenikerros on säilynyt ravinteineen. Tällä on ollut suuri merkitys myöhemmälle asutuskuvalle.

Pohjois-Karjalassa lienee ollut harva jatkuva asutus, joka rautakauden aikaan lienee ollut lappalaisperäistä. Alue pysyi pitkään Laatokan Karjalassa sijainneen kulttuuri- ja asutuskeskuksen takamaana. Sen kukoistuskautena vuosina 1150–1300 karjalaiset kävivät eräretkillään näillä main ja verottivat paikallista väestöä, joka muodostui mahdollisesti lappalaisista.

Laatokan Karjala oli pitkään itsenäinen, mutta ajautui lopulta Novgorodin vaikutuspiiriin. Novgorod kehittyi sotilaalliseksi liittoumaksi. 1240-luvulta lähtien aloitettiin ortodoksisen opin levitys. Ruotsin ja Saksan nouseva kilpailu Karjalan omistuksesta johti välirikoon ja itsenäisyyden menetykseen. Pähkinäsaaren rauhassa vuonna 1323 Länsi-Karjala joutui Ruotsille. Käkisalmen Karjala läänitettiin liettualaisruhtinaalle, jolloin verorasitus lisääntyi. Ruotsalaisten kanssa oli jatkuvia rajakahakoita.

Pohjois-Karjalan ensimmäiset vakituiset asukkaat lienevät olleetkin eräsaunojen veropakolaisia. Asutuksen leviämiseen vanhoilta rintamailta vaikutti huomattavasti myös siirtyminen yhä tuottamattomammaksi käyneestä eränkäynnistä kaskiviljelykseen ja tämän kehittyminen pääelinkeinoksi. Ajan oloon syntyi uusia uudiskyliä parhaiden kaukokaskimaiden ja kalavesien äärelle.

Sitä, milloin Pohjois-Karjalana sittemmin tunnettu alue asutettiin pysyvästi, ei ole tietoa. Pysyvää asutusta näyttää syntyneen eri puolille Pohjois-Karjalaa 1200–1400-luvuilla. Vankimpia asutusalueita olivat Ilomantsin keskusalueet, Tuupovaara, Enon Pielisjokivarsi sekä Kiteenjärven, Pälkjärven ja Jänisjärven ympäristöt vanhimman kylän ollessa todennäköisesti Ilomantsin kirkonkylä, koska hallinto keskittyi sinne. Asutus keskittyi siis nykyisen maakunnan kaakkoisosiin, kylät sijaitsivat kaukana levottomasta Ruotsin rajasta.

1500-luvulla asutus vahvistui kaikilla asutuilla alueilla ja syntyi lukuisia uudiskyliä. 25-vuotisen sodan aikana, vuosina 1580–1595, ruotsalaiset miehittivät pääosan Pohjois-Karjalaa. Osa väestöstä pakeni Venäjälle. Täyssinän rauhan (vuonna 1595) jälkeen alue jäi vielä Venäjän haltuun, mutta kiistat alueen omistuksesta jatkuivat, kunnes alue Stolbovan rauhanteossa (1617) liitettiin Käkisalmen läänin mukana Ruotsiin.

Vasta Stolbovan rauhan raja vakiinnutti asutuksen aiemmin levottomille Oriveden rantamaille, mutta muuttoliike uusille asuinalueille olikin sitten voimakasta.

1600-luvulla asutus laajeni pohjoista ja länttä kohti: uusien kylien asuttajat olivat jo pääosin luterilaisia. (Ahonen 2004).

3.4.3.2 Rakennusperintö

Kiteen seutu kuuluu Pohjois-Karjalan vanhimpiin ja tiheimpiin asutusalueisiin. Kiteenjärven ympärillä levittäytyvät kumpuilevat rantakylämaisemat mielenkiintoisiin harjujaksoihin. Paikoin harjujaksojen ja vesistöjen vuorottelu luo kauniita maisematiloja. Kitee on vireä seutukuntakeskus, jonka taajamarakenteessa on vielä nähtävissä nopea murros nauhaksi asettuneesta rantakylästä moderniksi taajamaksi. Seutukeskuksen palvelutaso on korkea ja ympäröivät kylät vireitä. Yritystoiminta on vilkasta. Koivikon ja Suorlahden alueet tarjoavat lukuisia säilyneitä muistoja Kiteen asemasta vanhan emäpitäjän keskuksena. Puhos on tärkeä osa maamme teollisuushistoriaa ja sijaitsee vesiliikenteen kannalta strategisessa paikassa (Ahonen 2004).

3.4.3.3 Rakennetun kulttuuriympäristön kohteet

Osayleiskaavatyön yhteydessä suunnittelualueen aikaisemmin 2000-luvulla inventoidut kohteet on käyty tarkistamassa ja kohteet on luetteloitu ja arvotettu. Arvottaminen on tehty asiantuntijatyönä maastotarkastelujen ja kirjallisten lähteiden avulla elokuussa 2016. Maastotyöt ovat suorittaneet DI Kuisma Reinikainen FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy:stä sekä Kiteen kaupungin maankäyttöpäällikkö Pirkka Aula. Rakennusten arvottamisen ovat tarkistaneet arkkitehdit Maritta Heinilä ja Minttu Kervinen FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy:stä.

Rakennuskannan arvottamisessa on pyritty asteikon avulla erittelemään kohteet, joiden säilyttäminen on joko suotavaa tai välttämätöntä jotta alueen rakennetun ympäristön arvokkaat ominaispiirteet säilyvät. Kohteiden arvottamisen kautta pyritään siis säilyttämään sekä rakennettua ympäristöä kokonaisuutena, että yksittäisiä merkittäviä rakennuksia.

Kohteiden osalta on arvottamisessa pyritty huomioimaan yksittäisten rakennusten rakennushistoriallisten arvojen lisäksi pihapiirin kokonaisuuden säilyminen ja kohteen sijainti maisemassa. Arvotuksessa on kiinnitetty huomiota myös siihen, miten rakennus tai rakennuskokonaisuus heijastaa rakennusaikaansa tai käytön mukanaan tuomia uusia ratkaisuja.

Kohteet on arvotettu luokkiin maakunnallisesti arvokas, paikallisesti arvokas, ei arvoja. Alueella ei ole tällä hetkellä valtakunnallisesti arvokkaaksi luettuja kohteita. Paikallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat kohteet jaettu merkittävyydeltään luokkiin 1/3, 1-2/3, 2/3 ja 2-3/3. Arvoluokka on yleensä sitä korkeampi mitä useampi arvotekijä kohteessa toteutuu. Suunnittelualueelta arvotettiin seudullisesti arvokkaaksi yksi kohde ja paikallisesti arvokkaaksi seitsemän kohdetta. Kahdella elokuussa 2016 tarkastetulla kohteella ei nähty suojeluarvoja.

Arvoluokkien yleiset sisällöt ovat:

Luokka 1/3

Erityisen merkittävä kohde, joka edustaa parhaalla tavalla seudun rakennuskulttuuria. Yksittäinen rakennus tai pihapiiri noudattaa alueen rakentamisen perinteitä. Rakennukset ovat kokonaisuutena hyvin säilyneitä ja kertovuudeltaan vahvoja. Yksittäisellä rakennuksella tai pihapiirillä on maisemallisesti keskeinen asema.

27.9.2016

Luokka 1-2/3

Tärkeä kohde, joka edustaa hyvin alueen rakennuskulttuuria. Pihapiiri muodostaa ker-
 tovan kokonaisuuden, jossa rakennukset ovat kohtalaisen hyvin säilyneitä. Kohde sisäl-
 tää yleensä useita arvonäkökulmia.

Luokka 2/3

Luokkaan 2/3 kuuluvat kohteet ovat luonteva osa alueen kulttuurimaisemaa ja edustaa
 paikallista rakennuskulttuuria ja vanhimpia rakennuspaikkoja. Luokkaan 2/3 on esitetty
 kohteet, joiden pihapiirikokonaisuuden arvot ovat heikentyneet rakennuksien purkami-
 sesta tai muutoksista johtuvista syistä. Kohteilla on maisemallisesti merkittävä rooli
 alueen kulttuurimaisemassa.

Luokka 2-3/3

Luokkaan 2-3/3 on osoitettujen kohteiden pihapiirit ovat muuttuneet siten, että arvot
 kohdentuvat yksittäisiin säilyneisiin rakennuksiin.

Suosituksot suojelumääräyksistä:

Luokat 1/3 ja 1-2/3

Kohteet: Himonniemi, Ketolanranta, Kitsoppi, Lemilä, Rantala

SUOJELTAVA RAKENNUS TAI RAKENNETTU YMPÄRISTÖ (sr-1)

Luokat 2/3 ja 2-3/3

Kohteet: Könänranta, Lahti, Sorvanniemi

ARVOKAS RAKENNUS TAI RAKENNUSRYHMÄ (s-1)

Inventoinnin perusteella suunnittelualueelle on määritetty seuraavat rakennuskulttuurin
 kannalta arvokkaat kohteet, jotka on tarkempine tietoineen ja arvotuksineen on esitet-
 ty kaavaslostuksen liitteessä 5:

	Nimi	tila	arvoluokka	merkintä
1	Himonniemi	260-421-14-34	Paikallisesti arvokas, 1-2/3	sr-1/1
2	Ketolanranta	260-442-878-1 ja 260-876-9-0	Paikallisesti arvokas, 1-2/3	sr-1/2
3	Kitsoppi	260-421-10-31	Seudullisesti arvokas, 1/3	sr-1/3
4	Könänranta	260-432-1-27	Paikallisesti arvokas, 2-3/3	s-1/4
5	Lahti	260-443-6-70	Paikallisesti arvokas, 2/3	s-1/5
6	Lemilä	260-432-3-16	Paikallisesti arvokas, 1-2/3	sr-1/6
7	Rantala	260-443-3-6	Paikallisesti arvokas, 1-2/3	sr-1/7
8	Sorvanniemi	260-432-8-33	Paikallisesti arvokas, 2-3/3	s-1/8

3.5 Väestö, yhdyskuntarakenne, työpaikat ja palvelut

3.5.1 Väestömäärä ja kehitys

Kiteen kaupungin väkiluku oli vuoden 2013 lopussa 11197. Väestökehitys on ollut viime vuosikymmeninä Kiteellä laskevaa samoin kun Pohjois-Karjalan maakunnassakin.

Taulukko 3: Väestömäärä ja väestökehitys 2000-2013 (Tilastokeskus).

	Asukasluku 31.12.				Muutos 2000-2013	
	2000	2005	2010	2013		
Kitee	13283	12462	11666	11197	2086	-15,7 %
Pohjois-Karjalan maakunta	171609	168322	165866	165445	6164	- 3,6 %

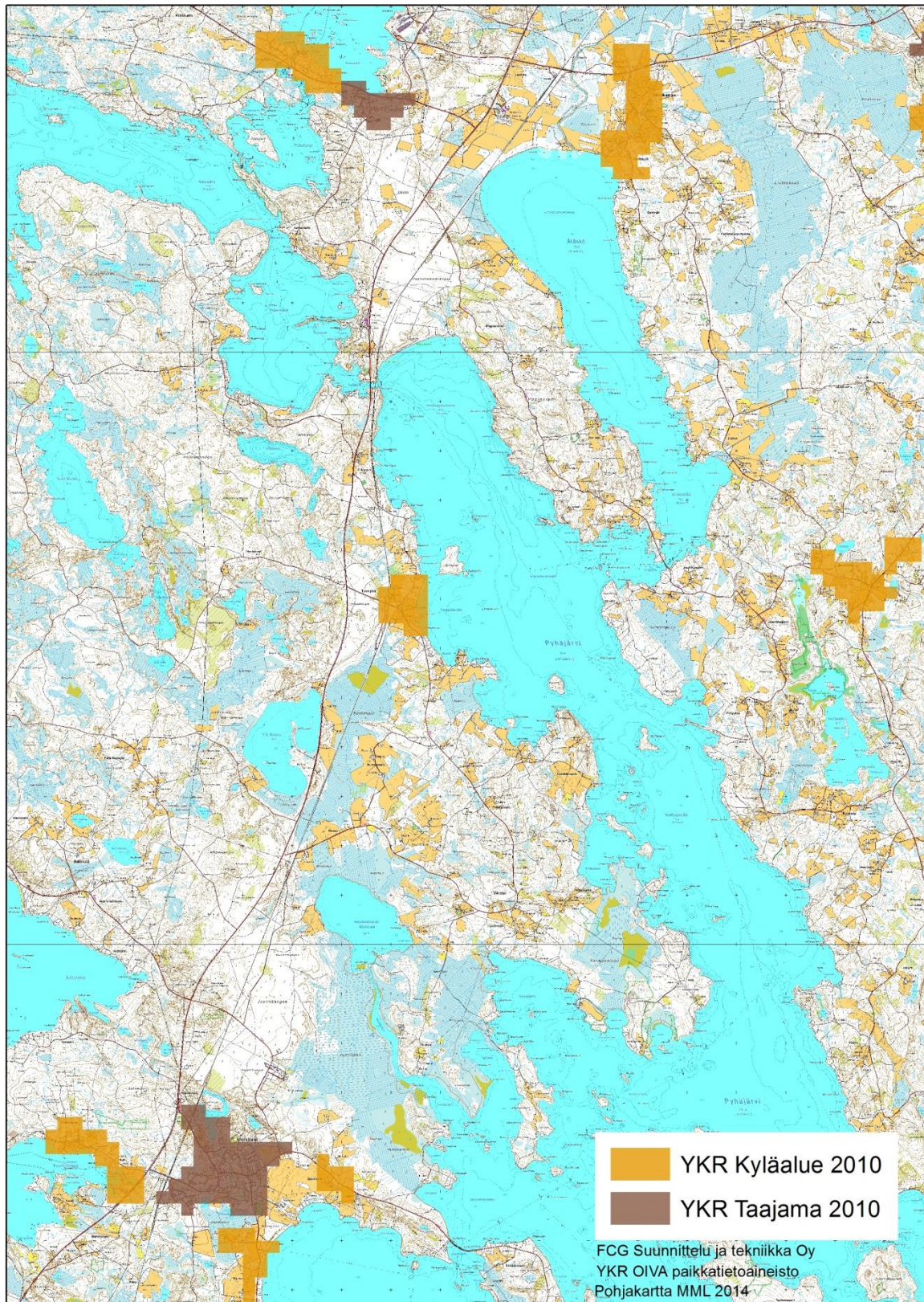
Kiteen väestöstä oli vuonna 2013 alle 10-vuotiaita 7,7 %, 10-14-vuotiaita 5,0 %, 15-64-vuotiaita 59,2 % ja yli 65-vuotiaita 28,1 %.

Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan Kiteen väestömäärä vähenee noin 3900 asukkaalla vuosina 2013-2040. Kiteen väestömäärä on noin 7300 asukasta vuonna 2040.

3.5.2 Yhdyskuntarakenne

Kiteen kaupungissa sijaitsee kolme taajama-aluetta ja 16 kyläaluetta. Taajama-alueita ovat kuntakeskus Kiteenjärven rannalla, Kesälahti Pyhjärven lounaisrannalla ja Puhos Pyhjärven pohjoisrannalla. Pyhjärvelle sijoittuu Kesälahden ja Puhoksen taajama-alueet sekä seuraavat kyläalueet: Puhoskartano, Niinikumpu, Tasapää, Savilahti ja Lammintausta.

27.9.2016

Kuva 11: Pyhäjärven kylä-alueet ja taajamat YKR Taajama- ja kyläalueluokituksen mukaan (OI-VA – paikkatietoaineisto 2010).

3.5.2.1 Asuminen

Kiteellä oli 5581 asutokuntaa vuonna 2013. Asuminen on pääosin tyypiltään pientalo-asumista (59 %). Rivitaloissa asuvia asutokuntaa oli noin 17 %. Asutokunnista 4406 kpl (79 %) oli pieniä yhden ja kahden hengen asutokuntaa.

Taulukko 4: Kiteen asutokunnat 2013 (Tilastokeskus 2012).

Asutokunnat 2013	Kaikki talotyytit	Erillinen pientalo	Rivi- tai ketjutalo	Asuin- kerrostalo	Muu tai tuntematon
1 henk.	2354	844	583	886	41
2 henk.	2052	1452	276	287	37
3 henk.	568	452	45	66	5
4 henk.	376	324	29	18	5
5 + henk.	231	204	10	10	7
Yhteensä	5581	3276	943	1267	95

3.5.2.2 Loma-asutus

Kiteellä loma-asuntoja oli 1848 kpl vuonna 2007. Kesämökkien määrä on kasvanut runsaasti viimeisten vuosikymmenten aikana.

Taulukko 5: Kesämökkien lukumäärä 1970–2007 (Tilastokeskus 2008).

Kesämökit	1970	1980	1990	1995	2000	2007
Kitee	423	810	1412	1672	1767	1848

3.5.3 Elinkeinot ja yritystoiminta

Kiteen työllisyysaste vuonna 2012 oli 84,3 % työllisestä työvoimasta (15–74 –vuotiaat). Työpaikkoja oli yhteensä 4193. Työntekijöiden ammattiaseman mukaan suurin osa väestöstä (3394 henkilöä) oli palkansaajia.

Taulukko 6: Työpaikat työnantajasektoreittain 2012 (Tilastokeskus 2011).

Työpaikat työnantajasektoreittain	2012
Palkansaajat	3394
Valtio	50
Kunta	943
Valtioenemmistöinen Oy	42
Yksityinen sektori	2359
Tuntematon	0
Yrittäjät	799
Työpaikat/alueella työssäkäyvät yhteensä	4193

27.9.2016

3.5.4 Palvelut

Julkiset palvelut keskittyvät Kiteen kuntakeskukseen ja sen välittömään läheisyyteen. Kesälahden taajamassa on kaksi ruokakauppaa ja muutamia palvelu- ja erikoisliikkeitä sekä terveysasema, paloasema ja koulu. Puhoksella on kauppa ja kirpputori sekä koulu. Pyhäjärven rannalla on myös Kiteen eläinpuisto.

3.6 Yhdyskuntatekniikka

3.6.1 Vesihuolto

Kiteen kaupungin vesihuollon kehittämissuunnitelma on laadittu vuonna 2012. Kunnan vesihuollon kehittämissuunnitelma sisältää katsauksen vesihuollon kehittämisen suuntaviivoihin, vesihuollon nykytilaan, kehittämistarpeisiin ja toimenpiteisiin sekä tiedottamiseen ja suunnitelman ylläpitämiseen.

Kaupungin vesihuollon vastuunjako:

- Kaupunki vastaa vesihuollon yleisestä kehittämisestä koko kaupungin alueella
- Vesihuoltolaitokset vastaavat vesihuoltopalveluiden järjestämisestä ja toimittamisesta toiminta-alueillaan
- Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta

Kiteen ja Kesälahden alueen vesihuoltolaitokset toimivat määritellyillä toiminta-alueillaan. Vesihuoltolain 10 §:n mukaan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella oleva kiinteistö on liitettävä laitoksen vesijohto- ja viemäriverkostoon. Vesihuoltolaitosten toiminta-alueita laajennetaan pääasiassa kaavoituksesta syntyvien tarpeiden mukaan, sekä erikseen määritetyille toiminta-alueiden laajennusalueille. Toiminta-alueiden ulkopuolella, haja-asutusalueilla, vesihuollon kehittämistarpeet liittyvät juomaveden määrän ja laadun turvaamiseen sekä jätevesienkäsittelyn tehostamiseen.

Kiteen kaupunki vastaa omalla toiminta-alueellaan vedenjakelusta ja jätevesien viemäroinnistä sekä hulevesien käsittelystä. Kaupungin vesihuoltolaitoksen lisäksi Kiteen alueella vedenjakelusta, viemäroinnistä ja jätevesien käsittelystä vastaavat Kiteen Vesikunta, Kiteen Eteläinen vesiosuuskunta, Palo-Ojan vesiosuuskunta ja Keski-Karjalan Läntinen vesiosuuskunta. Entisen Kesälahden kunnan alueella toimii Keski-Karjalan läntinen vesiosuuskunta, Kereli-Poronniemen vesiosuuskunta ja Villalan jätevesiosuuskunta.

Hallakorven vedenottamon omistaa Kiteen vesikunta. Hallakorven vedenottamolla on lupa ottaa vettä 1800 m³/d. Myös Meijerinrannan vedenottamon omistaa Kiteen vesikunta. Meijerinrannan vedenottamolla on lupa ottaa vettä 2500m³/d. Marjonniemen, Sortolammen ja mäntyranan vedenottamoilla on lupa ottaa vettä 500m³/d. Kirkonkylän varavedenottamolla on lupa ottaa vettä 560m³/d.

Kiteen kaupungin alueen vedenkulutus on yhteensä noin 1600 m³/d. Kiteen Vesikunnan vedenkulutus on keskittynyt Kiteen keskustaajaman, Puhoksen ja Tolosenmäen taajama alueisiin. Kesälahden alueen vedenkulutus on yhteensä noin 330 m³/d. Kesälahden kunnan vesihuoltolaitoksen vedenkulutus on keskittynyt Kesälahden kirkonkylän alueelle sekä kirkonkylän - Ruokkeenniemen, Purujärven sekä Marjoniemen välisille alueille.

Kiteen kaupungin alueella jätevesien käsittelystä vastaa pääosin Kiteen vesikunta. Kiteen vesikunnan viemäriverkostoon johdettu jätevesimäärä vuonna 2011 oli keskimäärin 640 000 m³. Tolosenmäen alueen jätevedet käsitellään Kiteen keskustan jäteveden-

puhdistamolla. Puhoksen alueen jätevedet käsitellään Kiteen kaupungin omistamalla Puhoksen jätevedenpuhdistamolla. Kesälahden jätevedenpuhdistamolla käsitellään Parikkalan Uukunniemen sekä Kesälahden jätevedet. Kesälahden viemäriverkostoon johdettu jätevesimäärä vuonna 2011 oli keskimäärin 151 000 m³.

Kiteen alueen vesijohtoverkostojen ulkopuolella on tällä hetkellä arviolta noin 969 asukasta (n.11 % kaupungin asukkaista). Talousvesihuolto on toteutettu vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden ulkopuolella kiinteistökohtaisten rengaskaivojen ja kalliopora-kaivojen avulla. Kesälahden alueen vesijohtoverkostojen ulkopuolella on tällä hetkellä arviolta noin 352 asukasta (n.15 % kunnan asukkaista).

3.6.2 Jätehuolto

Kiteen kunnan alue kuuluu kokonaisuudessaan järjestetyn jätteenkeräyksen alueeseen. Tämä tarkoittaa sitä, että kaikkien yhdyskuntajätettä tuottavien kiinteistöjen on liityttävä jätteenkeräykseen. Jätteen haltija on velvollinen huolehtimaan jätteiden keräyksen järjestämisestä ja lajittelusta niin, että hyötyjätteet ja ongelmajätteet pidetään muista jätteistä ja toisistaan erillään ja että jätelajit toimitetaan niille tarkoitetuille vastaanotto- ja käsittelypaikoille.

Sopensuon jätteenkäsittelypaikalla toimii yhdyskuntajätteen (sekajätteen) siirtokuor-mausasema. Asemalla vastaanotettavat yhdyskuntajätteet kuljetetaan Riihimäelle Ekokem Oyj:lle.

3.7 Liikenne

Suunnittelualueen länsipuolella ja Syrjäsalmen jälkeen itäpuolella kulkee pohjois-etelä -suunnassa valtatie 6 (Loviisa-Kajaani). Puhoksesta länteen suunnittelualueen pohjois-puolitse kulkee kantatie 71 (Kerimäki-Kitee).

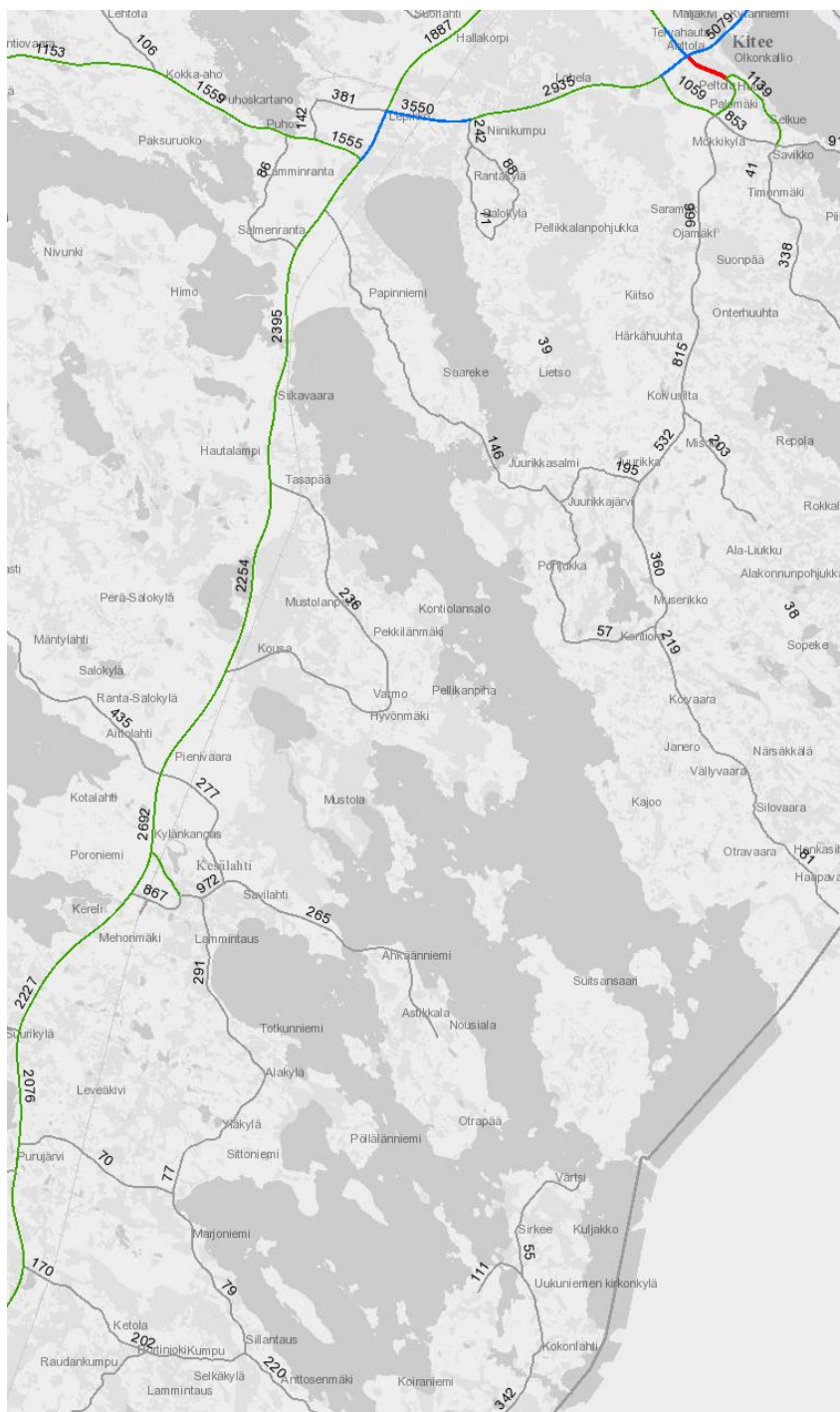
Kaavan suunnittelualueella tai sen välittömässä vaikutuspiirissä olevat maantiet, joihin rakennuspaikat tukeutuvat pääsysteiden / yksityisteiden kautta, ovat:

- valtatie 6
- kantatie 71
- yhdystie 4882 Kitee-Valkeavaara-Korkeakangas,
- yhdystie 14955 Marjoniemi,
- yhdystie 15507 Kesälahti-Sarvisalo,
- yhdystie 15508 Varmonniemi,
- yhdystie 15512 Mustalahti,
- yhdystie 15520 Lamminranta,
- yhdystie 15522 Papinniemi-Juurikka,
- yhdystie 15523 Kontiola-Suolahti,
- yhdystie 15525 Niinikumpu-Juurikka,
- yhdystie 15526 Niinikumpu ja
- yhdystie 15528 Honkasilta.

Valtatien 6 kanssa samansuuntaisesti kulkee myös Joensuu-Parikkala rautatie, jossa kulkee kaukoliikenteen matkustajajunia ja tavarajunia.

3.7.1 Ajoneuvoliikenne ja liikennemäärät

Kaava-alueen vieressä ja osin kaava-alueen läpi kulkevalla valtatie 6:lla on noin 2000-2600 ajoneuvon vuorokausiliikenne (vuoden 2014 tilanne). Pienemmillä kaava-aluetta palvelevilla teillä keskimääräinen ajoneuvoliikenne vaihtelee alle sadasta noin 300 ajoneuvoon vuorokaudessa. Kesälahden taajaman alueella vuorokausiliikenteet ovat tätä suurempia.

Kuva 12: Ote liikennemääräkartasta kaava-alueelta. Vuoden 2014 keskimääräinen ajoneuvoliikenne on esitetty kartalla yksikössä ajoneuvoa / vuorokausi. (Liikennevirasto 2015).

3.7.2 Joukkoliikenne

Kiteellä on linja-autoasema ja juna-asemat palvelevat sekä Kiteellä, että Kesälahdella. Lähimmät lentoasemat ovat Joensuussa ja Savonlinnassa. Kiteen ja Kesälahden juna-asemilta kulkee junat Joensuuhun ja Helsinkiin kumpaankin 5-6 kertaa päivässä. Kiteeltä Savonlinnaan kulkee neljä linja-autovuoroa päivässä arkipäivisin. Joensuuhun linja-autoja kulkee kahdeksan arkisin ja yksi vuoro viikonloppuisin. Lappeenrannan ja Helsingin suuntaan menee arkisin kaksi linja-autovuoroa ja viikonloppuisin yksi.

Lappeenrannan ja Helsingin suuntaan ajavat linja-autovuorot kulkevat 6 tietä pitkin ja Savonlinnan suuntaan ajavat vuorot kulkevat tietä 71. Linja-autoliikenteen vakiovuorot pysähtyvät tarvittaessa melko tiheästi, eli kaava-alueen läheisyyteen, isojen teiden varsille, on teoriassa mahdollista saapua linja-autolla. Käytännössä välimatkat esimerkiksi omalle mökille tien 6 tai tien 71 varrelta ovat niin pitkät, että julkisella liikenteellä kaava-alueen saavutettavuuden voidaan sanoa olevan heikko.

3.8 Ympäristönsuojelu ja ympäristöhäiriöt

3.8.1 Maaperä

Suunnittelualueella ei ole tiedossa maaperän pilaantuneisuuden riskikohteita.

3.8.2 Melu

Joensuu-Parikkala ratayhteyden liikenne voi aiheuttaa melu- ja värinähäiriöitä läheisyydessä sijaitseville rakennuspaikoille ja toiminnoille. Kaavassa on annettu yleismääräys, jonka perusteella meluvaikutukset otetaan huomioon tarkemmassa suunnittelussa.

3.9 Maanomistus

Suunnittelualueella on sekä Kiteen kaupungin ja Suomen valtion omistuksessa olevia alueita että yksityisomistuksessa olevia alueita.

3.10 Suunnittelutilanne

3.10.1 Maakuntakaava

Vaihemaakuntakaavan ensimmäinen vaihe

Alueella on voimassa Pohjoiskarjalan ensimmäinen vaihemaakuntakaava, joka on vahvistettu 20.12.2007. Vaihemaakuntakaavassa suunnittelualueelle on osoitettu seuraavat merkinnät:

Taajamaseudun kehittämisen kohdealue (tkk): Merkinnällä osoitetaan taajamaan liittyvää lähialuetta, jolla on tarvetta maankäytön ohjaukseen taajamarakenteen ja haja-asuinalueen yhteensovittamisessa yhdyskuntarakenteen, ylikunnallisen virkistys- ja vapaa-ajanverkoston sekä kulttuuriarvojen kannalta.

Suunnittelumääräys: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee edistää yhteiskuntarakenteen eheyttämistä ja ottaa huomioon taajaman laajentumis- ja kehittämistarpeet, virkistys- ja vapaa-ajanverkostojen jatkuvuus sekä maisemarakenteen ja kulttuuriympäristön erityispiirteet. Maaseutuelinkeinojen kannalta hyvät peltoalueet tulee turvata muulta rakentamiselta.

27.9.2016

Rantojen käytön kehittämisen kohdealue (rk): Kehittämisperiaatemerkinnällä osoitetaan Pohjois-Karjalan tärkeimmät suurvesistöt sekä erämainen Koillisen luontovyöhykkeen alue.

Suunnittelumääräys: Yksityiskohtaisemmassa suurvesistöjen suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota luonnonympäristön kestäväan käyttöön, vesihuollon järjestämiseen sekä rakentamisen soveltumiseen maisemaan. Rantarakentamista mitoitettaessa on jätettävä riittävän suuret yhtenäiset ranta-alueet vapaaksi jokamiehenoikeudella tapahtuvaa rantojen käyttöön. Suurvesistöjen muunnetusta rantaviivasta tulee olla vapaata rantaviivaa noin 60 % ja rakennettua rantaviivaa noin 40 %.

Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue: Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeät alueet.

Suunnittelumääräys: Alueen suunnittelussa ja käytössä on otettava huomioon kulttuuriympäristön kokonaisuus ja erityispiirteet sekä turvattava ja edistettävä niiden säilymistä. *(HUOM! merkintä on poistettu ja korvattu vaihemaakuntakaavan kolmannessa vaiheessa)*

Tärkeä tai veden hankintaan soveltuva pohjavesialue (pv): Merkinnällä osoitetaan tärkeät tai vedenhankintaan soveltuvat pohjavesialueet.

Rajavyöhykealue (er1): Merkinnällä osoitetaan rajavyöhykelaisissa 403/1947 säädetty rajavyöhyke.

NATURA 2000-verkoston kuuluva tai ehdotettu alue: Merkinnällä osoitetaan Natura 2000 -verkoston kuuluvat tai siihen ehdotetut alueet. Alueilla ja niiden Natura suojeluarvoja koskevissa hankkeissa noudatetaan luonnonsuojelulain 65 ja 66 §:n säännöksiä.

Valtakunnallisesti merkittävä runkotie: Alueella on voimassa MRL:n 33§:n mukainen rakentamisrajoitus.

Nopean junaliikenteen rata: Alueella on voimassa MRL:n 33§:n mukainen rakentamisrajoitus.

Rakennussuojelukohde (sr): Merkinnällä osoitetaan rakennussuojelulain nojalla suojeltuja tai maankäyttö- ja rakennuslain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja kohteita.

Kiinteä muinaisjäännös: Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti merkittävät muinaismuistokohteet.

Luonnonsuojelualue (SL, SL-v): Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltavaksi tarkoitettuja alueita, jotka ovat valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai seudullisesti merkittäviä. Alueet sisältävät valtakunnallisten luonnonsuojeluohjelmien kohteet. Alueella on voimassa MRL:n 33§:n mukainen rakentamisrajoitus. Lisämerkinnällä v on osoitettu luonnonsuojelualueita, joiden virkistyskäytöllä nähdään olevan seudullista ja maakunnallista merkittävyyttä.

Suojelumääräys: Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja. Suojelumääräys on voimassa, kunnes alue on muodostettu luonnonsuojelulain mukaiseksi luonnonsuojelualueeksi, kuitenkin enintään 5 vuotta kaavan voimaan tulosta.

Matkailupalvelujen alue (RM): Matkailupalvelujen aluevarausmerkinnällä osoitetaan maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittävien matkailukeskusten ydinalueita, joihin sijoittuu hotellitason rakentamista ja muita matkailupalveluita.

Suunnittelumääräys: Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota matkailullisesti vetovoimaisen keskuksen muodostamiseen sekä ottaa huomioon eri toimintojen ja rakentamisen sopeuttaminen ympäristöön.

Moottorikelkkailureitti: Merkinnällä osoitetaan ohjeelliset olemassa olevat ja suunnitellut moottorikelkkailun maakunnalliset runkoreitistöt. Reitit voidaan perustaa joko maanomistajasopimuksilla tai maastoliikennelaissa säädetyllä tavalla.

Suunnittelumääräys: Moottorikelkkareitit tulee ohjata kulkemaan siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa asutukselle ja luonnonympäristölle. Yksityiskohtaisempi suunnittelu tulee tehdä yhteistyössä maanomistajien ja viranomaisten kanssa. Suunnittelussa tulee lisäksi ottaa huomioon ympäristövaikutukset.

Vaihemaakuntakaavan toinen vaihe

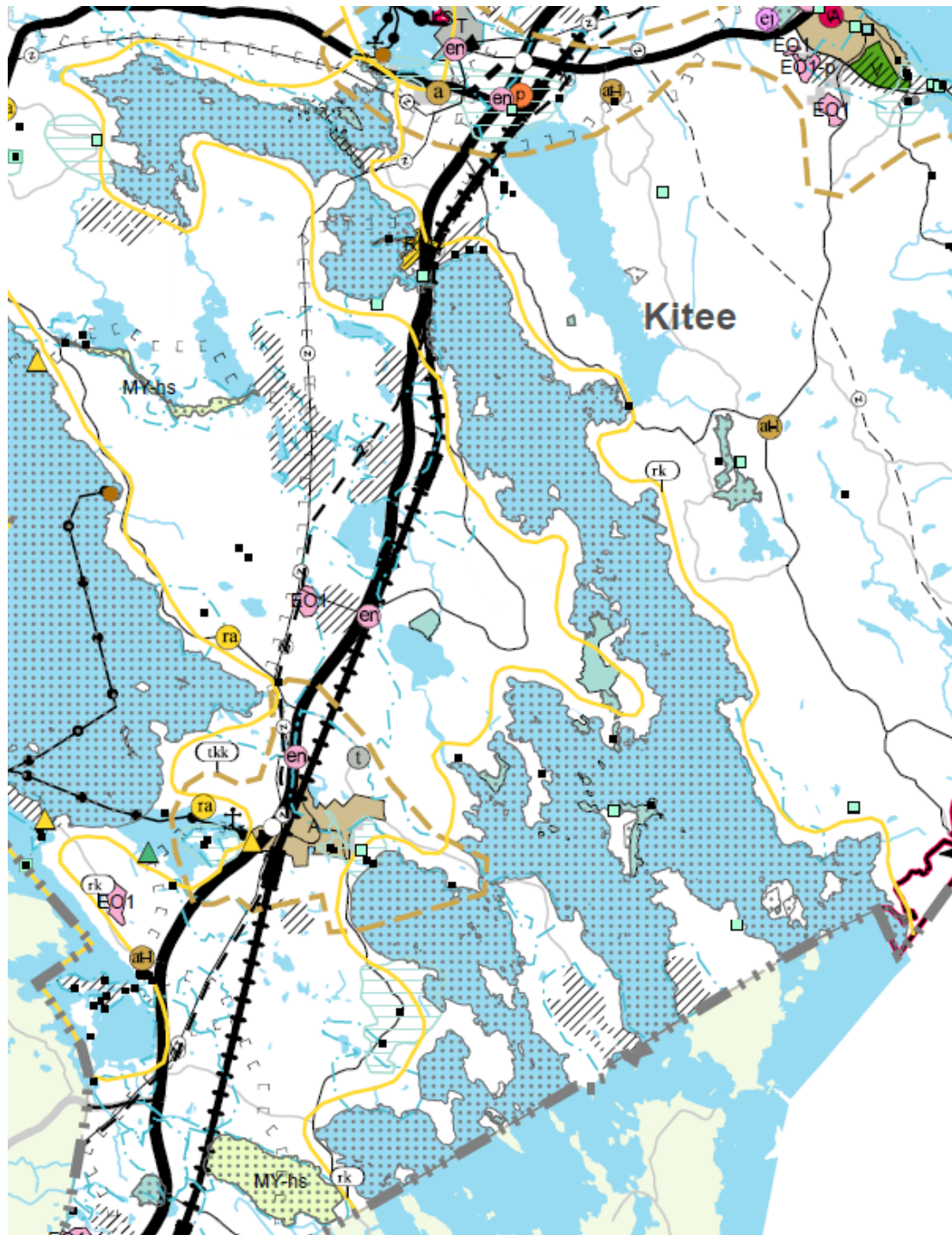
Vaihemaakuntakaavan toinen vaihe on vahvistettu 10.6.2010 ja siinä suunnittelualueelle on osoitettu seuraavat merkinnät:

Arvokas harju- tai moreenialue (ge-1): Merkinnällä osoitetaan maiseman ja luonnonarvojen kannalta vähintään maakunnallisesti arvokkaita harjualueita tai valtakunnallisesti arvokkaita moreenimuodostumia, joilla saattaa olla maa-aineslain 3 §:n tarkoittamia ominaisuuksia ja niistä maa-ainestenotolle aiheutuvia rajoituksia. Aluevarauksesta ei aiheudu metsänhoidollisia rajoituksia. Merkintä mahdollistaa myös tavanomaisen kotitarvekäytön.

Suunnittelumääräys: Alueen käytön suunnittelussa on otettava huomioon alueen geologiset ominaispiirteet sekä biologiset ja maisemalliset arvot.

Kiinteä muinaisjäännös: Kohdemerkinnällä osoitetaan muinaismuistolain rauhoittamat kiinteät muinaisjäännökset.

27.9.2016

Kuva 13: Ote Pohjois-Karjalan vaihemaakuntakaavojen 1 ja 2 yhdistelmästä. (Pohjois-Karjalan liitto)

Vaihemaakuntakaavan kolmas vaihe

Vaihemaakuntakaavan kolmas vaihe on vahvistettu 5.3.2014 ja siinä suunnittelualueelle on osoitettu seuraavat merkinnät:

Arvokas kallioalue (ge-2): Osa-aluemerkinnällä osoitetaan geologian ja luonnonarvojen kannalta vähintään maakunnallisesti arvokkaita kallioalueita, joilla saattaa olla

maa-aineslain 3 §:n tarkoittamia ominaisuuksia ja niistä kiviainesten otolle aiheutuvia rajoituksia. Kohdemerkinnällä osoitetaan alle 5 hehtaarin alueet.

Suunnittelumääräys: Alueen käytön suunnittelussa on otettava huomioon alueen geologiset ja geomorfologiset ominaispiirteet sekä biologiset ja maisemalliset arvot.

Luonnonsuojelukohde (SL): Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita, jotka ovat valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai seudullisesti merkittäviä. Alueilla on voimassa MRL:n 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Kohdemerkinnällä osoitetaan alle 5 hehtaarin kokoiset alueet.

Suojelumääräys: Alueilla ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja. Suojelumääräys on voimassa, kunnes alue on muodostettu luonnonsuojelulain mukaiseksi luonnonsuojelualueeksi, kuitenkin enintään 5 vuotta kaavan voimaan tulosta.

Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (ma/kv): Osa-aluemerkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti arvokas kulttuurihistoriallinen rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009).

Suunnittelumääräys: Alueen suunnittelussa on otettava huomioon kulttuurihistoriallisen rakennetun ympäristön kokonaisuus ja ominaispiirteet sekä turvattava merkittävien kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen.

Maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti tärkeä alue (ma/mm): Osa-aluemerkinnällä osoitetaan maakunnallisesti merkittävät maisema-alueet.

Suunnittelumääräys: Alueen suunnittelussa ja käytössä on otettava huomioon arvokkaan maisema-alueen kokonaisuus, ominaispiirteet ja maisema-arvot sekä turvattava ja edistettävä niiden säilymistä.

Matkailupalvelujen alue (RM): Matkailupalvelujen aluevarausmerkinnällä osoitetaan maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittävien matkailukeskusten ydinalueita, joihin sijoittuu hotellitason rakentamista ja muita matkailupalveluita.

Suunnittelumääräys: Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota matkailullisesti vetovoimaisen keskuksen muodostamiseen sekä ottaa huomioon eri toimintojen ja rakentamisen sopeuttaminen ympäristöön.

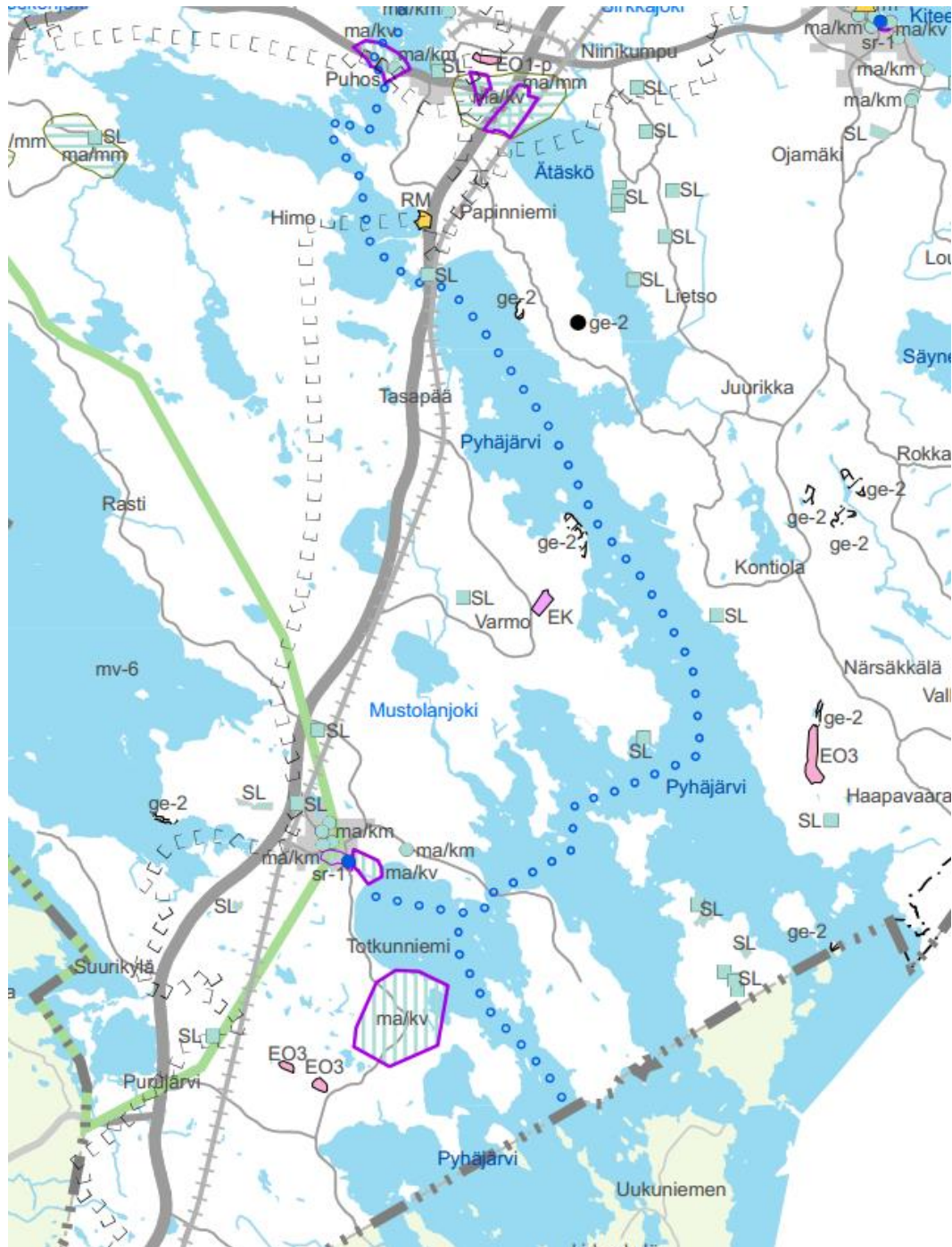
Ohjeellinen vesiretkeilyreitti: Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti tai valtakunnallisesti merkittävät melontaan ja soutuun soveltuvat ohjeelliset vesiretkeilyreitit.

Ohjeellinen moottorikelkkailureitti: Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti tai valtakunnallisesti merkittävät ohjeelliset moottorikelkkailureitit.

Suunnittelumääräys: Moottorikelkkareitit tulee ohjata kulkemaan siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa asutukselle, elinkeinoille ja luonnonympäristölle. Yksityiskohtaisempi suunnittelu tulee tehdä yhteistyössä maanomistajien ja viranomaisien kanssa. Suunnittelussa tulee lisäksi ottaa huomioon ympäristövaikutukset.

Muinaismuistokohteita

27.9.2016

Kuva 14: Ote Pohjois-Karjalan kolmannesta vaihemaakuntakaavasta. (Pohjois-Karjalan liitto)

Vaihemaakuntakaavan neljäs vaihe

Maakuntakaavan neljäs vaihe käynnistettiin vuonna 2012 ja kaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 15.6.2015.

Maakuntakaavassa käsitellään koko maakunnan alueelta merkitykseltään seudulliset vähittäiskaupan suuryksiköt enimmäismitoituksineen, keskusverkko, taajamatoimintojen alueet sekä yksittäisiä teollisuus- ja työpaikkatoimintojen alueita. Joensuun kaupunkiseudun eli Joensuun ja Outokummun kaupunkien sekä Kontiolahden, Liperin ja Polvijärven kuntien alueelta käsitellään lisäksi seudulliset viheryhteystarpeet sekä yksittäisiä virkistysalueita ja -kohteita, matkailupalvelujen kohteita, vierasvenesatamia ja maa- ja metsätalousvaltaisia alueita. Joensuun kaupunkiseudulta kaavassa esitetään myös moottorirata-alueen laajennus sekä seudullinen ampumarata ampumamelualueineen.

Neljännessä vaihemaakuntakaavaehdotuksessa ei ole osoitettu suunnittelualueelle uusia merkintöjä tai aluevarauksia.

3.10.2 Yleiskaava

Suunnittelualue kuuluu Sarvisalon saaren eteläisimpien niemien (Ontreinniemi, Koppelonniemi, Karinniemi, Keikonniemi) osalta entisen Uukuniemen kunnan Uukuniemen yleiskaavaan. Uukuniemen kunnanvaltuusto on hyväksynyt yleiskaavan 30.6.1997 ja Kaakkois-Suomen ELY-keskus vahvistanut sen 20.6.1999. Yleiskaavan pääasiallisena tarkoituksena on ollut rantarakennusoikeuden osoittaminen maanomistajia tasapuolisesti kohdellen, turvaten vapaat ranta-alueet ja rantojensuojeluohjelman toteutuminen.

Kuva 15: Ote Uukuniemen yleiskaavasta (Etelä-Karjalan liitto)

Suunnittelualue rajautuu kahteen voimassa olevaa osayleiskaavaan. Pajarinniemen osayleiskaava on hyväksytty 20.9.2012 ja Kesälähdän kirkonkylän osayleiskaava 11.11.2013.

3.10.3 Asemakaava

Suunnittelualue rajautuu yhteen voimassa olevaan asemakaavaan. Puhosrannan asemakaavan muutos ja laajennus on hyväksytty 30.8.2010

3.10.4 Ranta-asemakaava

Suunnittelualueella ovat voimassa seuraavat ranta-asemakaavat:

27.9.2016

- Matkailukeskus Pajarinhovi, vahvistettu 20.5.1983
 - muutos ja laajennus, vahvistettu 28.4.1994
 - muutos, hyväksytty 1.10.2007
 - muutos ja laajennus, hyväksytty 28.4.2008
 - muutos ja laajennus, hyväksytty 21.10.2013
- Sorsasaari, vahvistettu 16.5.1991
- Mustalahti, vahvistettu 8.3.1993
- Lentteenniemi, vahvistettu 3.6.1993
- Paloniemi, vahvistettu 17.9.1993
 - muutos, hyväksytty 21.6.2004
- Siikasaari, vahvistettu 26.4.1995
- Rantala, vahvistettu 24.4.1996
- Piikkeenniemi, vahvistettu 29.11.1996
 - muutos, hyväksytty 21.6.2014
- Matinsalo, hyväksytty 17.9.2001
- Immolanniemi, hyväksytty 23.9.2002
- Uuksu, hyväksytty 15.11.2004
- Tuhkala – Lagla, hyväksytty 20.6.2005
- Kokonniemi ja Murtosaari, hyväksytty 29.1.2007
- Mikonniemi, muutos, hyväksytty 30.8.2010

3.10.5 Vireillä olevat muut suunnitelmat ja hankkeet

UPM-Kymmene Oyj tavoitteena on laatia ranta-asemakaava omistamilleen tiloille Pyhäjärven, Suuri-Nivungin, Musta-Nivungin, Nuottilammen, Seiväslammen, Karjalanjärven, Valkiajärven, Valkialammen, Ylä-Kousan, Hautalammen, Mustalammen ja Kortelammen ranta-alueille Kiteen kaupungin alueella.

3.10.6 Rakennusjärjestys

Kiteen kaupungin rakennusjärjestys on hyväksytty 3.2.2014 ja tullut voimaan 13.3.2014.

3.10.7 Rakennuskiellot ja toimenpiderajoitukset

Ensimmäisen vaiheen maakuntakaavassa on osoitettu rakentamisrajoitus valtakunnallisesti merkittävän runkotien alueelle ja nopean junaliikenteen radan alueelle.

4 SUUNNITTELUN TAVOITTEET

4.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden tarkoituksena on edistää hyvän elinympäristön ja kestävä kehityksen toteutumista alueiden käyttöä koskevassa päätöksenteossa. MRL:n 24 § velvoittaa: "Maakunnan suunnittelussa ja muussa alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueiden-käyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista." Tavoitteet ovat luonteeltaan yleisiä ja ne on ryhmitelty kuuteen asiakokonaisuuteen (Valtioneuvosto 30.11.2000, päivitetty 1.3.2009), joista viisi koskee tätä yleiskaava-aluetta:

- 1) Toimiva aluerakenne
- 2) Eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu
- 3) Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat
- 4) Toimivat yhteysverkostot ja energiahuolto
- 5) Luonto- ja kulttuuriympäristöinä erityiset aluekokonaisuudet

Pyhäjärven rantaosayleiskaavaa koskevat seuraavat yleis- ja erityistavoitteet:

Toimiva aluerakenne

Yleistavoitteet

Alueidenkäytöllä edistetään kaupunkien ja maaseudun vuorovaikutusta sekä kyläverkoston kehittämistä. Erityisesti harvaan asutulla maaseudulla ja taantuvilla alueilla kiinnitetään alueidenkäytössä huomiota jo olemassa olevien rakenteiden hyödyntämiseen sekä elinkeinotoiminnan ja muun toimintapohjan monipuolistamiseen. Alueidenkäytössä otetaan huomioon haja-asutukseen ja yksittäistoimintoihin perustuvat elinkeinot sekä maaseudun tarve saada uusia pysyviä asukkaita.

Eriyistavoitteet

Alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon maanpuolustuksen ja rajavallvonnan tarpeet ja turvattava riittävät alueelliset edellytykset varuskunnille, ampuma- ja harjoitusalueille, varikkotoiminnalle sekä muille maanpuolustuksen ja rajavallvonnan toimintamahdollisuuksille. Samalla on huomioitava muun yhdyskuntarakenteen, elinympäristön laadun ja ympäristöarvojen asettamat vaatimukset.

Eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu

Yleistavoitteet

Alueidenkäytöllä edistetään yhdyskuntien ja elinympäristöjen ekologista, taloudellista, sosiaalista ja kulttuurista kestävyttä. Olemassa olevia yhdyskuntarakenteita hyödynnetään sekä eheytetään kaupunkiseutuja ja taajamia. Taajamia eheyttäessä parannetaan elinympäristön laatua.

Eriyistavoitteet

Alueidenkäytön suunnittelussa on maaseudun asutusta sekä matkailu- ja muita vapaa-ajan toimintoja suunnattava tukemaan maaseudun taajamia ja kyläverkostoa sekä infrastruktuuria.

27.9.2016

Alueidenkäytössä on otettava huomioon viranomaisten selvitysten mukaiset tulva-vaara-alueet ja pyrittävä ehkäisemään tulviin liittyvät riskit. Alueidenkäytön suunnittelussa uutta rakentamista ei tule sijoittaa tulva-vaara-alueille. Tästä voidaan poiketa vain, jos tarve- ja vaikutusselvityksiin perustuen osoitetaan, että tulvariskit pystytään hallitsemaan ja että rakentaminen on kestävä kehityksen mukaista. Alueidenkäytön suunnittelussa on tarvittaessa osoitettava korvaavat alueidenkäyttöratkaisut yhdyskuntien toimivuuden kannalta erityisen tärkeille toiminnoille, joihin liittyy huomattavia ympäristö- tai henkilövahinkoriskejä.

Yleis- ja asemakaavoituksessa on varauduttava lisääntyviin myrskyihin, rankkasateisiin ja taajamatulviin.

Alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon alueen maa- ja kallioperän soveltuvuus suunniteltuun käyttöön. Pilaantuneen maa-alueen puhdistustarve on selvitettävä ennen ryhtymistä kaavan toteuttamistoimiin.

Alueidenkäytön suunnittelussa on turvattava terveellisen ja hyvälaatuisen veden riittävä saanti ja se, että taajamien alueelliset vesihuoltoratkaisut voidaan toteuttaa. Lisäksi alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon jätevesihaittojen ehkäisy.

Kulttuuri- ja luonnonympäristö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat

Yleistavoitteet

Alueidenkäytöllä edistetään kansallisen kulttuuriympäristön ja rakennusperinnön sekä niiden alueellisesti vaihtelevan luonteen säilymistä.

Alueidenkäytöllä edistetään elollisen ja elottoman luonnon kannalta arvokkaiden ja herkkien alueiden monimuotoisuuden säilymistä. Ekologisten yhteyksien säilymistä suojelualueiden sekä tarpeen mukaan niiden ja muiden arvokkaiden luonnonalueiden välillä edistetään.

Alueidenkäytöllä edistetään luonnon virkistyskäyttöä sekä luonto- ja kulttuurimatkailua parantamalla moninaiskäytön edellytyksiä. Suojelualueverkoston ja arvokkaiden maisema-alueiden ekologisesti kestävä hyödyntämistä edistetään virkistyskäytössä, matkailun tukialueina sekä niiden lähialueiden matkailun kehittämisessä suojelutavoitteita vaarantamatta. Alueidenkäytössä edistetään kyseiseen tarkoitukseen osoitettujen hillaisten alueiden säilymistä.

Alueidenkäytössä edistetään vesien hyvän tilan saavuttamista ja ylläpitämistä.

Eryistavoitteet

Alueidenkäytössä on varmistettava, että valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot säilyvät. Viranomaisten laatimat valtakunnalliset inventoinnit otetaan huomioon alueidenkäytön suunnittelun lähtökohtina. Maakuntakaavoituksessa on osoitettava valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt ja maisemat. Näillä alueilla alueidenkäytön on sovellettava niiden historialliseen kehitykseen.

Alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon ekologisesti tai virkistyskäytön kannalta merkittävät ja yhtenäiset luonnonalueet. Alueidenkäyttöä on ohjattava siten, ettei näitä aluekokonaisuuksia tarpeettomasti pirstota.

Alueidenkäytön suunnittelussa rantaan tukeutuva loma-asutus on suunniteltava siten, että turvataan luontoarvoiltaan arvokkaiden ranta-alueiden säilyminen sekä loma-asumisen viihtyisyys.

Alueidenkäytössä on otettava huomioon pohja- ja pintavesien suojelutarve ja tarpeet. Pohjavesien pilaantumisen- ja muuttamisriskejä aiheuttavat laitokset ja toiminnot on sijoitettava riittävän etäälle niistä pohjavesialueista, jotka ovat vedenhankinnan kannalta tärkeitä ja soveltuvat vedenhankintaan.

Ilman erityisiä perusteita ei hyviä ja yhtenäisiä peltoalueita tule ottaa taajamatoimintojen käyttöön eikä hyviä ja laajoja metsätalousalueita pirstoa muulla maankäytöllä.

Yhteysverkosto ja energiahuolto

Yleistavoitteet

Tarvittaviin liikenneyhteyksiin varaudutaan kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia pääliikenneyhteyksiä ja -verkostoja.

Luonto- ja kulttuuriympäristöinä erityiset aluekokonaisuudet

Yleistavoitteet

Alueidenkäytöllä edistetään rannikkoalueen, Lapin tunturialueiden ja Vuoksen vesistöalueen säilymistä luonto- ja kulttuuriarvojen kannalta erityisen merkittävinä aluekokonaisuuksina. Samalla varmistetaan, että asumisen ja elinkeinotoiminnan harjoittamisen edellytykset säilyvät. Alueiden erityispiirteet tunnistetaan ja alueidenkäyttö sovitetaan mahdollisimman tasapainoisesti yhteen poikkeuksellisten luonnonolojen, luonnon kestokyvyn ja kulttuuriarvojen turvaamiseksi. Samalla tuetaan luonnonoloihin sopeutuneiden omaleimaisten kylä- ja kulttuuriympäristöjen säilymistä ehyinä.

Vuoksen vesistöalueella ohjataan matkailua, vesistöjen virkistyskäyttöä ja vesiliikennettä sekä rakentamista ja muuta maankäyttöä siten, että järviluonnon, maiseman ja kulttuuriperinnön erityispiirteet säilyvät.

4.2 Kiteen kaupungin asettamat tavoitteet

Luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristöarvojen huomioon ottaminen

- huomioidaan rantojen ja vesistön sietokyky (luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristöarvot, vesistön kuormitus)

Maanomistajien tasapuolinen kohtelu

- turvataan maanomistajien tasapuolinen kohtelu tutkimalla rakennusoikeus-ran-noilla maanomistajaysiköittäin käyttäen emätilaperiaatetta.

Ranta-alueen monipuolinen käyttö

- turvataan pysyvän asutuksen ja loma-asutuksen, maa- ja metsätalouden sekä muun elinkeinotoiminnan kehittämistarpeet sekä yleisen virkistys- ja suojelun tarpeet.

27.9.2016

Rakennusvalvonnan työn helpottaminen

- oikeusvaikutteista rantaosayleiskaava voidaan käyttää ranta-alueilla suoraan rakennuslupien myöntämisen perusteena (MRL 72§)

Oikeusvaikutteisena laadittavalla rantaosayleiskaavalla osoitetaan ranta-alueen pysyvän ja loma-asutuksen määrä sekä rakennuspaikkojen sijainti ja rakennusoikeus. Rakennusoikeuden määrä tutkitaan emätilaselvityksellä. Lisäksi ranta-alueille osoitetaan yleiseen käyttöön tarkoitettuja venevalkama- ja uimaranta-alueita sekä vapaata rantaviivaa.

Yleiskaavoituksen tavoitteena on turvata luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristöarvojen huomioiminen, maanomistajien tasapuolinen kohtelu, ranta- ja kyläalueen monipuolinen käyttö sekä rakennusvalvonnan työn helpottaminen.

4.3 Viranomaisten asettamat tavoitteet

Kaavoituksen aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu järjestettiin 10.4.2014 ja luontoselvityksen laajennuksia koskeva työneuvottelu 4.5.2015. Työneuvottelu kaavaluonnoksen palautteesta pidettiin 8.10.2015.

Pohjois-Karjalan ELY-keskus

- Linnuston selvitys ei riittävän kattava ja päivitystarve vanhoille tiedoille.
- Viitasammakkoselvitys on laadittava.
- Pohjaruusuokekasvusto on hyvin tiedossa, ei ole selvitystarvetta.
- Mitoitusta tulee laskea KHO:n hylkäämään rantaosayleiskaavaan verrattuna.
- Mitoituksessa tulee huomioida alueiden rakennettavuus (ehdotusvaihe)
- Virkistysalueiden riittävyyteen on kiinnitettävä huomioita (ehdotusvaihe)

Pohjois-Savon ELY-keskus

- Kaavaselostuksessa tulee huolellisesti kuvata alueen tieverkko ja yhteydet rakennuspaikoille, sekä arvioida uuden maankäytön tuomat liikenteelliset vaikutukset; liikennetuotokset ja vaikutukset liikenneturvallisuuteen.
- On myös syytä arvioida nykyisten yksityistie-/maantieliittymien soveltuvuus ja mahdolliset parantamistarpeet suunnitteilla olevalle maankäytölle. Kulkuyhteydet rakennuspaikoille tulee järjestää olemassa olevia liittymiä hyödyntäen, tämä tulee huomioida myös kaavamääräyksissä.

Museovirasto

- Arkeologiset selvitykset tulee päivittää.

Pohjois-Karjalan liitto

- Virkistysalueiden riittävyyteen on kiinnitettävä huomioita (ehdotusvaihe)

4.4 Asukkaat ja sidosryhmät

Kaavoituksen alkuvaiheessa asukkaiden taholta ei ole tuotu esille erityisiä tavoitteita. Esitykset ovat olleet asukkaiden omistuksissa oleviin tiloihin ja rakennusoikeuksiin liittyviä.

Yhdistyksistä Keski-Karjalan luonto ry ja Karjalan Pyhjärvi ry ovat tuoneet esille, että kaavan mitoitusta tulee laskea KHO:n hylkäämään rantaosayleiskaavaan verrattuna. Lisäksi on huomioitava Pyhjärven erityiset luontoarvot sekä huolehdittava virkistykseen soveltuvien alueiden riittävydestä.

4.5 Prosessin aikana syntyneet tavoitteet

4.5.1 Luonnos

Kaavaluonnoksen laatimisen aikana tarkennettiin pienissä määrin kaavaprosessin alussa asetettuja tavoitteita esim. osallistumis- ja arviointisuunnitelman palautteen sekä viiranomaisneuvottelun ja työneuvottelun 4.5.2015 perusteella.

4.5.2 Ehdotus

Kaavaluonnoksen kuulemisen ja työneuvottelun 8.10.2015 perusteella tarkennettiin edelleen alkuperäisiä tavoitteita. Mitoitusperusteita tarkistettiin siten, että ranta-alueiden rakennettavuus huomioidaan paremmin. Lisäksi kartoitetaan yleiseen virkistykseen soveltuvia alueita.

27.9.2016

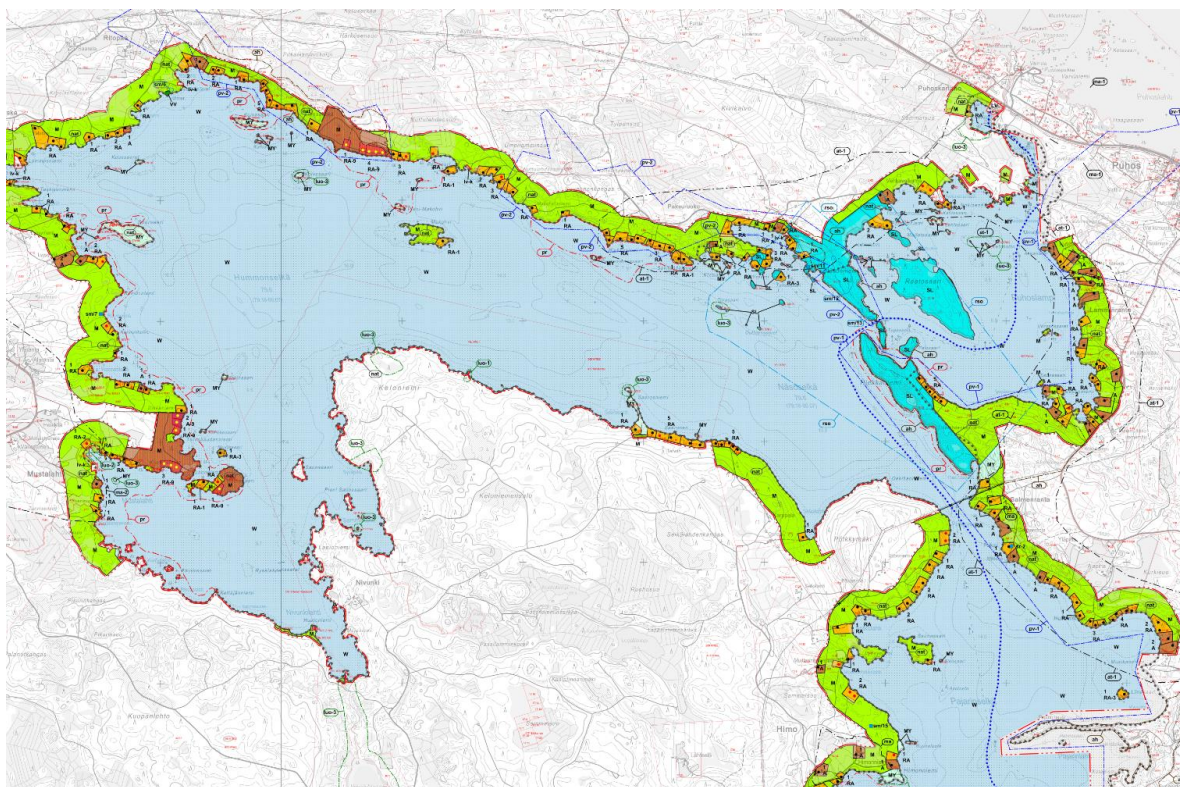
5 YLEISKAAVAPROSESSI

5.1 Alueen määrittely

Pyhjärven rantaosayleiskaava-alue käsittää lähes kaikki Kiteen puoleiset Pyhjärven rannat n. 180-250 m syvyyteen rantaviivasta sisämaahan päin. Rantaosayleiskaava laaditaan kaikille Pyhjärven ranta-alueille lukuun ottamatta Kesälahden kirkonkylän osayleiskaavan aluetta, Pajarinniemen osayleiskaavan aluetta, asema-kaavoitettuja alueita ja ranta-asemakaavoitettavana olevia alueita. Jo ranta-asemakaavoitetut alueet kuuluvat kaava-alueeseen.

Tarkasteltava alue (suunnittelualue) rajautuu pohjoisessa Puhoksen ja Hiiskoskenjoen kohdalla Kantatie 71:een. Siikavaaran ja Syrjäsalmen kohdalla sekä Ätäskön luoteisosissa suunnittelualue rajautuu rautatiehen. Etelässä suunnittelualue rajautuu Kiteen ja Parikkalan kunnanrajaan sekä valtakunnanrajaan.

5.2 Yleiskaavaluonnos

Kuva 16: Ote Pyhjärven rantaosayleiskaavaluonnoksesta 19.5.2015

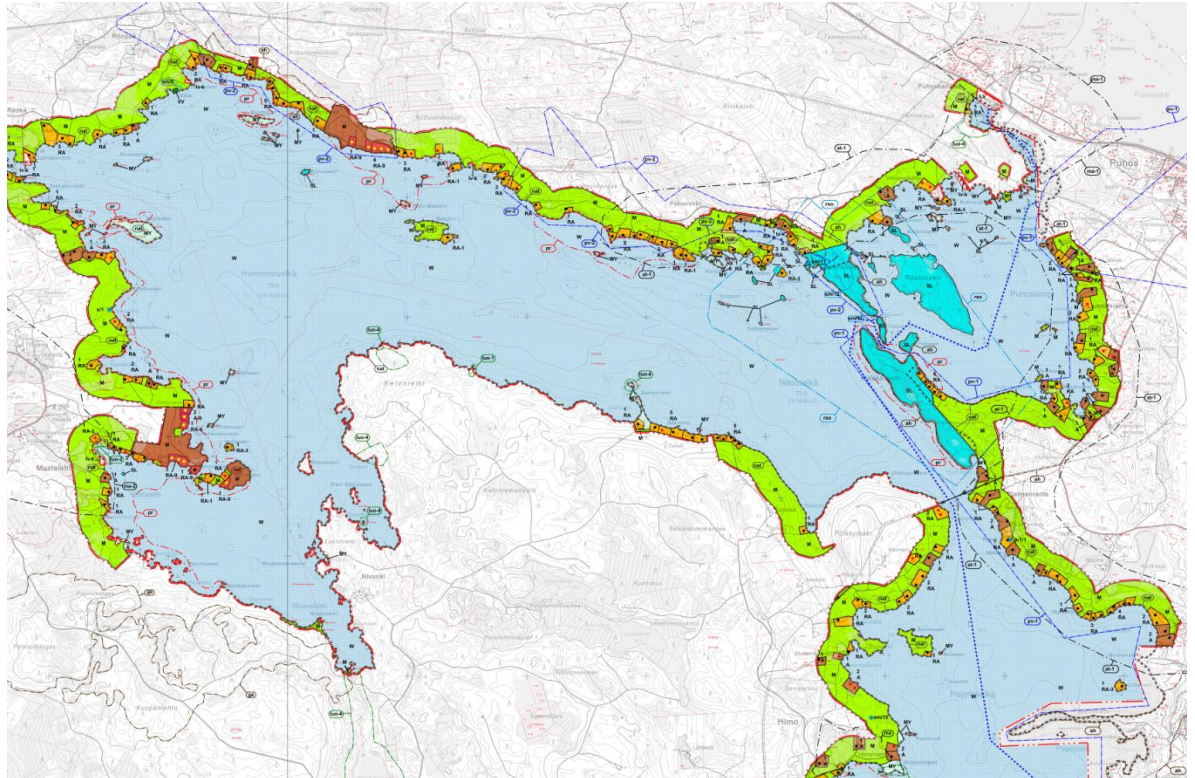
Kaavaluonnos oli nähtävillä 27.5.- 25.6.2015 välisen ajan. Kaavaluonnosvaiheen yleisötilaisuus järjestettiin Kiteellä 15.6.2015 ja vastaanottotilaisuudet 16.-17.6.2015. Luonnoksesta saatiin 16 lausuntoa ja 135 mielipidettä.

5.3 Yleiskaavaehdotus

Luonnosvaiheesta saadut palautteet käsiteltiin syksyn-talven 2015 aikana. Palautteen käsittelyprosessin aikana järjestettiin ehdotusvaiheen työneuvottelu 8.10.2015. Lisäksi kesän 2015 aikana tehtiin kaavan luonto- ja maisemaselvitystä täydentävä selvitys maastokäynteineen FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy:n toimesta. Luontoselvityksen tu-

lokset yhdessä aiempien selvitysten tulosten kanssa yhdistettiin kaavan luontoselvitysraportiksi.

Luonnosvaiheessa saatujen palautteiden, työn aikana havaittujen korjaus- sekä täydennystarpeiden sekä neuvottelujen ja täydennys selvitysten pohjalta saatujen ratkaisujen pohjalta laadittiin kaavaehdotus.

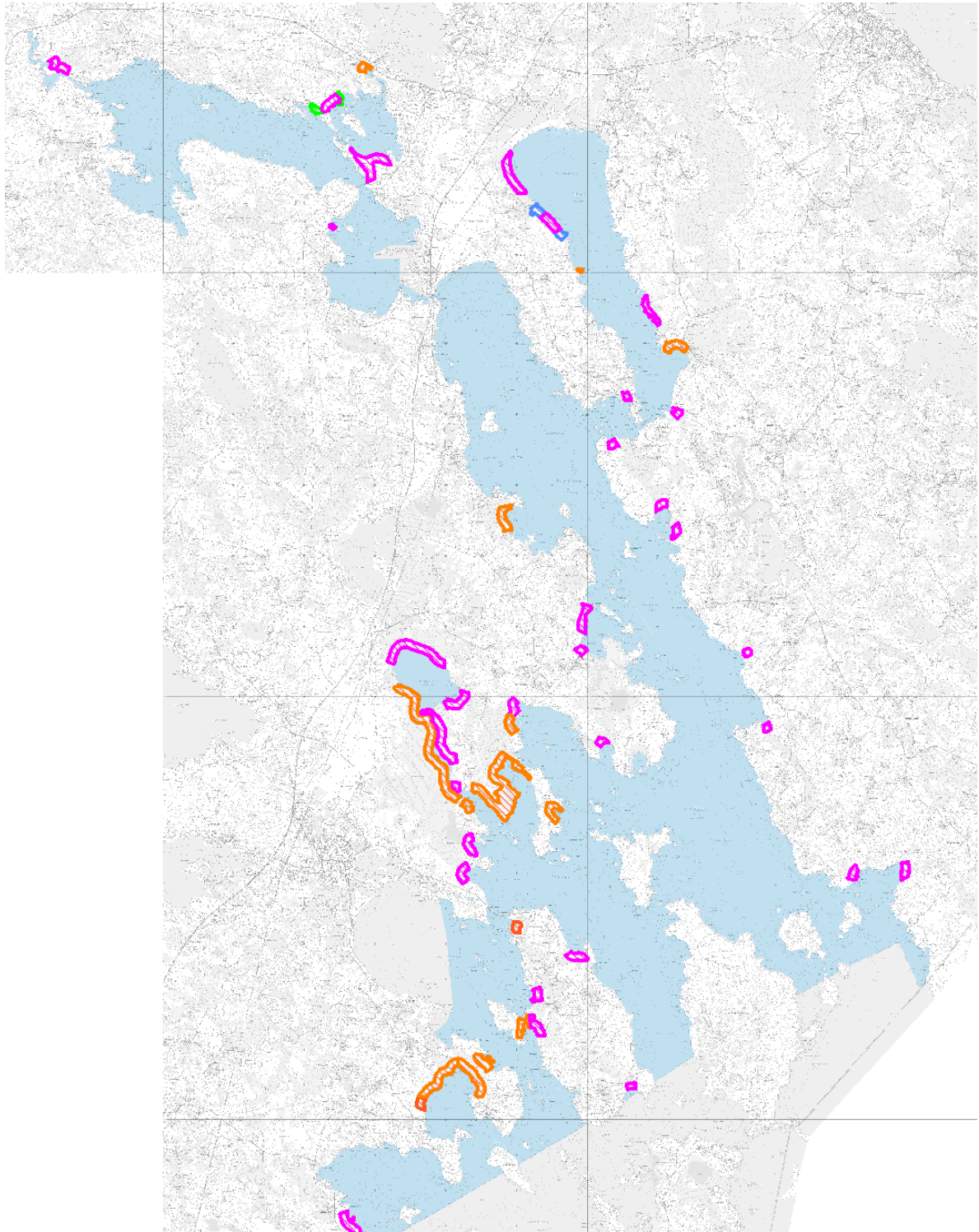

Kuva 17: Ote Pyhäjärven rantaosayleiskaavaehdotuksesta 3.3.2016

Kaavaehdotusta laadittaessa keskeisimmät muutokset luonnokseen verrattuna olivat:

- Rakennuskelvottomat tai erityisen huonosti rakentamiseen soveltuvat rannat on laskettu mitoitusvyöhykelukuun 3 rp / m-rkm. Muutokset on esitetty kuvassa 18.
- Rakentamiseen heikosti soveltuvat rannat on laskettu mitoitusvyöhykelukuun 4 rp / m-rkm. Muutokset on esitetty kuvassa 18.
- Mitoitusperusteita on tarkennettu esim. rakennettavuuden huomioinnin osalta. Lisäksi mitoitusperusteita on tarkennettu niiltä osin, kun perusteet koskevat mitoituksista poikkeamista.
- Sarvisaloon Riihiniemeen on osoitettu uusi luonnonsuojelualue (SL).
- Näsönniemen ja sen lähialueiden osalta rantojensuojeluohjelmaa toteuttava luonnonsuojelualue (SL) on rajattu viranomaisen esityksen mukaisesti. Muilta osin rantojensuojeluohjelman alue osoitetaan normaaliin maankäyttöön. Myös alueen mitoitusluvut on tarkistettu luonnonsuojelualueen ulkopuolisilta osin muuttunutta käyttöä vastaaviksi (mitoitusvyöhykeluku 4 rp / m-rkm tai 6 rp / m-rkm). Muutokset on esitetty kuvassa 18.

27.9.2016

Kuva 18: Mitoitusvyöhykkeiden muutokset kaavaluonnoksesta kaavaehdotukseen. Oranssilla on osoitettu alueet, joilla mitoitusvyöhykeluku on laskettu kaavaehdotuksessa lukuun 3 rp / m-rkm. Violetilla on osoitettu alueet, joilla mitoitusvyöhykeluku on laskettu kaavaehdotuksessa lukuun 4 rp / m-rkm. Sinisellä on osoitettu alueet, joilla mitoitusvyöhykeluku on nostettu kaavaehdotuksessa lukuun 5 rp / m-rkm. Vihreällä on osoitettu alueet, joilla mitoitusvyöhykeluku on nostettu kaavaehdotuksessa lukuun 6 rp / m-rkm.

- Luontoselvityksen päivityksen tulokset on huomioitu kaavaehdotuksen laadinnassa ja mitoitusvyöhykeluvuissa.
 - Kaavaan on osoitettu kaksi uutta luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeää aluetta.
 - Kaavasta on poistettu yksi luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue (Ätäskö, Ahovalkama. Mitoitusvyöhykeluku 4 rp / m-rkm -> 5 rp / m-rkm).
 - Linnustollisesti arvokkaita pieniä luotoja ja saaria on osoitettu luonnon-suojelualueina (SL)
 - Kaikkien luontokohteiden arvotukset on tarkistettu. Muuttuneet arvotukset on huomioitu kaavaratkaisussa.
- Kaava-alueen kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennukset on tarkistettu olemassa olevien selvitysten perusteella. Kaavaan on osoitettu 4 kpl kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuksia tai pihapiirejä. Muut kaavaluonnoksessa esitetyt kohteet on poistettu kaavaehdotuksesta.
- Kaksi muinaismuistokohdetta (sm) on muutettu kulttuuriperintökohteiksi (s)
- Kaavaan on osoitettu 5 kpl aiemmin kaavaluonnoksessa osoittamattomia kylärantoja (lv-k).
- Kaavaan on osoitettu 2 kpl uusia laavupaikkoja Sorsasaloon
- Kaavaan on osoitettu 5 kpl uusia maa- ja metsätalousvaltaisia alueita, joilla on erityisiä ympäristöarvoja tai ulkoilun ohjaamistarvetta: Kuivasaari, Hurnasaari, Selkäsaaret, Takkusaari ja Hätäsaari.
- Kaavamääräysten täsmennyksiä:
 - Kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten merkintä on muutettu (s-1) ja määräystä on tarkistettu Oriveden rantayleiskaavan mukaiseksi.
 - Kaavamääräykseen on lisätty kulttuuriperintökohteiden merkintä (s)
 - Kaavamääräykseen on lisätty uusi luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue (luo-4)
 - Pohjaruusu- ja kasvillisuuden määräystä on tarkistettu
 - Kaavamääräykseen on lisätty maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja ja ulkoilun ohjaamistarvetta.
 - Kaavamääräykseen on lisätty rakennuspaikkana osoittamattoman rakennusoikeuden merkintä
 - Valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö -merkintään on lisätty myös valtakunnallisesti arvokas maisema-alue
 - Rajavyöhykkeen (er) määräyksen lakipykälä on korjattu
- Yleiset määräykset:
 - Yleisiin määräyksiin on korjattu Pyhäjärven ranta-alueiden rakentamisessa huomioitava korkeustaso

Keskeisimpien muutoksien lisäksi kaavaehdotuksen karttaan luonnokseen verrattuna on tehty lukuisia pieniä tarkistuksia mm. rakennuskorttelien rajausten osalta, rakennusten käyttötarkoituksen, rakennusten sijaintien osalta sekä tarkentuneen mitoitus- ja rakentamistarkastelun perusteella rakennusoikeuksien osalta. Lisäksi on poistettu kaavasta rakennuspaikkoja, jotka ovat osoittautuneet rakentamiseen soveltumattomiksi tai ovat sijainneet rautatien

27.9.2016

melualueella. Lisäksi kaava-aluetta on rajattu muutamissa kohdin siten, että kaava-alueen rajalla ollut sisämaan rakennuspaikka on rajattu kaava-alueen ulkopuolelle tai kokonaan kaava-alueeseen kuuluvaksi.

Kaavaselostusta ja kaavan vaikutusten arviointia on tarkistettu edellä mainittujen sekä muiden esille tulleiden muutostarpeiden perusteella. Lisäksi kaavaselostukseen on lisätty rakentamismääriä vertailevia tilastoja tämän osayleiskaavan sekä KHO:n kumoaman Pyhjärven rantaosayleiskaavan suhteen.

Ehdotusvaiheen työneuvottelu viranomaisten kanssa pidettiin 8.10.2015.

Kaavaehdotus oli nähtävillä 4.4.- 3.5.2016 välisen ajan. Kaavaehdotusvaiheen yleisötilaisuus järjestettiin Kiteellä 18.4.2016. Ehdotuksesta saatiin 14 lausuntoa ja 74 muistutusta.

5.4 Yleiskaava

Ehdotusvaiheesta saadut palautteet käsiteltiin kesän 2016 aikana. Palautteen käsittelyprosessin aikana järjestettiin ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelu 10.8.2016.

Lisäksi kesän 2016 aikana täydennettiin rakennetun kulttuuriympäristön selvitystä maastokäynteineen FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy:n toimesta. Museovirasto lausui sähköpostitse 5.9.2016 selvityksestä seuraavasti:

"Kiteen Pyhjärven rantaosayleiskaavaa varten tehty rakennetun kulttuuriympäristön selvitys (31.8.2016, FCG) on asianmukainen, samaten sen perusteella tehty ratkaisu, että sr -merkinnällä osoitetaan kohteet: Kitsoppi, Lemilä, Rantala, Ketolanranta sekä Himonniemi ja että kohteet Lahti, Könönranta ja Sorvanniemi saavat kulttuurihistoriallista arvoa osoittavan suositusluonteisen merkinnän."

Elokuussa 2016 järjestettiin Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen, Kiteen kaupungin ja tarkasteltavien tilojen osallisten (omistajat tiloilta 260-405-26-17, 260-405-26-18 ja 260-405-26-19 sekä 260-405-13-10; tilan 260-417-10-5 omistaja ei pystynyt osallistumaan) yhteinen maastokäynti kolmelle erityistä suojelua vaativan lajin esiintymisalueelle. Maastokäynnillä tarkasteltiin rakennuspaikkojen mahdollista sijoittamista näille alueille. Tilojen 260-405-26-17, 260-405-26-18 ja 260-405-26-19 sekä 260-405-13-10 osalta rakentaminen katsottiin mahdolliseksi maastokäynnin aikana tehdyt sijoittamiseen liittyvät tarkennukset lopullisessa sijoittamisessa huomioiden. Tilan 260-417-10-5 osalta sijoittamista esitettyyn sijaintiin ei katsottu mahdolliseksi luontoarvojen vuoksi mutta rakennuspaikkaa pystyttiin rajaamaan paremmin rakentamiselle sopivalle alueelle.

Pohjois-Karjalan ELY-keskus ja Metsähallitus antoivat lausunnot Natura-arvioinnista. Lausunto on Natura-arvioinnin osana kaavamateriaalin liitteenä 6 (vain viranomaiskäyttöön).

Ehdotusvaiheesta saatujen palautteiden, työn aikana havaittujen korjaus- sekä täydennystarpeiden sekä neuvottelujen ja täydennys selvitysten pohjalta saatujen ratkaisujen pohjalta laadittiin lopullinen hyväksymiskäsittelyyn tarkoitettu osayleiskaava.

Hyväksymiskäsittelyyn tarkoitettua osayleiskaavaa laadittaessa keskeisimmät muutokset ehdotukseen verrattuna olivat:

- Kaava-alueen kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennukset sekä niihin liittyvät arvotukset on tarkistettu olemassa olevien selvitysten ja elokuussa 2016 tehtyjen maastokäyntien perusteella. Kaavaan on osoitettu 5 kpl suojeltavia raken-

nuksia tai rakennettuja ympäristöjä (sr-1) ja 3 kpl arvokkaita rakennuksia tai pihapiirejä.

- Himonniemi, sr-1/1
 - Ketolanranta, sr-1/2
 - Kitsoppi, sr-1/3
 - Könänranta, s-1/4
 - Lahti, s-1/5
 - Lemilä, sr-1/6
 - Rantala, sr-1/7
 - Sorvanniemi, s-1/8
- Kaavaan on osoitettu 1 kpl aiemmin kaavaluonnoksessa osoittamattomia kylärantoja (lv-k, Karjalan kalamiehet).
- Kaavaan on osoitettu mitoitustarkasteluun liittyvien korjausten tai kohtuullistamisen perusteella uusia lisärakennusoikeuksia tiloille 260-432-7-23 (1 x RA), 260-405-26-17 (1 x A-2), 260-443-6-27 (1 x RA-1), 260-421-4-89 (1 x RA), 260-432-13-1 (1 x RA), 260-432-10-1 (1 x RA), 260-410-15-15 (1 x RA), 260-405-5-28 (1 x RA), 260-405-28-34 (2 x RA), 260-443-1-89 (1 x RA), 260-417-14-11 (1 x RA) ja 260-432-16-37 (1 x RA).
- Kaavasta on poistettu mitoitustarkasteluun liittyvien korjausten perusteella rakennusoikeus tilalta 260-405-1-25 (1 x RA, mitoitusvirhe) ja 260-421-4-71 (1 x RA, päärakennuksen rantasaunaksi joten ei oma rakennuspaikka).
- Kaavaan on osoitettu ei-omarantaisia ja mitoitukseen vaikuttamattomia ns. toisen rivin uusia rakennuspaikkoja tiloille 260-443-1-75 (1 x RA), 260-418-19-16 (1 x RA) ja 260-441-2-72 (1 x A),
- Kaavaan on osoitettu puuttuvia olemassa olevia rakennuspaikkoja tiloille 260-407-13-77 (1 x RA), 260-432-1-35 (1 x RA-3), 260-435-3-40 (1 x RA) ja 260-432-8-33 (1 x ei omarantainen RA).
- Kaavassa on muutettu 6 kpl loma-asunnon rakennuspaikkoja (RA, RA-2) asuinrakennusten rakennuspaikoiksi (A, A-2).
- Lehtosaari on osoitettu luonnonsuojelualueena (SL)
- Kaavassa osoitettiin Totkunniemen valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (ma-1)
- Kaavamääräysten täsmennyksiä:
 - Kaavaan on lisätty A-2 -alueen merkintä ja määräys
 - Kaavaan on lisätty suojeltavien rakennusten tai rakennettujen ympäristöjen merkintä ja määräys (sr-1)
 - Arvokkaiden rakennusten ja pihapiirien määräystä (s-1) on tarkennettu.
 - Pohjavesialueiden (pv-1, pv-2) ja kotieläintalouden suuryksikön (ME) määräyksiä on tarkistettu ympäristönsuojelulakiin olevien viittausten osalta
- Yleiset määräykset:
 - Yleisiin määräyksiin on lisätty maininta A-2 -alueista

27.9.2016

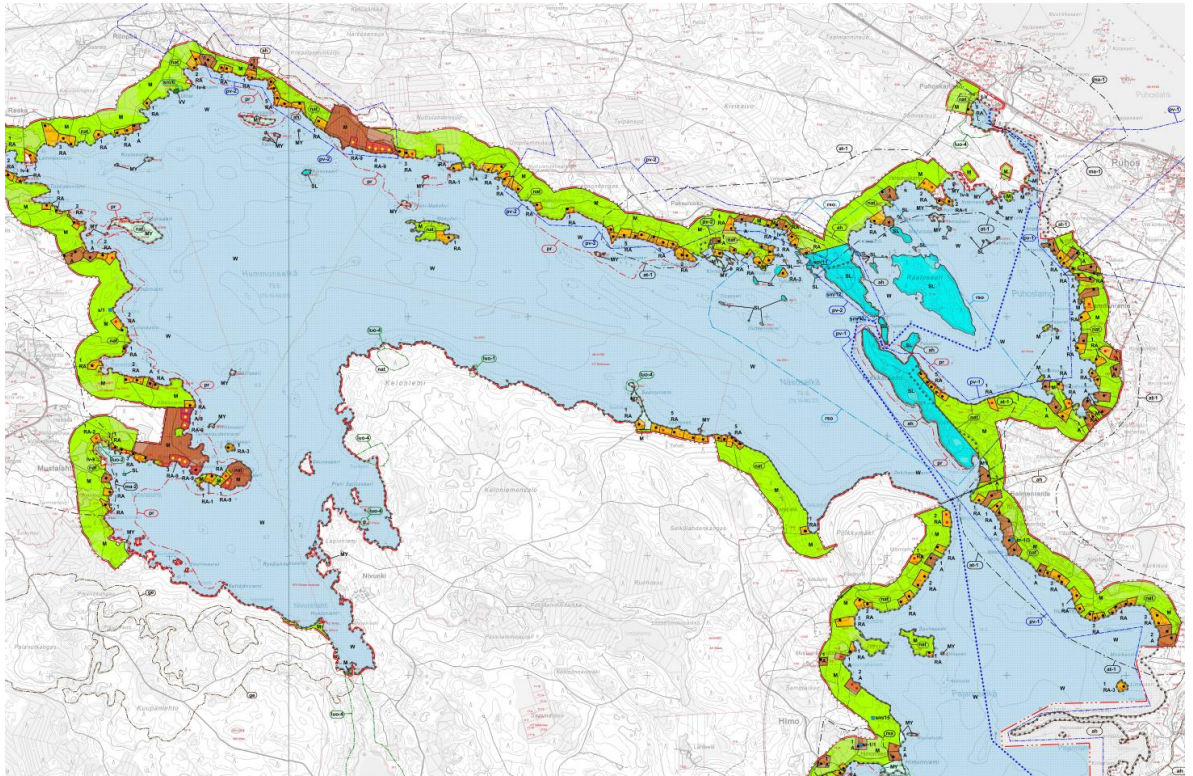
Kaavaehdotuksen jälkeen osayleiskaavan rakennuspaikkojen kokonaismäärä on kasvanut 8 rakennuspaikalla (7 osayleiskaavassa ja 1 voimassa olevassa ranta-asetmakaavasta puuttunut olemassa oleva rakennuspaikka). Kasvun määrä on noin 0,65 % suhteessa osayleiskaavan rakennuspaikkojen kokonaismäärään, 0,59 % suhteessa osayleiskaavan ja voimassa olevien ranta-asetmakaavojen yhteiseen rakennuspaikkojen kokonaismäärään ja 0,56 % suhteessa osayleiskaavan, voimassa olevien ranta-asetmakaavojen ja laadittavana olevan ranta-asetmakaavan yhteiseen rakennuspaikkojen kokonaismäärään.

Keskeisimpien muutoksien lisäksi osayleiskaavan karttaan on ehdotukseen verrattuna tehty lukuisia pieniä tarkistuksia mm. rakennuskorttelien rajausten osalta, rakennusten käyttötarkoituksen osalta, rakennusten sijaintien osalta ns. toisen rivin rakennuspaikkojen mitoittamiseen vaikutuksen osalta. Lisäksi kaava-alueella on rajattu muutamissa kohdin siten, että kaava-alueen rajalla ollut sisämaan rakennuspaikka on siirretty ja rajattu kokonaan kaava-alueeseen kuuluvaksi.

Kaavaselostusta ja kaavan vaikutusten arviointia on tarkistettu edellä mainittujen sekä muiden esille tulleiden muutostarpeiden perusteella. Lisäksi kaavaselostukseen on tarkennettu rakentamismääriä vertailevia tilastoja.

Tehtyjen muutosten katsottiin olevan luonteeltaan teknisluonteisia korjauksia ja täsmennyksiä. Muutokset koskivat vain yksityistä etua. Kaavaehdotuksen jälkeen kaavaan tehdyistä merkittävästä yksityiseen etuun mahdollisesti vaikuttavista muutoksista järjestettiin kohdistettu erilliskuuleminen 6.9.2016 – 13.9.2016 (pyydettyä lisäaikaa myönnettiin 21.9.2016 asti). Näin ollen Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 32 §:n mukaista uudelleen nähtäville asettamista ei tarvittu. Erilliskuulemisen perusteella saatiin 5 muistutusta. Muistutuksiin annettiin vastineet, jotka ovat kaavaselostuksen liitteenä. Muistutukset eivät aiheuttaneet kaavaratkaisuun muutosta.

Kaava hyväksyttiin Kiteen kaupunginhallituksessa 10.10.2016 § 252 ja Kiteen kaupunginvaltuustossa 24.10.2016 § 48.

Kuva 19: Ote Pyhäjärven rantaosayleiskaavasta 27.9.2016

27.9.2016

6 OSAYLEISKAAVA JA SEN PERUSTELUT

6.1 Yleistä

Pääpaino rantaosayleiskaavassa on ollut ranta-alueella loma-asumisen rakennusmahdollisuuksien osoittamisessa maanomistajille. Samalla rantaosayleiskaava-alueella on kiinnitetty erityisesti huomiota alueen virkistys- ja loma-asumisen kannalta merkittävien maisema- ja luontoarvojen säilymiseen sekä varsinkin Pyhäjärven alueen luontokokonaisuus. Rakennusalueet on pyritty osoittamaan luontoarvojen kannalta ja maisemallisesti hyvin soveltuville paikoille.

Ensisijaisia rakentamisen alueita ovat ne, joilla maaperä soveltuu hyvin rakentamiseen ja on yhdyskuntarakenteensa puolesta edullinen. Rakentamista on pyritty ohjaamaan pois sellaisilta alueilta, jotka ovat erityisen herkkiä kulutukselle ja joilla on huomattavaa maisemallista arvoa tai niillä on erityistä merkitystä ulkoilu- ja virkistyskäytön kannalta. Toiminnallisesti edullisinta on keskittää rakentaminen jo rakennettujen alueiden ja tien läheisyyteen.

Ranta-alueilla on maanomistajien rakennusoikeus tutkittu kiinteistökohtaisesti. Ranta-alueella rakentaminen rakennuspaikkojen ulkopuolella ei ole mahdollista vapaarantaosuuden säilyttämiseksi. Emätilaperusteisen mitoituksen mukainen rakennusoikeus näiltä alueilta on siirretty maanomistajien muille rakentamiseen osoitetuille alueille.

Mikäli tämän yleiskaavan mukaisilla rakennuspaikoilla on aiemmassa rakennusluvassa, poikkeusluvassa tai vahvistetussa ranta-asemakaavassa asetettu rakennusjärjestyksessä poikkeavia ehtoja rakennusten määrän, koon, sijoittelun tai ulkoasun suhteen, on nämä ehdot huomioitava uusia rakennuslupia myönnettäessä.

6.2 Mitoitus

6.2.1 Ranta-alueen mitoitus

Kaavassa on lähtökohtien mukaisesti tutkittu loma-asuntorakentamisen, vakituisen asumisen ja matkailurakentamisen mahdollisuudet ranta-alueella. Emätilaselvitykseen perustuvalla mitoituksella on ratkaistu MRL 72 §:ssä säädetty suunnittelutarve ranta-alueella. Osoitetut rakentamisalueet ja paikat on merkitty kaavaan siten, että MRL 10 luvussa säädetty ranta-alueita koskevat erityiset säännökset toteutuvat tarvittavassa laajuudessa. Lähtökohtaisesti rakentaminen on pyritty ohjaamaan olemassa olevan rakennuskannan ja tiestön tuntumaan niin, että yhdyskuntarakenne ei hajautuisi merkittävästi. Varsin keskeinen rooli on myös vesistön, maaston ja luonnon ominaispiirteiden huomioimisessa sekä vapaassa yhtenäisessä rantaviivassa.

Yleiskaavan keskeisenä tavoitteena ranta-alueiden osalta on maanomistajien mahdollisimman tasapuolinen kohtelu rakennusoikeuksia määritettäessä. Tasapuolinen kohtelu on toteutettu käyttämällä yhdenmukaisia mitoitusmenetelmiä kaava-alueen ranta-alueella. Ranta-alueet on tutkittu niiltä osin, missä on katsottu olevan tarpeen ratkaista ranta-alueiden suunnittelutarve.

Mitoitustarkastelun poikkileikkausajankohtina käytetään 1.1.1959 - alkuvuosi 2014. Aikaisemman poikkileikkausajankohdan 1.1.1959 päivämäärä määräytyy rakennuslain rantarakentamisesta koskevien määräysten voimaantulon pohjalta eli ennen 1.1.1959 rekisteröity kiinteistö tulkitaan ns. emätilaksi. Näistä myöhemmään poikkileikkausajankohtaan mennessä erotetut tilat katsotaan emätilaan kuuluviksi lohkotiloiksi. Olemassa olevat loma-asunnot, vakituiset asunnot tai erilliset rantasaunat katsotaan mitoituksessa tilan ja siten emätilan käytetyiksi rakennusoikeuksiksi.

Jos tila sijoittuu useamman leikkausajankohdan 1.1.1959 mukaiselle emätilalle, on mitoituksessa huomioitu ns. merkitsevin emätila sekä tuotu mitoitusaulukon HUOM -sarakkeessa esille muut tilaan kohdistuvat emätilat. Merkitsevin emätila on se emätila, jonka alueelle pääosa tilan rantaviivasta sijoittuu.

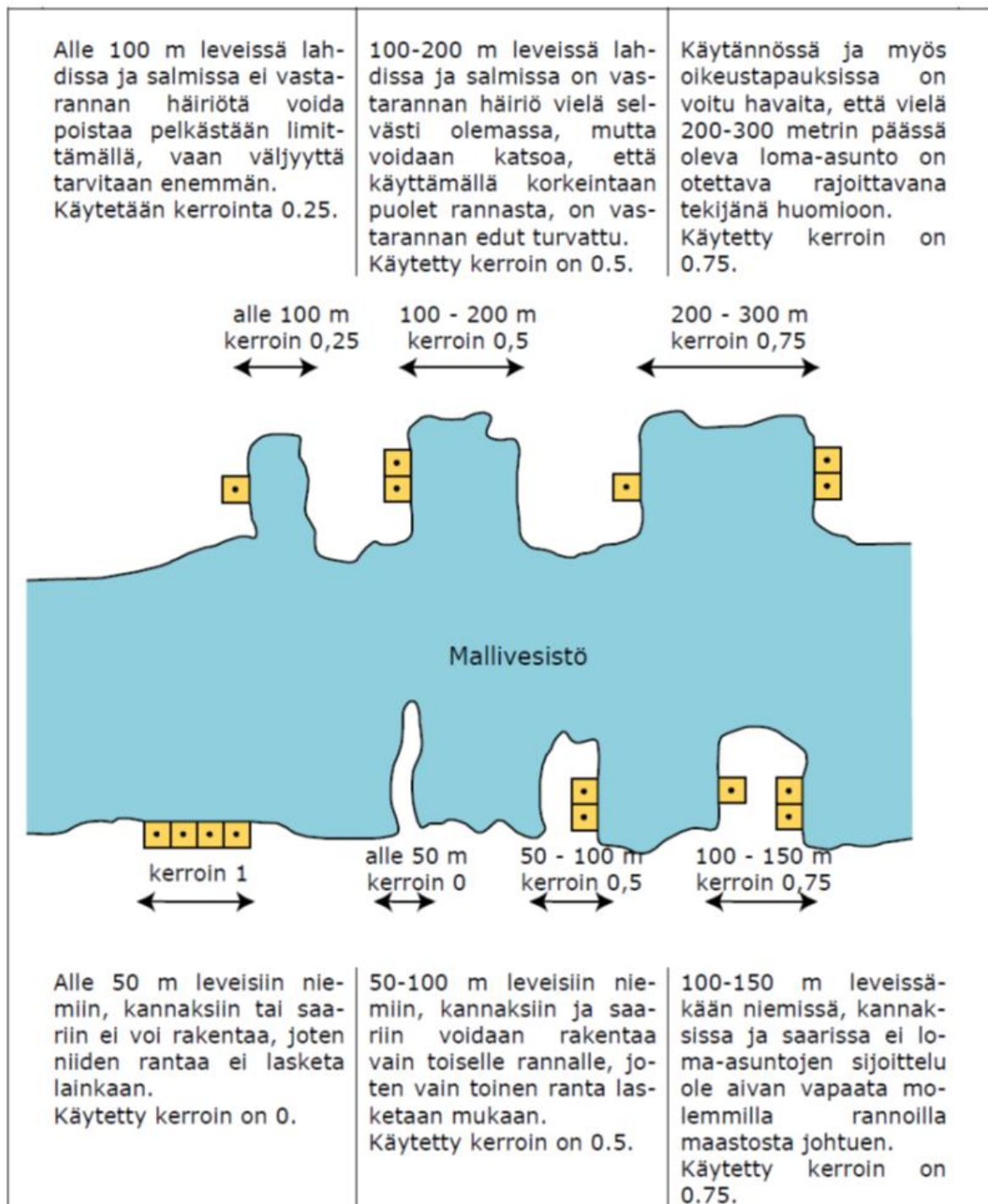
Kuvassa 20 on esitetty mitoituslaskennassa käytettävän muunnetun rantaviivan muuntoperiaatteet. Muunnettu rantaviiva lasketaan Maanmittauslaitoksen maastotietokannasta. Rantaviivan muunnossa on käytetty ns. ”Etelä-Savon” mallia. Muunto vaikuttaa kuvan mukaisesti todellisen rantaviivan pituuteen. Muuntokertoimet ovat riippuvaisia rantaviivan muodosta, vastarannan sekä esim. saarten läheisyydestä sekä niemien ja lahtien koosta.

Rantaviivan muunto kiinteistöittäin on kuvattu liitteessä 4c.

Rantarakentamista mitoittaessa on jätettävä riittävän suuret yhtenäiset ranta-alueet vapaaksi jokamiehenoikeudella tapahtuvaan rantojen käyttöön. Vapaata rantaa tulee olla rantayleiskaava-alueella Pohjois-Karjalan maakuntakaavan suunnittelumääräyksen mukaisesti vähintään 60 % muunnetusta rantaviivasta.

Rantaosayleiskaavoituksen mitoituslaskelmissa on käytetty ns. vyöhykejakoja, joka on esitetty liitteessä 4c. Vyöhykejaossa ranta-alueet on jaoteltu ympäristön, luonnon, maiseman, yhdyskuntarakenteen sekä muiden todettujen arvojen perusteella rakentamista eri tavalla kestäviin alueisiin. Vyöhykejakona käytetään 3, 4, 5 ja 6 rakennuspaikkaa / muunnettu rantaviivakilometri (rp/ m-rkm). Samanarvoisilla alueilla ja rannoilla käytetään samaa mitoitusnormia.

27.9.2016

Kuva 20: Rantaviivan muunto Etelä-Savon mallin mukaisesti.

Kaavaratkaisun perusteena ovat olleet seuraavat tekijät:

- Mikäli ranta-alueelle on tehty suojeluun perustuva korvauspäätös, ei ranta-alueelle tältä osin muodostu laskennallista rakennusoikeutta.
- Alle 1 ha kokoiset saaret on jätetty mitoituksen ulkopuolelle. Kuitenkin alle 1 ha kokoisiin saariin jo rakennetut loma-asunnot, joilla on rakennuslupa, huomioidaan rakennuspaikkoina. Yli 1 ha kokoisten saarten osalta käytetään seuraavia mitoitusvyöhykelukuja:

Pinta-ala Ha	Mitoitus
1-20	4 rp/ m-rkm
yli 20	5 rp / m-rkm

- Taajaman läheisillä ranta-alueilla on käytetty mitoitusvyöhykelukua **6 rp/ m-rkm**. Alueet ovat taajaman lähivaikutuspiirissä ja rakennettavuudeltaan hyviä ja infrastruktuuri on pääsääntöisesti kunnossa. Alueisiin ei kohdistu luonnon- tai maisemanarvoja. Alueelle on jo pääosin rakennettu ja suunniteltu tiivistä rakentamista. Maisemaekologiselta kapasiteetiltaan alueet ovat pääsääntöisesti hyviä. Mitoitusvyöhykeluku 6 rp/ m-rkm käsittää 9 % kaava-alueen muunnetusta rantaviivasta.
 - Suunnittelualueelle tavanomaisilla ranta-alueilla on käytetty mitoitusvyöhykelukua **5 rp/ m-rkm**. Alueet ovat pääsääntöisesti hyvin rakentamiseen soveltuvia. Alueisiin ei kohdistu ollenkaan tai kohdistuu vain pienialaisia luonnon- tai maisemanarvoja. Rakennuspaikkojen sijoittelulla voidaan välttää arvokkaat luonto- ja maisemakohteet. Kautta koko alueiden on jo rantarakentamista. Maisemaekologiselta kapasiteetiltaan alueet ovat pääsääntöisesti hyviä. Alueet ovat rakennettavuudeltaan hyviä ja infrastruktuuri on pääsääntöisesti kunnossa. Mitoitusvyöhykeluku 5 rp/ m-rkm käsittää 48 % kaava-alueen muunnetusta rantaviivasta.
 - Alueilla, joilla on haluttu säilyttää maisema-arvot, kulttuurimaisema-arvot ja luonnontila pääpiirteittäin mahdollisimman hyvin on käytetty mitoitusvyöhykelukua **4 rp/ m-rkm**. Mitoitusvyöhykeluku 4 rp/ m-rkm käsittää 25 % kaava-alueen muunnetusta rantaviivasta.
 - o Alueisiin kohdistuu luonto-, maisema- ja kulttuurimaisemanarvoja. Maisemaekologiselta kapasiteetiltaan alueet ovat pääsääntöisesti kohtalaisia. Rakennettavuus alueilla on pääsääntöisesti kohtalainen tai hyvä. Rakennuspaikkojen sijoittelulla voidaan välttää arvokkaat luonto- ja maisemakohteet.
- ja/tai
- o Alueet rakentamiseen huonosti sopivia (selkeästi ruovikoituneet rannat, joissa rakentaminen kuitenkin mahdollista ja tarkoituksenmukaista, osittain soistuneet rannat, tie rajoittaa rakentamista, alavat aukeat hieman ruovikoituneet peltorannat, muutoin vastaavatyypiset rannat, muu erityinen syy)
 - Luonnonsuojelun kannalta tärkeillä, rakennuskelvottomilla tai rakentamiseen erityisen huonosti sopivilla alueilla on käytetty mitoitusvyöhykelukua **3 rp/ m-**

27.9.2016

rkm. Mitoitusvyöhykeluku 3 rp/ m-rkm käsittää 18 % kaava-alueen muunneta rantaviivasta.

- Alueisiin kohdistuu erityisiä luonto- ja maisema-arvoja. Rakentamista ei voida osoittaa siten, että sen sijoittamista arvokkaille luonto- ja maisemakohteille ei voida täysin välttää. Maisemaekologiselta kapasiteetiltaan alueet vaihtelevat hyvästä heikkoon. Rakennettavuus näillä alueilla vaihtelee hyvästä heikkoon.

ja/tai

- Alueet ovat rakennettavuudeltaan rakennuskelvottomia tai rakentamiseen erityisen huonosti sopivia (laajat lähes maatuneet tai erittäin laajasti ruovikoituneet matalat vesialueet, rakennuskelvottomat laajat suot, selvät tulvariskialueet, laajat ja syvät voimakkaasti ruovikoituneet matalat vesialueet, muutoin vastaavantyyppiset rannat, muu erityinen syy)
- Jokaisella rakentamattomalla emätilalla, joka täyttää rakennuspaikalle asetetut vaatimukset, on rakennusoikeus vähintään yhteen rakennuspaikkaan.
- Mitoituksesta riippumatta jokainen rakennuspaikka, jolla on voimassa oleva asuinrakennukset, lomarakennuksen tai erillisen saunan poikkeamis- tai rakennuslupa, muodostaa edelleen yhden rakennuspaikan. Rakennuspaikka voidaan merkitä kaavaan rantaan rajoittuvaksi, vaikka se olisi etäällä esim. 150 m päässä rannasta. Tällöin se kuluttaa yhden kokonaisen rantarakennuspaikan, mutta mahdollistaa myös päärakennuksen ja/tai saunan sijoittamisen rantaan.
- Mitoituslaskelmaa tulee pyrkiä noudattamaan maanomistajien tasapuolisen kohtelun turvaamiseksi mahdollisimman tarkasti. Mikäli kuitenkin ranta soveltuu erityisen hyvin tai huonosti (suorannat, kalliojyrkänteet) rakentamiseen tai on olemassa muu erityinen syy, voidaan kohtuullisuustekijät huomioon ottaen rakennusoikeuden määrää lisätä tai vähentää.
- Kaavassa rakentamiselle esitetyt määräykset eivät mahdollista asuinrakennusten tai loma-asuntojen rakentamista sellaisten tiloille tai tilojen osille, joiden leveys on alle 30 m suhteessa rantaviivaan. Tällaisten tilojen tai tilan osien osalta rantaviivan muodostama rakennusoikeus katsotaan taustakiinteistöjen hyväksi.

Taustakiinteistöille mahdollisesti syntyviä uusia rakennuspaikkoja ei voida ulottaa rantaan asti ilman kiinteistörajojen muutosta, jos taustatila ja rantapalsta eivät ole saman omistajan omistuksessa.

- Edellä mainittuja mitoitusperusteita noudatetaan, jos omistusyksikön koko rakennusoikeus osoitetaan omarantaisina rakennuspaikkoina. Jos rakennusoikeutta sijoitetaan yhteisrantaaisena, lomakylämäisenä rakentamisena, voidaan em. mitoitusperusteista poiketa.

Emätilaselvityksen, rantaviivan muunnon ja vyöhykejaon lopputuloksena saadaan tehtyä mitoituslaskelmat. Mitoituslaskelmat tuottavat ns. laskennallisen rakennusoikeuden, eli määrittävät kaavassa osoitettavien uusien rakentamismahdollisuuksien kokonaismäärän, joka sijoitetaan kaavaan, ellei muita esteitä ole.

Uusien laskennallisten rakennuspaikkojen kokonaismäärän sijoittamiseen vaikuttaa emätilalle muodostuva kokonaisrakennusoikeus. Mikäli emätilan kokonaisrakennusoikeus on ylitetty, ei kiinteistöille pääsääntöisesti ole osoitettu uusia rakennusoikeuksia vaikka sitä laskennallisesti jollekin lohkokiinteistölle muodostuisi. Omarantaisen loma-asunnon rakennusoikeuden osoittaminen emätilakohtaisen laskelman avulla on käytäntö, millä pyritään ratkaisemaan tasavertaisuusperiaatteiden toteutuminen.

Ranta-alueilla rakentamista ohjaaville yleiskaavoille on säädetty maankäyttö ja rakennuslain 73 §:ssä erityisiä sisältövaatimuksia. Kaavassa esitetyt ratkaisut on laadittu vastamaan tätä säädöstä. Ranta-alueella rantavyöhykettä koskevien säännösten soveltamisen edellytyksenä on, että 1) alueelle on odotettavissa maankäytön järjestämistä edellyttävän loma-asutuksen muodostumista, 2) alueen rakentamisen ja muun maankäytön suunnitteleminen on tarpeen ja 3) suunnittelutarpeen aiheuttaa pääasiassa loma-asutuksen järjestäminen.

Rantavyöhykkeen vähimmäisleveys on keskimäärin 50 metriä. Yleensä sen voidaan katsoa ulottuvan noin 100 metrin etäisyydelle, mutta ei kuitenkaan missään pidemmälle kuin 200 metriä keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta. Ranta-alue on rantavyöhykettä leveämpi rannan osa, jolla rannassa oleva tai rantaan tukeutuva loma-asutus vaatii järjestämistä. Ranta-alueen leveys on hallintokäytännössä usein arvioitu noin 150-200 metriksi, mutta maisemasta ja muista olosuhteista riippuen se voi olla leveämpikin.

Ranta-alueille osoitetut maa- ja metsätalousvaltaiset alueet (M, MY, MU), jotka on mitoitettu, ovat alueidenkäyttövarauksena merkitty varmistamaan MRL 73 §:ssä säädettyjen ranta-alueiden erityisten sisältövaatimusten toteutumisen.

Maisemallisesti, luontoarvoiltaan tai muuten kulutuskestävyydeltään herkiltä alueilta on pyritty siirtämään rakennusoikeus saman maanomistajan omistuksessa oleville rakentamista paremmin sietäville alueille. Lisäksi rakennuspaikkojen osoittamisessa on huomioitu maankäyttö- ja rakennuslain 73 §:n sisältövaatimusten mukaisesti myös riittävän virkistyskäyttöön soveltuvan vapaan rannan säilyminen.

Mikäli mitoitustuloksissa päädytään jonkun kiinteistön osalta selkeästi kiinteistön kannalta epäedulliseen lopputulokseen suhteessa emätilan muihin lohkotiloihin nähden, voidaan soveltaa ns. kohtuullisuusperiaatetta eli poiketa mitoituksesta, vaikka laskennallinen menetelmä ei tuottaisikaan uusia rakennusoikeuksia. Kohtuullisuusperiaatetta sovelletaan ja perustellaan tapauskohtaisesti. Mikäli kiinteistölle on myönnetty uuden rakennuspaikan oikeus kohtuullisuussyistä, on kyseinen asia kirjattu ylös mitoitustaulukkoon.

6.2.2 Ranta-alueen mitoituksen tulokset

Kaavassa on ranta-alueen osalta mitoitustulosten tulosten mukaisesti osoitettu uusia rakennusoikeuksia uusina omarantaisina rakennuspaikkoina. Uudet rakennusoikeudet on pyritty sijoittamaan yhdyskuntarakennetta ja erilaisia arvoja tukevalla tavalla.

Seuraavassa olevassa taulukossa on kerätty tieto kaavoitusvaiheen rakentamistilanteesta sekä tilanteesta kaavan toteuduttua ranta-alueella.

27.9.2016

RANTAOSAYLEISKAAVA	
Nykyiset rakennuspaikat	
A, AM, ME	171
RA, RA-1, RA-2, RA-3	782
Muut rakennuspaikat	19
Yht.	972
Uudet rakennuspaikat	
A, A-2,	14
RA, RA-1, RA-2	228
Rakennuspaikkoina osoittamattomat rakennusoikeudet	1
<i>Korvattavat rakennusoikeudet</i>	7*
Yht.	250
Kaavan toteuduttua	1 222
Rantaviivaa	303,2 km
Muunnettua rantaviivaa	219,7 km
Nykyiset rakennuspaikat / muunnettu rantakilometri	4,4 rp / m-rkm
Kaikki rakennuspaikat / muunnettu rantakilometri	5,6 rp / m-rkm
Vapaa ranta nyt	235,18 km
Vapaa ranta kaavan toteuduttua	217,68 km
Vapaan rannan %:n muutos	- 7,4 %
Vapaan rantaviivan määrä % muunnetusta rantaviivasta	61,1 %
RANTAOSAYLEISKAAVA + VOIMASSA OLEVAT RANTA-ASEMAKAAVAT	
Nykyiset rakennuspaikat	1 101
Uudet rakennuspaikat	250
Kaavan toteuduttua	1 351
Rantaviivaa	337,8 km
Muunnettua rantaviivaa	251,2 km
Nykyiset rakennuspaikat / muunnettu rantakilometri	4,4 rp / m-rkm
Kaikki rakennuspaikat / muunnettu rantakilometri	5,4 rp / m-rkm
Vapaa ranta nyt	260,8 km
Vapaa ranta kaavan toteuduttua	243,3 km
Vapaan rannan %:n muutos	- 6,7 %
Vapaan rantaviivan määrä % muunnetusta rantaviivasta	62,4 %
RANTAOSAYLEISKAAVA + VOIMASSA OLEVAT RANTA-ASEMAKAAVAT + UUSI RANTA-ASEMAKAAVA**	
Nykyiset rakennuspaikat	1 101
Uudet rakennuspaikat	306
Kaavan toteuduttua	1 407
Rantaviivaa	351,7 km
Muunnettua rantaviivaa	262,4 km
Nykyiset rakennuspaikat / muunnettu rantakilometri	4,2 rp / m-rkm
Kaikki rakennuspaikat / muunnettu rantakilometri	5,4 rp / m-rkm
Vapaa ranta nyt	274,6 km
Vapaa ranta kaavan toteuduttua	253,2 km
Vapaan rannan %:n muutos	- 7,8 %
Vapaan rantaviivan määrä % muunnetusta rantaviivasta	62,5 %

** Korvattavia rakennusoikeuksia ei sijoiteta ja niillä ei ole siten rakennuspaikan kaltaisia vaikutuksia.*

*** Pyhäjärvi, Nivunki, Karjalanjärvi, Valkiajärvi, Valkialampi ja pienet lammet ranta-
asemakaavan ranta-alueet Pyhäjärvellä*

Uusien rakennuspaikkojen toteutuessa rakennuspaikkojen tiheys rannalla kasvaa noin 1,2 rakennuspaikkaa/ muutettu rantaviivakilometri (4,4 rp/m-rkm -> 5.6 rp/mrkm).

Osayleiskaava-alueen sisään jäävät ranta-asemakaava-alueet sekä uusi alueelle laadittava ranta-asemakaava huomioiden uusien rakennuspaikkojen toteutuessa rakennuspaikkojen tiheys rannalla kasvaa noin 1,2 rakennuspaikkaa/ muutettu rantaviivakilometri (4,2 rp/m-rkm -> 5.4 rp/mrkm).

Vapaata rantaviivaa on osayleiskaava-alueella kaavan toteuttamisen jälkeen noin 218 km ja rakennettua rantaviivaa 86 km. Vapaan rantaviivan määrä vähentyy noin 7 %. Rakennettua rantaviivaa on noin 38 % muunnetusta rantaviivasta, joten vapaata rantaviivaa on **61 % muunnetusta rantaviivasta.**

Osayleiskaava-alueen sisään jäävät ranta-asemakaava-alueet sekä uusi alueelle laadittava ranta-asemakaava huomioiden vapaata rantaviivaa on osayleiskaava-alueella kaavan toteuttamisen jälkeen noin 253 km ja rakennettua rantaviivaa 99 km. Vapaan rantaviivan määrä vähentyy noin 8 %. Rakennettua rantaviivaa on noin 37 % muunnetusta rantaviivasta, joten vapaata rantaviivaa on **63 % muunnetusta rantaviivasta.**

Laskelmissa ovat mukana myös rantavyöhykkeellä sijaitsevat, mitoitustarkastelussa huomioidut ja rantaan vaikuttavat ei-omarantaiset rakennuspaikat, osayleiskaavassa rakennuspaikkoina osoittamattomat rakennusoikeudet, korvattavat rakennusoikeudet ja mitoitettavaa rantaviivaa tuottamattomissa alle 1 ha saarissa sijaitsevat rakennuspaikat.

Ranta-asemakaavat sisältävissä laskelmissa on huomioitu UPM-Kymmene Oyj:n käynnistämä Pyhäjärvi, Nivunki, Karjalanjärvi, Valkiajärvi, Valkialampi ja pienet lammet ranta-asemakaava Pyhäjärven ranta-alueiden osalta.

6.2.3 Rantaosayleiskaavan suhde kumottuun rantaosayleiskaavaratkaisuun.

KHO kumosi päätöksellään 15.5.2013 (vuosikirjapäätös 2013:91) kaava-alueelle aiemmin laaditun rantaosayleiskaavan hyväksymispäätökset. KHO totesi päätöksessään, että johtuen kumotussa kaavassa käytetystä, Etelä-Savon mallista ja muista yleisesti käytetyistä rantaviivan muuntomalleista merkittävästi eroavasta, rantaviivan muuntotavasta, kumotun kaavan "voidaan katsoa olevan rakennusoikeuden mitoitukseltaan selvästi tehokkaampi kuin tehokkuutta kuvaavista laskennallisista mitoitustilanteista yksistään olisi pääteltävissä."

Kumotussa kaavassa koko kaava-alueella muunnetun rantaviivan osuus kokonaisrantaviivasta on ollut n. 86 % (rantaviiva 343 km, muunnettu rantaviiva 295). Nyt laadittavassa osayleiskaavassa muunnetun rantaviivan osuus kokonaisrantaviivasta on n. 74 % (rantaviiva 337,8 km, muunnettu rantaviiva 251,2) ja laadittavana olevassa ranta-asemakaavassa n. 81 % (rantaviiva 13,8 km, muunnettu rantaviiva 11,3)

Kuten edellä olevista luvuista käy ilmi, on muunnetun rantaviivan määrä Etelä-Savon mallilla muunnettuna selkeästi pienempi verrattuna kumotussa rantaosayleiskaavassa käytettyyn muuntotapaan. Jotta kaavojen tehokkuusluvut ovat vertailukelpoisia, tulee

27.9.2016

tarkastella muuntamatonta rantaviivaa tai suhteuttaa kumotun kaavan muunnettu rantaviiva Etelä-Savon muuntomallin mukaiseksi (n. 262 km).

Koska rakennustehokkuus lasketaan ensisijaisesti muunnettua rantaviivakilometriä kohden, voidaan edellä olevista luvuista todeta, että laskiessa kumotun kaavan kokonaistehokkuutta käyttäen nyt laadittavana olevan kaavan mukaista rantaviivanmuuntotapaa (Etelä-Savon malli), on nyt laadittavan osayleiskaavan kokonaistehokkuus muunnettua rantaviivakilometriä kohden 1,2 (5,4 <-> 6,6) rakennuspaikkaa pienempi verrattuna kumottuun osayleiskaavaan.

Nyt laadittavan osayleiskaavan kokonaistehokkuus (muuntamatonta) rantaviivakilometriä kohden 4,2 (4,0 <-> 5,0) rakennuspaikkaa pienempi verrattuna kumottuun osayleiskaavaan.

Kumotun osayleiskaavan tehokkuus sis. ranta-asemakaavat (rak. paik / rkm):	5,0 rp / rkm
Kumotun osayleiskaavan tehokkuus sis. ranta-asemakaavat, vanha rantaviivan muunto (rak. paik / m-rkm):	5.9 rp / m-rkm
Kumotun osayleiskaavan tehokkuus sis. ranta-asemakaavat, Etelä-Savon mallin mukainen rantaviivan muunto (rak. paik / m-rkm):	6,6 rp / m-rkm
Uuden osayleiskaavan tehokkuus sis. ranta-asemakaavat ja laadittavana olevan ranta-asemakaavan (rak. paik / rkm):	4,2 rp / rkm
Uuden osayleiskaavan tehokkuus sis. ranta-asemakaavat ja laadittavana olevan ranta-asemakaavan, Etelä-Savon mallin mukainen rantaviivan muunto (rak. paik / m-rkm):	5,4 rp / m-rkm

Kumotussa osayleiskaavassa nyt laadittavana olevan kaavan alueelle oli osoitettu 392 uutta rakennuspaikkaa sekä 25 korvattavaa rakennusoikeutta.

Tässä osayleiskaavassa on osoitettu 243 uutta rakennuspaikkaa sekä 7 korvattavaa rakennusoikeutta.

Tässä osayleiskaavassa on osoitettu siten 149 uutta rakennuspaikkaa ja 18 korvattavaa rakennusoikeutta vähemmän, kun kumotussa kaavassa oli vastaavalla alueelle osoitettu. **Uusien rakennuspaikkojen määrä on vähentynyt noin 38 %.**

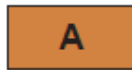
Kun huomioon otetaan myös Pyhäjärvi, Nivunki, Karjalanjärvi, Valkiajärvi, Valkialampi ja pienet lammet ranta-asemakaavan osalta Pyhäjärven ranta-alueet, oli kumotussa osayleiskaavassa tarkasteltavalle alueelle osoitettu yhteensä 461 uutta rakennuspaikkaa sekä 25 korvattavaa rakennusoikeutta.

Tässä osayleiskaavassa ja Pyhäjärvi, Nivunki, Karjalanjärvi, Valkiajärvi, Valkialampi ja pienet lammet ranta-asemakaavassa on Pyhäjärven ranta-alueille osoitettu yhteensä 299 uutta rakennuspaikkaa sekä 7 korvattavaa rakennusoikeutta.

Osayleiskaavassa ja Pyhäjärvi, Nivunki, Karjalanjärvi, Valkiajärvi, Valkialampi ja pienet lammet ranta-asemakaavassa on Pyhäjärven ranta-alueille osoitettu siten 161 uutta rakennuspaikkaa ja 18 korvattavaa rakennusoikeutta vähemmän, kun kumotussa kaavassa oli vastaavalla alueelle osoitettu. **Uusien rakennuspaikkojen määrä on osayleiskaava ja ranta-asemakaava huomioiden vähentynyt noin 35 %.**

6.3 Aluevaraukset

6.3.1 Pysyvä asuminen

A

2

A

ASUINRAKENNUSTEN ALUE

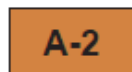
Luku A -merkinnän yläpuolella osoittaa alueelle sallittujen rakennuspaikkojen enimmäismäärän.

Uuden rakennuspaikan vähimmäiskoko on 5000 m² ja kullekin rakennuspaikalle saa rakentaa yhden kaksiasuntoisen ja enintään kaksikerroksisen asuinrakennuksen sekä tarpeellisia talous-, sauna- ja huoltorakennuksia.

Rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla 10 % rakennuspaikan pinta-alasta kuitenkin enintään 400 k-m². Suurimman sallitun kerrosalan saa ylittää maa- ja metsätalouteen liittyvällä tuotantorakentamisella.

Rakennuspaikan rakennusoikeutta koskevien määräysten estämättä saadaan olemassa olevaa rakennusta peruskorjata ja tuhoutunut korvata vastaavalla uudella rakennuksella.

Uusilla omarantaisilla rakennuspaikoilla rantaviivan vähimmäispituus on 50 m.

A-2

2

A-2

ASUINRAKENNUSTEN ALUE, JOKA SIJAITSEE LUONNONARVOILTAAN HERKÄLLÄ ALUEELLA

Luku A-2 -merkinnän yläpuolella osoittaa alueelle sallittujen rakennuspaikkojen enimmäismäärän.

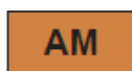
Merkinnällä osoitetuilla rakennuspaikoilla sekä muiden toimintojen osalta, tulee selvittää ympäristöön kohdistuvat vaikutukset ennen rakennusluvan myöntämistä. Mikäli alueen luonnonarvoihin ei ole esitettävissä riittäviä selvityksiä, ei uusia toimintoja voida alueella toteuttaa.

Rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 5 % rakennuspaikan pinta-alasta kuitenkin enintään 300 k-m².

Kullekin rakennuspaikalle saa rakentaa enintään yhden asuinrakennuksen ja talousrakennuksia.

Rakennusten lukumäärä saa olla enintään kolme.

Rakennuspaikan rakennusoikeutta koskevien määräysten estämättä saadaan olemassa olevaa rakennusta peruskorjata ja tuhoutunut rakennus korvata vastaavalla uudella rakennuksella.

AM

2

A

MAATILAN TALOUSKESKUS

Luku AM -merkinnän yläpuolella osoittaa alueelle sallittujen rakennuspaikkojen enimmäismäärän.

Uuden rakennuspaikan vähimmäiskoko on 5000 m² ja kullekin rakennuspaikalle saa rakentaa yhden kaksiasuntoisen ja enintään kaksikerroksisen asuinrakennuksen sekä tarpeellisia talous-, sauna- ja huoltorakennuksia.

Rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla 10 % rakennuspaikan pinta-alasta kuitenkin enintään 400 k-m². Suurimman sallitun kerrosalan saa ylittää maa- ja metsätalouteen liittyvällä tuotantorakentamisella ja maatilamatkailua palvelevalla rakentamisella.

Rakennuspaikan rakennusoikeutta koskevien määräysten estämättä saadaan olemassa olevaa rakennusta peruskorjata ja tuhoutunut korvata vastaavalla uudella rakennuksella.

27.9.2016

ME**KOTIELÄINTALouden SUURYKSIKKÖ**

Alueelle voidaan sijoittaa kotieläintalouden suuryksikkö. Suuryksiköllä tarkoitetaan sellaista yksikköä, joka edellyttää YSL 27 §:n mukaisen ympäristöluvan (YSL 27 § liite 1, taulukko 2, kohta 11)

Alueelle saa rakentaa enintään yhden enintään yksiasuntoisen asuinrakennuksen, sekä siihen liittyviä talousrakennuksia sekä sivuasunnon. Sivuasunto voidaan toteuttaa yhtenä kaksiasuntoisena rakennuksena tai erillisenä sivuasuntona, jolloin sivuasunnon enimmäiskerrosala voi olla enintään 150 k-m².

Muuhun kuin maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettujen rakennusten yhteenlaskettu kerrosala ei saa ylittää 400 k-m².

Sen estämättä, mitä edellä on rakennusten tai asuntojen lukumäärästä ja kerrosalasta määrätty, rakennusvalvontaviranomainen voi antaa luvan rakentaa maatalouskäytössä olevan toimivan maatilan talousrakennusten yhteyteen siihen sopeutuvia maataloutta tai maatilamatkailua palvelevia rakennuksia.

A-9**RANTA-ASEMAKAAVAN MUKAINEN ASUINALUE**

Luku A-9 -merkinnän yläpuolella osoittaa alueelle sallittujen rakennuspaikkojen enimmäismäärän.

2**A**

Ranta-alueella ja sen ulkopuolella olevaa kiinteää asutusta on osoitettu A-, A-2-, AM-, ME- ja A-9 -aluevarauksilla. Alueet on tarkoitettu ympärivuotiseen asutukseen.

Kaikkiaan olemassa olevia asuinrakennuspaikkoja (A, A-2) on merkitty kaavaan ranta-alueelle 157 kpl ja uusia 14 kpl. Lisäksi on osoitettu 22 olemassa olevaa ja 5 uutta asuinrakennuspaikkaa ns. taustamaastoon.

Maatilan talouskeskuksia (AM) on merkitty kaavaan ranta-alueelle 6 kpl. Lisäksi 1 kpl sijaitsee ns. taustamaastossa.

Kaavassa on osoitettu olemassa olevat, olemassa olevien ympäristölupien mukaiset kotieläintalouden suuryksiköt merkinnällä ME. Kotieläintalouden suuryksiköitä (ME) on merkitty kaavaan ranta-alueelle 2 kpl.

Oikeusvaikutteisen osayleiskaavan A, A-2, AM, ME- alueille voidaan myöntää rakennuslupa suoraan yleiskaavan perusteella.

Lainvoimaisten ranta-asemakaavojen alueelle on merkitty A-9 -alueina 19 kpl ranta-asemakaavojen mukaisia vakituisen asunnon rakennuspaikkoja. Rakentaminen A-9 -alueilla on ratkaistu ranta-asemakaavalla.

6.3.2 Loma-asutus

RA 2 RA	LOMA-ASUNTOALUE Luku RA -merkinnän yläpuolella osoittaa alueelle sallittujen rakennuspaikkojen enimmäismäärän. Uuden rakennuspaikan vähimmäiskoko on 4000 m² ja rantaviivan vähimmäispituus 50 m. Rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 10 % rakennuspaikan pinta-alasta kuitenkin enintään 250 k-m². Kullekin rakennuspaikalle saa rakentaa enintään yhden loma-asunnon ja talousrakennuksia. Rakennuspaikan rakennusoikeutta koskevien määräysten estämättä saadaan olemassa olevaa rakennusta peruskorjata ja tuhoutunut korvata vastaavalla uudella rakennuksella.
RA-1 2 RA-1	LOMA-ASUNTOALUE, JOKA SIJAITSEE MAISEMALLISESTI ARALLA PAIKALLA Luku RA-1 -merkinnän yläpuolella osoittaa alueelle sallittujen rakennuspaikkojen enimmäismäärän. Rakennuspaikat sijaitsevat pienehköissä yli hehtaarin kokoisissa saarissa tai kapeissa niemissä. Rakennusluvan saanti edellyttää MRL 128 §:n mukaisen maisematyöluvan hakemista. Rakennuspaikan puuston käsittely on sallittu ainoastaan rakennusten välittömässä läheisyydessä. Rakennuspaikan rakennusoikeus on saariin sijoittuvien rakennuspaikkojen osalta enintään 80 k-m² ja mantereelle sijoittuvien rakennuspaikkojen osalta enintään 120 k-m². Kullekin rakennuspaikalle saa rakentaa enintään yhden loma-asunnon ja talousrakennuksia. Rakennusten lukumäärä saa olla enintään kolme. Kaikki rakennukset on sijoitettava samaan taloryhmään. Rakennuspaikan rakennusoikeutta koskevien määräysten estämättä saadaan olemassa olevaa rakennusta peruskorjata ja tuhoutunut rakennus korvata vastaavalla uudella rakennuksella.
RA-2 2 RA-2	LOMA-ASUNTOALUE, JOKA SIJAITSEE LUONNONARVOILTAAN HERKÄLLÄ ALUEELLA Luku RA-2 -merkinnän yläpuolella osoittaa alueelle sallittujen rakennuspaikkojen enimmäismäärän. Merkinnällä osoitetuilla rakennuspaikoilla sekä muiden toimintojen osalta, tulee selvittää ympäristöön kohdistuvat vaikutukset ennen rakennusluvan myöntämistä. Mikäli alueen luonnonarvoihin ei ole esitettävissä riittäviä selvityksiä, ei uusia toimintoja voida alueella toteuttaa. Rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 5 % rakennuspaikan pinta-alasta kuitenkin enintään 150 k-m². Kullekin rakennuspaikalle saa rakentaa enintään yhden loma-asunnon ja talousrakennuksia. Rakennusten lukumäärä saa olla enintään kolme. Rakennuspaikan rakennusoikeutta koskevien määräysten estämättä saadaan olemassa olevaa rakennusta peruskorjata ja tuhoutunut rakennus korvata vastaavalla uudella rakennuksella.

27.9.2016

RA-3**2****RA-3****LOMA-ASUNTOALUE, JOKA SIJAITSEE ALLE 1 ha:n KOKOISESSA SAARESSA**

Luku RA-3 -merkinnän yläpuolella osoittaa alueelle sallittujen rakennuspaikkojen enimmäismäärän.

Alueella oleva rakennuskanta tulee ensisijaisesti säilyttää peruskorjaamalla olemassa olevan rakennusoikeuden mukaisesti. Mikäli alueelle rakennetaan kuitenkin uudisrakennuksia, noudatetaan seuraavia määräyksiä:

Rakennuspaikan rakennusoikeus on maksimissaan olemassa olevan kerrosalan suuruinen.

Kullekin rakennuspaikalle saa rakentaa enintään yhden loma-asunnon, joka voi sisältää saunan ja talousrakennuksen. Erillisten rakennusten lukumäärä saa olla enintään kaksi. Rakennukset on sijoitettava samaan taloryhmään.

Loma-asunto saa olla kooltaan enintään 50 k-m².

RA-9**2****RA-9****RANTA-ASEMAKAAVAN MUKAINEN LOMA-ASUNTOALUE**

Luku RA-9 -merkinnän yläpuolella osoittaa alueelle sallittujen rakennuspaikkojen enimmäismäärän.

Rantavyöhykkeellä ja sen ulkopuolella olevaa loma-asutusta on osoitettu RA-, RA-1, RA-2, RA-3 ja RA-9 aluevarauksilla. Alueet on tarkoitettu loma-asumiseen

Perinteinen loma-asutus on rantavyöhykkeellä pyritty keskittämään useamman loma-asunnon ryhmiin mahdollisuuksien mukaan olemassa oleviin rantarakennus-paikkoihin liittyen. Loma-asunnot on voitu sijoittaa niin, että riittäviä rakentamisesta vapaita rantaosuuksia on voitu jättää.

Kaavakarttaan on merkitty loma-asuntojen sallittu enimmäismäärä sekä suositeltava loma-asunnon sijaintipaikka. Lopullinen sijoitus täsmentyy kaavamääräykset huomioon ottaen rakennuslupamenettelyn yhteydessä. Loma-asuinrakennukset tulee sijoittaa rantavyöhykkeellä riittävän suojapuuston taakse.

Olemassa olevia lomarakennuspaikkoja (RA, RA-1, RA-2, RA-3) on ranta-alueelle merkitty yleiskaavaan 806 kpl ja uusia lomarakennuspaikkoja 228 kpl. Lisäksi on osoitettu 5 uutta lomarakennuspaikkaa ns. taustamaastoon.

Mitoitustarkastelun mukaisia rakennusoikeuksia, jotka on osoitettu valtion hankinta tai korvauspäätöksen perusteeksi, on kaavassa 7 kpl. Lisäksi kaavassa on osoitettu 1 rakennuspaikkana osoittamaton loma-asunnon rakennusoikeus.

Oikeusvaikutteisen osayleiskaavan RA, RA-1, RA-2 ja RA-3 -alueille voidaan myöntää rakennuslupa suoraan yleiskaavan perusteella.

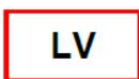
Lainvoimaisten ranta-asemakaavojen alueelle on merkitty RA-9 -alueina 110 kpl ranta-asemakaavojen mukaisia lomarakennuspaikkoja. Rakentaminen RA-9 -alueilla on ratkaistu ranta-asemakaavalla.

6.3.3 Matkailu, virkistys ja vapaa-aika

LOMA- JA MATKAILUPALVELUJEN ALUE

Alue varataan lomailun, matkailun, kurssikeskusten yms. tarpeisiin. Uudisrakentaminen tulee selvittää asemakaavoituksella.

Lomailuun, matkailuun sekä kurssi- ja leirikeskusten käyttöön varatut alueet on osoitettu loma- ja matkailupalvelujen alueena. Loma- ja matkailupalvelujen osalta uudisrakentaminen tulee selvittää asemakaavoituksella. Loma- ja matkailualueita on osoitettu yhteensä 4 kpl.

VENEVALKAMA / SATAMA

Alueelle saa sijoittaa käytön kannalta tarpeellisia rakennelmia.

VENEVALKAMA / KYLÄRANTA

Alue varataan venevalkama-alueeksi, jolle voi sijoittua käytön kannalta tarpeellisia rakennelmia.

Venevalkama-alueina on osoitettu yleisessä käytössä olevat venevalkamat ja venevalkama/kyläranta merkinnällä osakaskuntien tai tilojen yhteiset alueet sekä yksittäiset tilat, joiden alueella käyttöoikeus on ainoastaan osakkailla / maanomistajalla. Venevalkama-alueita on osoitettu 8 kpl ja kylärantoja on 24 kpl. Mikäli ranta-alueiden kunnostamisessa ja/tai ruoppauksissa sekä LV ja lv-k -alueiden rakentamisessa tavataan vedenalaiseen muinaisjäännykseen viittaava löytö tai löytöjä, on niistä ilmoitettava muinaismuistolain (295/63) mukaisesti viipymättä Museovirastolle.

LAAVU/LINTUTORNI**UIMARANTA-ALUE**

Alue varataan uimaranta-alueeksi, jolle voi sijoittua käytön kannalta tarpeellisia rakennelmia.

RETKEILY- JA ULKOILUALUE

Alueelle saa sijoittaa käytön kannalta tarpeellisia rakennelmia.

Laavu / lintutorni on osoitettu virkistyskohteena vihreällä kolmiolla. Kaava-alueelle sijoittuu 1 laavu lintutorni Ätäskön pohjoisrannalle sekä 2 laavua Sorsasaloon.

Uimaranta-alueita on osoitettu kaavassa alueille, joilla toimii uimaranta tai joille voidaan osoittaa uimarantatoimintaa. Uimaranta-alueita on osoitettu yhteensä 8 kpl, joista 3 kpl perustuu ranta-asemakaavoihin. Retkeily ja ulkoilualueena on osayleiskaavassa osoitettu Kiteen kaupungin omistama Neulaniemen alue. Lisäksi Mikonniemen ranta-asemakaavan alueella on yksi ranta-asemakaavassa osoitettu virkistysalue.

27.9.2016

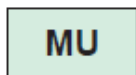
6.3.4 Metsätalousalueet

MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE

Alue on pääsääntöisesti tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. MRL 72 §:n nojalla alueella on noin 200 metrin syvyyisellä keskivedenkorkeuden mukaisella rantavyöhykkeellä muu kuin 72 § 3 mom. rakentaminen kielletty.

MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISIÄ YMPÄRISTÖARVOJA

Alue on tarkoitettu pääasiassa maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueet ovat maisemallisesti herkkiä sijoittuen kapeisiin niemiin, pieniin saariin, jyrkkäpiirteisiin rantoihin tms. Maisemaa merkittävästi muuttava maanrakennustyö, puiden kaataminen tai muu näihin verrattava toimenpide on kielletty ilman MRL 128 §:n mukaista maisematyölupaa. MRL 72 §:n nojalla alueella on 200 metrin syvyyisellä keskivedenkorkeuden mukaisella rantavyöhykkeellä muu kuin MRL 72 § 3 mom. rakentaminen kielletty. Alueen luontoarvot on kuvattu luonto- ja maisemaselvityksessä.

MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISIÄ YMPÄRISTÖARVOJA JA ULKOILUN OHJAAMISTARVETTA

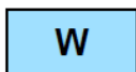
Alue on tarkoitettu pääasiassa maa- ja metsätalouden harjoittamiseen ja virkistykseen. Alueet ovat maisemallisesti herkkiä sijoittuen kapeisiin niemiin, pieniin saariin, jyrkkäpiirteisiin rantoihin tms. Maisemaa merkittävästi muuttava maanrakennustyö, puiden kaataminen tai muu näihin verrattava toimenpide on kielletty ilman MRL 128 §:n mukaista maisematyölupaa. MRL 72 §:n nojalla alueella on 200 metrin syvyyisellä keskivedenkorkeuden mukaisella rantavyöhykkeellä muu kuin ulkoilu- ja virkistyskäytön kannalta tarpeellinen rakentaminen tai MRL 72 § 3 mom. mukainen rakentaminen kielletty. Alueen luontoarvot on kuvattu luonto- ja maisemaselvityksessä.

Maa- ja metsätalousvaltaisilla alueilla (M) sallitaan vain maa- ja metsätaloustoimintaan liittyvä rakentaminen. Lisäksi ranta-alueella on huomioitava MRL:n asettamat rantarakentamista koskevat säädökset.

Maa- ja metsätalousalueiksi, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY) on osoitettu maisemallisesti ja virkistyskäytön kannalta erityisiä arvoja sisältäviä alueita. Alueen maisemaa oleellisesti muuttavat toimenpiteet, kuten maa-ainesten otto ja metsien avohakkuu, edellyttävät kunnan myöntämää maisematyölupaa.

Maa- ja metsätalousalueina, joilla on erityisiä ympäristöarvoja ja ulkoilun ohjaamistarvetta (MU) on osoitettu viisi pientä virkistyskäyttöön sopivaa saarta: Kuivasaari, Hurnaasaari, Selkäsaaret, Takkusaari ja Hätäsaari. Alueella sallitaan ulkoilu- ja virkistyskäytön kannalta tarpeellisten rakenteiden sijoittaminen.

6.3.5 Vesialueet

VESIALUE

Vesialueina on osoitettu kaikki kaava-alueen vesialueet.

6.3.6 Luonnon-, maiseman- ja kulttuuriympäristön suojelu

LUONNONSUOJELUALUE

Alue on luonnonsuojelulain nojalla suojeltu tai suojeltavaksi tarkoitettu. Alueella on merkittäviä luonnonarvoja.

Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus tai voimassa olevan suojelusopimuksen mukaiset rajoitukset.

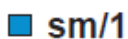
MRL 41 §:n nojalla määrätään, että SL-alueella on kielletty teiden ja rakennusten rakentaminen ja rakennelmien tekeminen, maaperän kaivaminen ja muokkaaminen, turvemaiden ojittaminen, vesistön muuttaminen sekä muut maisemaa oleellisesti muuttavat toimenpiteet, kunnes alueesta on maanomistajan hakemuksesta tai valtion toimesta muodostettu luonnonsuojelulain mukainen luonnonsuojelualue.

Luonnonsuojelualueina on osoitettu jo luonnonsuojelualueeksi perustetut alueet sekä Natura 2000 -verkoston alueet ja suojeluohjelmien alueet joiden toteuttaminen vaatii luonnonsuojelualueen perustamista.

MUINAISUISTOALUE

Alueen osa, jolla sijaitsee muinaismuistolailla (295/ 63) rauhoitettu kiinteä muinaisjäänös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskevasta suunnitelmasta tulee pyytää museoviranomaisen (Museovirasto tai maakuntamuseo) lausunto. Maa- ja metsätalouskäyttö on sallittu, ei kuitenkaan metsäalueen äestys eikä kantojen nosto.

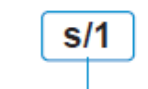
Numero sm-merkinnän jäljessä viittaa kaavaselostuksen liitteenä olevaan inventointiin.

MUINAISUISTOKOHDE

Muinaismuistolain (295/ 1963) mukainen rauhoitettu kiinteä muinaisjäänös. Ilman muinaismuistolain nojalla annettua lupaa on kiinteän muinaismuistojäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen kielletty. Aluetta koskevasta suunnitelmasta tulee pyytää museoviranomaisen (Museovirasto tai maakuntamuseo) lausunto. Maa- ja metsätalouskäyttö on sallittu, ei kuitenkaan metsäalueen äestys eikä kantojen nosto.

Numero sm-merkinnän jäljessä viittaa kaavaselostuksen liitteenä olevaan inventointiin.

Merkinnöillä on osoitettu muinaismuistorekisterin mukaiset sekä muinaismuistoinventoinnin perusteella alueelta havaitut muinaismuistokohteet ja -alueet.

KULTTUURIPERINTÖKOHDE

Kohteen arvot suositellaan säilytettäväksi.

Numero s-merkinnän jäljessä viittaa kaavaselostuksen liitteenä olevaan luetteloon.

Merkinnöillä on osoitettu kohteet, jotka eivät ole kiinteistä muinaisjäännöksiä mutta joilla on kulttuurihistoriallista merkitystä.

27.9.2016

■ sr-1/1 SUOJELTAVA RAKENNUS TAI RAKENNETTU YMPÄRISTÖ

Rakennustaiteellisesti, kulttuurihistoriallisesti ja/tai maisemallisesti arvokas rakennus tai rakennusryhmä, jota MRL 41.2 §:n nojalla ei saa purkaa. Rakennuksissa suoritettavien toimenpiteiden ja pihapiirin uudisrakentamisen ratkaisujen tulee olla sellaisia, että rakennusten ja pihapiirien erityiset arvot säilyvät. Ennen rakennusta tai sen ympäristöä muuttaviin toimenpiteisiin ryhtymistä tulee museoviranomaiselle varata tilaisuus lausunnon antamiseen.

Numerointi viittaa kaavaselostuksen kohdeluetteloon.

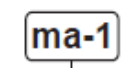
■ s-1/1 ARVOKAS RAKENNUS TAI RAKENNUSRYHMÄ

Kulttuurihistoriallisesti tai maisemallisesti arvokas rakennus tai rakennusryhmä. Rakennuksissa suoritettavat korjaus- ja muutostoimenpiteet sekä pihapiirin uudisrakentaminen tai muut lähiympäristöön kohdistuvat toimenpiteet tulee toteuttaa siten, että kohteen kulttuurihistoriallisesti ja/tai maisemallisesti arvokas luonne säilyy.

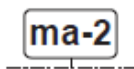
Numero viittaa kaavaselostuksen kohdenumerointiin.

Merkinnöillä on osoitettu yksittäiset rakennuskohteet tai rakennusryhmät, joissa on vaalittavaa perinteikstä rakennuskantaa ja/tai edustavaa arkkitehtuuria. Kohteella voi olla myös paikallisesti historiallista arvoa jonkin tapahtuman/kehityksen/maankäytön historian kannalta.

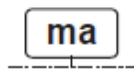
Ympäristön tilaan vaikuttavia toimenpiteitä suoritettaessa sekä rakennettaessa on kiinnitettävä huomiota siihen, ettei alueen kulttuurihistoriallisia ja maisemallisia arvoja vaaranneta tai hävitetä. Mahdolliset muutokset on toteutettava kaavamääräyksen mukaisesti.

**VALTAKUNNALLISESTI MERKITTÄVÄ RAKENNETTU KULTTUURIYMPÄRISTÖ
TAI MAISEMA-ALUE**

Alueella tehtävät toimenpiteet tulee olla sellaisia, että alueen maisemallisia ominaispiirteitä ei turmella.

**MAAKUNNALLISESTI MERKITTÄVÄ RAKENNETTU KULTTUURIYMPÄRISTÖ
TAI MAISEMA-ALUE**

Alueella tehtävät toimenpiteet tulee olla sellaisia, että alueen maisemallisia ominaispiirteitä ei turmella.

ARVOKAS MAISEMA-ALUE

Rakentamisen tulee soveltua maisemankuvaan.

Merkinnöillä on osoitettu valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaita maisema- ja kulttuurimaisema-alueita sekä maisemakuvaltaan säilytettävää vanhaa kyläasutusta, kylämaista maatalousasutusta peltoalueineen. ma-1 ja ma-2 -alueilla alueen suunnittelun lähtökohdaksi on otettava kulttuurihistoriallisesti merkittävä ympäristö, jonka arvot säilytetään. Alueella tapahtuva uudis- ja korjausrakentaminen ja muut toimenpiteet on sopeutettava rakennetun kulttuuriympäristön ominaispiirteisiin, kulttuurihistoriallisiin ja/tai maisemallisiin arvoihin. Erityistä huomiota tulee kiinnittää rakennusten sijoitteluun, mittakaavaan, mittasuhteisiin ja materiaalivalintoihin. Aluetta koskevista merkit-

täivistä suunnitelmista ja toimenpiteistä on museoviranomaiselle varattava tilaisuus lausunnon antamiseen.

ah ARVOKAS HARJUALUE
Alueella on voimassa maa-aineslain 3 §:n mukaiset maa-ainesten ottamista koskevat rajoitukset.

ge ARVOKAS KALLIOALUE
Alueella on voimassa maa-aineslain 3 §:n mukaiset maa-ainesten ottamista koskevat rajoitukset.

Merkinnöillä on osoitettu valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaita harju- ja kallioalueita.

luo-1 LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE.
Erityisen arvokas luontokohde, jonka ominaispiirteet tulee säilyttää. Alue sisältää metsälain 10 §:n määritelmän mukaisia arvokkaita elinympäristöjä ja/tai vesilain 2 luvun 11 §:n mukaisia arvokkaita pienvesiä.

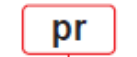
luo-2 LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE.
Arvokas luontokohde, jolla sijaitsee luonnonsuojelulain 49 §:n perusteella suojeltuja lisääntymis- ja levähdyspaikkoja tai luonnonsuojelulain 47 §:n mukaisia erityisesti suojeltavan lajin esiintymispaikkoja.
Alueella tehtävät puustoon tai vesikasvillisuuteen liittyvät toimenpiteet ovat kiellettyjä ilman MRL 128 §:n mukaista maisematyölupaa.

luo-3 LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE.
Arvokas luontokohde, jolla sijaitsee luonnonsuojelulain 29 §:n mukainen suojeltava luontotyyppi.

luo-4 LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE.
Arvokas luontokohde, jonka ominaispiirteiden säilyminen on hyvä huomioida maankäytön suunnittelussa. Alue sisältää paikallisesti luonnon monimuotoisuutta lisääviä luontoarvoja.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeinä alueina on osoitettu luontointointien perusteella alueelta havaitut arvokkaat kasvillisuus-, vesistö- ja lajistokohdet.

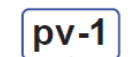
27.9.2016

pr**ALUEEN OSA, JOLLA SIJAITSEE POHJARUUSUKEKASVILLISUUTTA**

Alueella esiintyvää pohjaruusu-ekasvillisuutta ei saa merkittävästi heikentää. Jos toimenpiteestä saattaa aiheutua luonnonarvojen heikkenemistä, on toimenpiteestä vastaavan ilmoitettava siitä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Ilmoitusta ei tarvitse tehdä, jos toimenpide edellyttää viranomaisen lupaa tai Luonnonsuojelulain 65 a §:ssä tarkoitettua ilmoitusta.

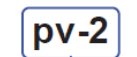
Ilmoitus on tehtävä kirjallisesti vähintään 30 vuorokautta ennen toimenpiteeseen ryhtymistä. Kuitenkin vesialueella tehtävistä ruoppaus-, niitto ym. vastaavista haitan poistamistoista on aina tehtävä vesilain ja -asetuksen mukainen ilmoitus ELY-keskukselle ja vesialueen omistajalle 30 vuorokautta ennen toimenpiteeseen ryhtymistä.

Merkinnällä on osoitettu pohjaruusu-ekasvillisuuden esiintymisalueet. Pohjaruusu-ekasvillisuutta on Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojeluperuste. Pohjaruusu-ekasvillisuutta ei saa täten merkittävästi heikentää.

pv-1**VEDENHANKINTAA VARTEN TÄRKEÄ POHJAVESIALUE**

Alueella tapahtuvaa rakentamista ja muita toimintoja rajoittavat pohjaveden pilaamiskielto (YSL 2 luvun 17 §) ja pohjaveden muuttamiskielto (VL 3 luvun 2 ja 3 §).

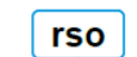
Alueella ei sallita pohjaveden laatua tai määrää vaarantavia rakennustoimenpiteitä tai toimintoja. Jätevesien imeyttäminen tai muu päästäminen maaperään on kielletty.

pv-2**VEDENHANKINTAAN SOVELTUVA POHJAVESIALUE**

Alueella tapahtuvaa rakentamista ja muita toimintoja rajoittavat pohjaveden pilaamiskielto (YSL 2 luvun 17 §) ja pohjaveden muuttamiskielto (VL 3 luvun 2 ja 3 §).

Alueella ei sallita pohjaveden laatua tai määrää vaarantavia rakennustoimenpiteitä tai toimintoja. Jätevesien imeyttäminen tai muu päästäminen maaperään on kielletty.

Merkinnöillä on osoitettu vedenhankintaa varten tärkeät ja vedenhankintaan soveltuvat pohjavesialueet, jotka sijoittuvat kokonaan tai osittain kaava-alueelle.

rso**RANTOJENSUOJELUOHJELMAN ALUE**

Merkinnällä on osoitettu rantojensuojeluohjelmaan kuuluvat alueet.

nat**NATURA 2000 -VERKOSTON ALUE**

Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää. Jos toimenpiteestä saattaa aiheutua suojelun perusteena olevien luonnonarvojen heikkenemistä, on toimenpiteestä vastaavan ilmoitettava siitä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Ilmoitusta ei tarvitse tehdä, jos toimenpide edellyttää viranomaisen lupaa tai Luonnonsuojelulain 65 a §:ssä tarkoitettua ilmoitusta.

Ilmoitus on tehtävä kirjallisesti vähintään 30 vuorokautta ennen toimenpiteeseen ryhtymistä.

Merkinnällä on osoitettu Natura 2000 -verkostoon kuuluvat alueet. Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luontoarvoja ei saa heikentää.

6.3.7 Liikenne

Kaavassa on osoitettu valta-, kanta, ja yhdystiet, laiva-/veneväylät sekä rautatie omilla merkinnöillään.

Uusilta rakennuspaikoilta tulee käyttää olemassa olevia pääsyteitä ja liittymiä maanteille. Jos uusia liittymiä on tarpeen tehdä, tulee tarvittavien toimenpiteiden selvittämiseksi olla yhteydessä Pohjois-Savon ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuurivastuualueeseen.

6.3.8 Muut merkinnät

	RAJAVYÖHYKEALUE Merkinnällä osoitetaan rajavartiolailla 578/2005 säädetty rajavyöhyke.
	TAAJAMAN LÄHIALUE Alueella voidaan suosia ympärivuotista asumista.
	VAHVISTETUN TAI HYVÄKSYTYN RANTA-ASEMAKAAVAN RAJAUS
	RANTA-ASEMAKAAVAN MUKAINEN RAKENTAMATON RAKENNUSPAIKKA ON MERKITY Keltaisella Pisteellä
	OSAYLEISKAAVA-ALUEEN RAJA
	VALTATIE
	YHDYSTIE
	RAUTATIE
	OLEMASSA OLEVA JÄNNITELINJA
	UUSI JÄNNITELINJA
	LAIVA-/VENEVÄYLÄ
	LASKENNALLINEN RAKENNUSOIKEUS VALTION HANKITA- TAI KORVAUSPÄÄTÖKSEN PERUSTEEKSI
	YLEISKAAVASSA RAKENNUSPAIKKANA OSOITTAMATON RAKENNUSOIKEUS

Rajavartiolaissa 578/2005 säädetty rajavyöhyke on osoitettu osa-aluemerkinnällä er.

Taajaman lähialueet, joilla voidaan suosia ympärivuotista asumista, on osoitettu osa-aluemerkinnällä at-1.

27.9.2016

Voimassa olevat ranta-asemakaava-alueet on osoitettu mustalla pistekatkoviivalla sekä viininpunaisella rasterilla. Yleiskaavalla ei voida ohjata rakentamista ranta-asemakaava-alueella. Koska yleiskaava ohjaa asemakaavoitusta, tulee yleiskaavassa ranta-asemakaava-alueelle osoitetut aluevaraukset ottaa huomioon ranta-asemakaavaa muutettaessa. Jos ranta-asemakaava kumotaan, ohjaa alueen maankäyttöä yleiskaava.

Yleiskaavassa on osoitettu mitoitetuilla alueilla käytetty rakennusoikeus "mustana pallona" ja uusi rakennusoikeus "punaisena pallona".

Ranta-asemakaava-alueilla käytetty rakennusoikeus on osoitettu "mustana pallona" ja uusi rakennusoikeus "keltaisena pallona".

Valtion hankinta- tai korvauspäätöksen perustana olevat laskennalliset rakennusoikeudet on osoitettu "mustalla kolmiolla".

Mitoitustarkastelun mukaiset rakennusoikeudet, joita ei ole maanomistajan esityksestä osoitettu rakennuspaikkoina, on osoitettu kärjellään olevalla "punaisella kolmiolla".

Olemassa olevat ja ohjeelliset uudet jännitelinjat on osoitettu omilla merkinnöillään.

Osayleiskaavan raja on osoitettu omalla merkinnällään.

6.4 Kaavan suhde tavoitteisiin ja suunnitelmiin

6.4.1 Suhde yleiskaavan sisältövaatimuksiin

Yleiskaavan sisältövaatimus MRL 39 §:

Yleiskaavaa laadittaessa on maakuntakaava otettava huomioon siten kuin siitä edellä säädetään.

Yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon:

1. yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys
2. olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö
3. asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus
4. mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestävällä tavalla
5. mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön
6. kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset
7. ympäristöhaittojen vähentäminen
8. rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen; sekä
9. virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys

Edellä 2 momentissa tarkoitetut seikat on selvitettävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin laadittavan yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät. Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa.

Yleiskaavassa on otettu huomioon MRL 39 § mukaiset sisältövaatimukset seuraavasti:

- Omarantaisen loma-asumisen alueet ja pysyvän asutuksen alueet on osoitettu pääsääntöisesti olevan rakennetun ympäristön yhteyteen tai läheisyyteen.
- Uusia yleisiä teitä ei tarvitse rakentaa yleiskaavaa toteutettaessa. Uusi rakenne on pyritty sijoittamaan tehokkaasti olemassa olevien yhteyksien läheisyyteen.
- Luonto, maisema ja kulttuuriympäristöt on huomioitu kaavassa sekä päämaankäyttömerkinnöin että informatiivisin merkinnöin. Merkintöjen määräykset tukevat ko. arvojen säilymistä riittävässä määrin.
- Olemassa olevat virkistysalueet ja kohteet säilyvät kaavassa. Muilta osin virkistys tapahtuu ns. jokamiehen oikeudella asumisen ulkopuolelle määritetyillä alueilla.
- Alueella olevat kulttuurihistorialliset arvokkaat rakennukset tai rakennusryhmät on merkitty kohdekohtaisesti kaavakartalle ja niihin kohdistuvilla kaavamääräyksillä on pyritty edesauttamaan kohteiden erityisarvojen säilymistä.
- Loma-asumisen kohdalla uudet rakennuspaikat ja rakentamismahdollisuudet on osoitettu mahdollisuuksien mukaan jo rakennettujen alueiden yhteyteen siten, että koko kaava-alueella turvataan laajat ja yhtenäiset vapaan rannan osuudet. Tämä turvaa jokamiehen oikeuteen perustuvat hyvät virkistysmahdollisuudet myös ranta-alueilla. Lisäksi vesillä liikkumista varten kaavassa on osoitettu useita yleisiä venevalkama-alueita. Rantojen käytön suunnittelulla voidaan tehokkaasti myös varmistaa maiseman ja luonnonarvojen säilyminen, koska rakentamisen edellytyksiä tutkittaessa on sijoittelut tehty siten, että alueen vesistöjen

27.9.2016

rannoille kohdistuva rakennuspaine voidaan käsitellä kokonaisuutena ja varmistaa maisemalliset ja ekologiset seikat koko aluetta silmälläpitäen.

6.4.2 Suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin VAT

VAT	Yleiskaavaratkaisussa huomioitu seuraavasti
1) Toimiva aluerakenne	
Yleistavoite: Alueidenkäytöllä edistetään kaupunkien ja maaseudun vuorovaikutusta sekä kyläverkoston kehittämistä. Erityisesti harvaan asutulla maaseudulla ja taantuvilla alueilla kiinnitetään alueidenkäytössä huomiota jo olemassa olevien rakenteiden hyödyntämiseen sekä elinkeinotoiminnan ja muun toimintapohjan monipuolistamiseen. Alueidenkäytössä otetaan huomioon haja-asutukseen ja yksittäistoimintoihin perustuvat elinkeinot sekä maaseudun tarve saada uusia pysyviä asukkaita.	Yleiskaavassa osoitetut uudet rakentamisalueet on pyritty mitoitusvyöhykkeitä hyväksikäyttämällä sijoittamaan olemassa olevan kylärakenteen tueksi. Uudet asuinalueet täydentävät olemassa olevaa kylärakennetta olemassa olevaan tiestöön tukeutuen. Uudet loma-asukkaat ja mahdolliset vakituiset asukkaat mahdollistavat asiakkaina elinkeinojen kehittymisen alueella. Kaavassa on määritelty alueet, jolla voidaan suosia ympärivuotista asumista. Näitä taajamien lähialueita kehitetään pysyvän asutuksen keskittymänä.
Eritystavoite: Alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon maanpuolustuksen ja rajavalvonnan tarpeet ja turvattava riittävät alueelliset edellytykset varuskunnille, ampuma- ja harjoitusalueille, varikkotoiminnalle sekä muille maanpuolustuksen ja rajavalvonnan toimintamahdollisuuksille. Samalla on huomioitava muun yhdyskuntarakenteen, elinympäristön laadun ja ympäristöarvojen asettamat vaatimukset.	Yleiskaavassa osoitetut ratkaisut eivät estä rajavalvonnan toteuttamista. Yleiskaavassa on osoitettu rajavyöhykkeen alue omalla merkinnällään.
2) Eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu	
Yleistavoite: Alueidenkäytöllä edistetään yhdyskuntien ja elinympäristöjen ekologista, taloudellista, sosiaalista ja kulttuurista kestävyyttä. Olemassa olevia yhdyskuntarakenteita hyödynnetään sekä eheytetään kaupunkiseutuja ja taajamia. Taajamia eheytetäessä parannetaan elinympäristön laatua.	Elinympäristöjen toimivuus ja taloudellisuus on huomioitu uusien asuinalueiden sijoittelussa hyödyntämällä olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Uudet asuinalueet täydentävät olemassa olevaa kylärakennetta olemassa olevaan tiestöön tukeutuen. Taajamien lähialueita kehitetään pysyvän asutuksen keskittymänä. Elinympäristön viihtyisyyden ja ajallisen kerroksellisuuden turvaaminen on huomioitu kaavamääräysten sisällössä, joissa korostetaan erityisesti uudisrakennusten maisema-kuvaan sovittamista.
Eritystavoite: Alueidenkäytön suunnittelussa on maaseudun asutusta sekä matkailu- ja muita vapaa-ajan toimintoja suunnattava tukemaan maaseudun taajamia ja kyläverkostoa sekä infrastruktuuria.	Yleiskaavassa osoitetut uudet rakentamisalueet on pyritty mitoitusvyöhykkeitä hyväksikäyttämällä sijoittamaan olemassa olevan kylärakenteen tueksi. Uudet asuinalueet täydentävät olemassa olevaa kylärakennetta olemassa olevaan tiestöön tukeutuen. Kaavassa on määritelty alueet, jolla voidaan suosia

	ympärivuotista asumista. Näitä taajamien lähialueita kehitetään pysyvän asutuksen keskittymänä.
Erityistavoite: Alueidenkäytössä on otettava huomioon viranomaisien selvitysten mukaiset tulvavaara-alueet ja pyrittävä ehkäisemään tulviin liittyvät riskit. Alueidenkäytön suunnittelussa uutta rakentamista ei tule sijoittaa tulvavaara-alueille. Tästä voidaan poiketa vain, jos tarve- ja vaikutusselvityksiin perustuen osoitetaan, että tulvariskit pystytään hallitsemaan ja että rakentaminen on kestävä kehityksen mukaista. Alueidenkäytön suunnittelussa on tarvittaessa osoitettava korvaavat alueidenkäyttöratkaisut yhdyskuntien toimivuuden kannalta erityisen tärkeille toiminnoille, joihin liittyy huomattavia ympäristö- tai henkilövahinkoriskejä.	Yleiskaavassa on annettu määräys tulvavaaran huomioimisesta. Rakennuspaikat on pyritty sijoittamaan alavien ranta-alueiden ulkopuolelle.
Erityistavoite: Yleis- ja asemakaavoituksessa on varauduttava lisääntyviin myrskyihin, rankkasateisiin ja taajamatulviin.	Kaavassa ei osoiteta sellaisia laajoja yhtenäisiä päällystettyjä alueita sisältäviä tai mahdollistavia toimintoja, jotka lisäisivät taajamatulvien riskiä.
Erityistavoite: Alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon alueen maa- ja kallioperän soveltuvuus suunniteltuun käyttöön. Pilaantuneen maa-alueen puhdistustarve on selvitettävä ennen ryhtymistä kaavan toteuttamistoimiin.	Alueen maaperä soveltuu osayleiskaavan toteuttamiseen. Alueella ei sijaitse pilaantuneen maa-alueen kohteita.
Erityistavoite: Alueidenkäytön suunnittelussa on turvattava terveellisen ja hyvälaatuisen veden riittävä saanti ja se, että taajamien alueelliset vesihuoltoratkaisut voidaan toteuttaa. Lisäksi alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon jätevesihaittojen ehkäisy.	Yleiskaavassa on annettu määräykset pohjavesien suojelusta sekä jäte- ja talousvesihuollosta.
3) Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat	
Yleistavoite: Alueidenkäytöllä edistetään kansallisen kulttuuriympäristön ja rakennusperinnön sekä niiden alueellisesti vaihtelevan luonteen säilymistä.	Kaavan tavoitteena on edistää kaavaratkaisussa osoitetulla maankäytöllä ja kaavamääräyksiensä sisällöllä kaava-alueen kulttuuriympäristön ja rakennetun ympäristön arvojen säilymistä. Kaavassa on osoitettu kiinteät muinaisjäännökset ja arvokkaat rakennukset
Yleistavoite: Alueidenkäytöllä edistetään elollisen ja elottoman luonnon kannalta arvokkaiden ja herkkien alueiden monimuotoisuuden säilymistä. Ekologisten yhteyksien säilymistä suojelualueiden sekä tarpeen mukaan niiden ja muiden arvokkaiden luonnonalueiden välillä edistetään.	Kaavan tavoitteena on edistää kaavaratkaisussa osoitetulla maankäytöllä ja kaavamääräyksiensä sisällöllä kaava-alueen maiseman ja luonnon sekä rakennetun ympäristön arvojen säilymistä. Kaavassa on osoitettu arvokkaat rakennukset, luontokohteet ja maisema-alueet sekä kiinteät muinaisjäännökset.
Yleistavoite: Alueidenkäytöllä edistetään luonnon virkistyskäyttöä sekä luonto- ja kulttuurimatkailua parantamalla mo-	Kaavassa osoitetut yleiset virkistysalueet ja on tutkittu yleiskaavallisella tasolla ja mahdollisuuksien mukaan sijoitettu siten, etteivät ne vaaranna alu-

27.9.2016

ninaiskäytön edellytyksiä. Suojelu-alueverkoston ja arvokkaiden maisema-alueiden ekologisesti kestävä hyödyntämistä edistetään virkistyskäytössä, matkailun tukialueina sekä niiden lähialueiden matkailun kehittämisessä suojelutavoitteita vaarantamatta. Alueidenkäytössä edistetään kyseiseen tarkoitukseen osoitettujen hiljaisten alueiden säilymistä.	een erityisiä luontoarvoja. Merkinnoin ohjatut alueet alueella vähentävät todennäköisesti niiden ulkopuolella olevan luonnon ja maaperän kulutusta. Kaavalla halutaan edistää luonnonvarojen kestävä hyödyntämistä siten, että turvataan luonnonvarojen saatavuus myös tuleville sukupolville esittämällä luonnonmaisemaltaan arvokkaita metsäalueita MY -merkinnöillä, jolla niihin kohdistuvat maisemaa muuttavat toimenpiteet edellyttävät kunnan myöntämää MRL 128 § mukaista maisematyölupaa. Luvan myöntämisen kohdalla kunta harkitsee perustelut sekä vaikutukset ja voi näin omien resurssiensä puitteissa myös parhaiten vaikuttaa maisemallisten arvoalueiden säilymiseen.
Yleistavoite: Alueidenkäytössä edistetään vesien hyvän tilan saavuttamista ja ylläpitämistä.	Yleiskaavassa on annettu määräykset pohja-vesien suojelusta sekä jäte- ja talousvesihuollosta.
Erityistavoite: Alueidenkäytössä on varmistettava, että valtakunnallisesti merkitävät kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot säilyvät. Viranomaisten laatimat valtakunnalliset inventoinnit otetaan huomioon alueidenkäytön suunnittelun lähtökohtina. Maakuntakaavoituksessa on osoitettava valtakunnallisesti merkitävät kulttuuriympäristöt ja maisemat. Näillä alueilla alueidenkäytön on sovellettava niiden historialliseen kehitykseen.	Kaavoituksessa on huomioitu valtakunnalliset kulttuuri- ja luonnonperinnön arvot. Erillisissä luonto- ja maisemaselvityksessä ja arkeologisessa inventoinnissa on käyty läpi alueen luonto- ja maisemakohteet, alueen historia, alueen kulttuuriympäristö ja maisema. Nämä ovat olleet kaavaratkaisun keskeisiä lähtökohtia alueidenkäytön suunnittelussa sekä kaavamääräyksien laadinnassa.
Erityistavoite: Alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon ekologisesti tai virkistyskäytön kannalta merkittävät ja yhtenäiset luonnonalueet. Alueidenkäyttöä on ohjattava siten, ettei näitä aluekonaisuuksia tarpeettomasti pirstota.	Kaavan tavoite on ollut osoittaa uusi rakentaminen niin, että säilytetään alueella ekologist sekä virkistysreittiyhteydet. Kaava on laadittu niin, että seudullisten yhteyksien toteuttaminen on mahdollista, mm. uudet rakennuspaikat eivät sijoitu reitistöjen alueille.
Erityistavoite: Alueidenkäytön suunnittelussa rantaan tukeutuva loma-asutus on suunniteltava siten, että turvataan luontoarvoiltaan arvokkaiden ranta-alueiden säilyminen sekä loma-asumisen viihtyisyys.	Osayleiskaavassa ranta- ja loma-asutusalueiden rakennusoikeus on tutkittu kiinteistökohtaisesti ns. emätilamitoituksen mukaisesti. Rakennusoikeuden määrittelyn yhteydessä on osoitettu rakennusoikeuskohtaisesti lomarakentamiseen varattu alue. Aluemäärittelyssä on pyritty turvaamaan sekä maisema- että luontoarvojen lisäksi ns. vapaan rannan osuus jokamiehen oikeuksien turvaamiseksi. Lisäksi loma-asuntorakentamista on suunnattu lähelle nykyistä pysyvää asutusta, jolla lisätään luonnonmattomien ranta-alueita ovat mm. Hiekkaniemi, Näsönniemi, Raatosaari, Mulonlahti, Ala-Kousan pohjois-osa, Mustolanjoki, Honkaniemi ja Riihilahti, Sorsasaaren itä- ja pohjoisosa ja Suitsansaaren pohjoisosa.
Erityistavoite: Alueidenkäytössä on otettava huomioon pohja- ja pintavesien suojelutarve ja tarpeet. Pohjavesien pilaantumisen- ja muuttamisriskejä aiheuttavat	Kaavaan on merkitty tärkeät tai vedenhankintaan soveltuvat pohjavesialueet (pv) ympäristökeskustien tietojen perusteella. Pohjavesialueen kaavamääräyksillä kielletään pohjavesien pilaantumisen- ja

laitokset ja toiminnot on sijoitettava riittävän etäälle niistä pohjavesialueista, jotka ovat vedenhankinnan kannalta tärkeitä ja soveltuvat vedenhankintaan.	muuttamisriskejä aiheuttavien toimintojen sijoittaminen pohjavesialueille.
Erityistavoite: Ilman erityisiä perusteita ei hyviä ja yhtenäisiä peltoalueita tule ottaa taajamatoimintojen käyttöön eikä hyviä ja laajoja metsätalousalueita pirstoa muulla maankäytöllä.	Uudet rakentamisalueet on osoitettu siten, etteivät ne riko yhtenäisiä metsäalueita. Uudet rakennusalueet on pyritty osoittamaan yhtenäisten peltoalueiden ulkopuolelle tai aivan niiden laidoille.
4) Toimivat yhteysverkot ja energiahuolto	
Yleistavoite: Tarvittaviin liikenneyhteyksiin varaudutaan kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia pääliikenneyhteyksiä ja -verkostoja.	Alueella ei ole ollut tarpeen osoittaa uusia liikennejärjestelmiä. Olemassa olevat ja maakuntakaavan mukaisesti kehitettävät yhteydet on osoitettu kaavassa siten, että muu maankäyttö ei vaikeuta niiden kehittämistä.
5) Luonto- ja kulttuuriympäristöinä erityiset aluekokonaisuudet	
Yleistavoite: Alueidenkäytöllä edistetään rannikkoalueen, Lapin tunturialueiden ja Vuoksen vesistö-alueen säilymistä luonto- ja kulttuuriarvojen kannalta erityisen merkittävinä aluekokonaisuuksina. Samalla varmistetaan, että asumisen ja elinkeinotoiminnan harjoittamisen edellytykset säilyvät. Alueiden erityispiirteet tunnistetaan ja alueidenkäyttö sovitetaan mahdollisimman tasapainoisesti yhteen poikkeuksellisten luonnonolojen, luonnon kestokyvyn ja kulttuuriarvojen turvaamiseksi. Samalla tuetaan luonnonoloihin sopeutuneiden omaleimaisten kylä- ja kulttuuriympäristöjen säilymistä ehyinä. <u>Vuoksen vesistöalueella ohjataan matkailua, vesistöjen virkistyskäyttöä ja vesiliikennettä sekä rakentamista ja muuta maankäyttöä siten, että järviluonnon, maiseman ja kulttuuriperinnön erityispiirteet säilyvät.</u>	Kaavassa on huomioitu matkailun kannalta tärkeät alueet matkailupalveluiden alueena. Kaavassa on otettu huomioon virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys. Kaavassa osoitetut yleiset virkistysalueet on tutkittu yleiskaavallisella tasolla ja mahdollisuuksien mukaan sijoitettu siten, etteivät ne vaaranna alueen erityisiä luontoarvoja. Merkinnoin ohjatut alueet alueella vähentävät todennäköisesti niiden ulkopuolella olevan luonnon ja maaperän kulutusta. Kaavan tavoite on ollut osoittaa uusi rakentaminen niin, että säilytetään alueella ekologiset sekä virkistysreittiyhteydet. Kaava on laadittu niin, että seudullisten yhteyksien toteuttaminen on mahdollista, mm. uudet rakennuspaikat eivät sijoitu reitistöjen alueille. Aluemäärittelyssä on pyritty turvaamaan sekä maisema- että luontoarvojen lisäksi ns. vapaan rannan osuus jokamiehen oikeuksien turvaamiseksi. Kaavassa on otettu huomioon vesiliikenteen tarkoituksenmukainen järjestäminen osoittamalla olemassa olevat laiva- ja veneväylät sekä yleiset ja osakaskuntien käyttöön tarkoitetut venevalkama-alueet. Kaavan tavoitteena on edistää kaavaratkaisussa osoitetulla maankäytöllä ja kaavamääräyksien sisällöllä kaava-alueen kulttuuriympäristön ja rakennetun ympäristön arvojen säilymistä. Kaavassa on osoitettu kiinteät muinaisjäännökset ja arvokkaat rakennukset Kaavan tavoitteena on edistää kaavaratkaisussa osoitetulla maankäytöllä ja kaavamääräyksien sisällöllä kaava-alueen maiseman ja luonnon arvojen säilymistä. Kaavassa on osoitettu luontokohteet ja maisema-alueet.

27.9.2016

6.4.3 Suhde maakuntakaavaan

Yleiskaava ei poikkeaa Pohjois-Karjalan vaihemaakuntakaavoissa 1-4 alueelle esitetyistä aluevarauksista.

Maakuntakaava	Yleiskaava	Poikkeaman perustelu
tkk Merkinnällä osoitetaan taajamaan liittyvää lähialuetta, jolla on tarvetta maankäytön ohjaukseen taajamarakenteen ja haja-asuinalueen yhteensovittamisessa yhdyskuntarakenteen, ylikunnallisen virkistys- ja vapaa-ajanverkoston sekä kulttuuriarvojen kannalta. Suunnittelumääräys: Yksityiskoh- taisemmassa suunnittelussa tulee edistää yhteiskunta-rakenteen eheyttämistä ja ottaa huomioon taajaman laajentumis- ja kehittämistarpeet, virkistys- ja vapaa-ajanverkostojen jatkuvuus sekä maisemarakenteen ja kulttuuriympäristön erityispiirteet. Maa-seutuelinkeinojen kannalta hyvät peltoalueet tulee turvata muulta rakentamiselta.	Mitoitusvyöhykkeet edistävät uuden rakenteen sijoittumista jo olemassa olevan rakenteen yhteyteen. Olemassa olevat virkistyskohteet on osoitettu kaavassa omilla merkinnöillään. Rakentamisen sijoittelulla on pyritty turvaamaan yhtenäisen vapaan rantaviivan määrä jokamiehenoikeuksilla tapahtuvaan virkistyskäyttöön. Maiseman- ja kulttuuriympäristön kannalta arvokkaat kohteet on osoitettu omilla merkinnöillään ja pyritty jättämään uuden rakentamisen ulkopuolelle. Uudet rakennuspaikat on pyritty sijoittamaan pelto-alueiden ulkopuolelle tai peltoalueiden reuna-alueille.	Ei poikkeamaa
rk Kehittämisperiaatemerkinällä osoitetaan Pohjois-Karjalan tärkeimmät suurvesistöt sekä erämainen Koillisen luontovyöhykkeen alue. Suunnittelumääräys: Yksityiskoh- taisemmassa suurvesistöjen suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota luonnonympäristön kestäväan käyttöön, vesihuollon järjestämiseen sekä rakentamisen soveltumiseen maisemaan. Rantarakentamista mitoitettaessa on jätettävä riittävän suuret yhtenäiset ranta-alueet vapaaksi jokamiehenoikeudella tapahtuvaa rantojen käyttöön. Suurvesistöjen muunnetusta rantaviivasta tulee olla vapaata rantaviivaa noin 60 % ja rakennettua rantaviivaa noin 40 %.	Luonnon-, maiseman- ja kulttuuriympäristön kannalta arvokkaat kohteet on osoitettu omilla merkinnöillään ja pyritty jättämään uuden rakentamisen ulkopuolelle. Kaavassa on annettu selkeät määräykset vesihuollon järjestämisestä. Uudet rakennuspaikat on pyritty sijoittamaan maisemallisesti kestäville ranta-alueille ja arvokkaiden maisema-alueiden ulkopuolelle. Kaavassa on annettu määräykset rakentamisen soveltumisesta maisemaan arvokkailla maisema-alueilla. Rakentamisen sijoittelulla on pyritty turvaamaan yhtenäisen vapaan rantaviivan määrä jokamiehenoikeuksilla tapahtuvaan virkistyskäyttöön.	Ei poikkeamaa

	töön. Kaava-alueen muunnetusta rantaviivasta on vapaata rantaviivaa noin 62 % ja rakennettua rantaviivaa noin 48 %.	
pv Merkinnällä osoitetaan tärkeät tai vedenhankintaan soveltuvat pohjavesialueet.	Alueet on osoitettu vedenhankinnan kannalta tärkeinä (pv-1) tai vedenhankintaan sopivina (pv-2) pohjavesialueina.	Ei poikkeamaa
er1 Merkinnällä osoitetaan rajavyöhykelaisissa 403/1947 säädetty rajavyöhyke.	Alue on osoitettu rajavyöhykealueena (er)	Ei poikkeamaa
NATURA 2000-verkostoon kuuluva tai ehdotettu alue Merkinnällä osoitetaan Natura 2000 -verkostoon kuuluvat tai siihen ehdotetut alueet. Alueilla ja niiden Natura suojeluarvoja koskevissa hankkeissa noudatetaan luonnonsuojelulain 65 ja 66 §:n säännöksiä.	Alueet on osoitettu Natura 2000-verkoston alueina (nat)	Ei poikkeamaa
Valtakunnallisesti merkittävä runkotie Alueella on voimassa MRL:n 33§:n mukainen rakentamisrajoitus.	Yhteys on osoitettu valtatiellä (vt 6)	Ei poikkeamaa
Nopean junaliikenteen rata Alueella on voimassa MRL:n 33§:n mukainen rakentamisrajoitus.	Yhteys on osoitettu rautatiellä	Ei poikkeamaa
sr Merkinnällä osoitetaan rakennus-suojelulain nojalla suojeltuja tai maankäyttö- ja rakennuslain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja kohteita.	Rakennukset on osoitettu tarvittavin suojelumerkinnoin	Ei poikkeamaa

27.9.2016

Kiinteä muinaisjäännös Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti merkittävät muinaismuistokohteet.	Muinaismuistot on osoitettu tarvittavin suojelumerkin- nön	Ei poikkeamaa
SL, SL-v Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltavaksi tarkoitettuja alueita, jotka ovat valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai seudullisesti merkittäviä. Alueet sisältävät valtakunnallisten luonnonsuojeluohjelmien kohteet. Alueella on voimassa MRL:n 33§:n mukainen rakentamisrajoitus. Lisämerkinnällä v on osoitettu luonnonsuojelualueita, joiden virkistyskäytöllä nähdään olevan seudullista ja maakunnallista merkittävyyttä. Kohdemarkinnällä osoitetaan alle 5 hehtaarin kokoiset alueet. Suojelumääräys: Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja. Suojelumääräys on voimassa, kunnes alue on muodostettu luonnonsuojelulain mukaiseksi luonnonsuojelualueeksi, kuitenkin enintään 5 vuotta kaavan voimaan tulosta.	Alueet on osoitettu pääosin luonnonsuojelualueina (SL). Poikkeuksia on niiltä osin, kuin rantojensuojeluohjelmaa on toteutettu suoje- luohjelman rajausta pienemmällä luonnonsuojelu- alueilla.	Ei merkittävää poikkeamaa / poikkeama perusteltu
RM Matkailupalvelujen aluevarausmerkinnällä osoitetaan maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittävien matkailukeskusten ydinalueita, joihin sijoittuu hotellitason rakentamista ja muita matkailupalveluita.	Kyseessä on Pajarinhovin alue, joka sijoittuu kaava- alueen ulkopuolelle toisen osayleiskaavan alueelle.	Ei poikkeamaa
Moottorikelkkailureitti Merkinnällä osoitetaan ohjeelliset olemassa olevat ja suunnitellut moottorikelkkailun maakunnalliset runkoreitistöt. Reitit voidaan perustaa joko maanomistajaso- pimuksilla tai maastoliikennelais-	Kaava-alueella ei sijaitse moottorikelkkareittejä	Ei poikkeamaa

sa säädetyllä tavalla.		
ge-1 Merkinnällä osoitetaan maiseman ja luonnonarvojen kannalta vähintään maakunnallisesti arvokkaita harjualueita tai valtakunnallisesti arvokkaita moreeni-muodostumia, joilla saattaa olla maa-aineslain 3 §:n tarkoittamia ominaisuuksia ja niistä maa-ainestenotolle aiheutuvia rajoituksia. Aluevarauksesta ei aiheudu metsänhoidollisia rajoituksia. Merkintä mahdollistaa myös tavanomaisen kotitarvekäytön. Suunnittelumääräys: Alueen käytön suunnittelussa on otettava huomioon alueen geologiset ominaispiirteet sekä biologiset ja maisemalliset arvot.	Alue on osoitettu arvokkaan harjualueena (ah). Uudisrakentaminen tai muu alueen arvoja vähentävää toimintaa on pyritty ohjaamaan alueen ulkopuolelle.	Ei poikkeamaa
ge-2 Osa-aluemerkinnällä osoitetaan geologian ja luonnonarvojen kannalta vähintään maakunnallisesti arvokkaita kallioalueita, joilla saattaa olla maa-aineslain 3 §:n tarkoittamia ominaisuuksia ja niistä kiviainesten otolle aiheutuvia rajoituksia. Kohdemarkinnällä osoitetaan alle 5 hehtaarin alueet.	Alue on osoitettu arvokkaan kallioalueena (ge). Uudisrakentaminen tai muu alueen arvoja vähentävää toimintaa on pyritty ohjaamaan alueen ulkopuolelle.	Ei poikkeamaa
ma/kv Osa-aluemerkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti arvokas kulttuurihistoriallinen rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009).	Alue on osoitettu valtakunnallisesti merkittävän maisema-alueena (ma-1)	Ei poikkeamaa
ma/mm Osa-aluemerkinnällä osoitetaan maakunnallisesti merkittävät maisema-alueet.	Alue on osoitettu maakunnallisesti merkittävänä kulttuuriympäristönä tai maisema-alueena (ma-2)	Ei poikkeamaa
Ohjeellinen vesiretkeilyreitti: Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti tai valtakunnallisesti merkittävät melontaan ja soutuun soveltuvat ohjeelliset vesiretkeilyreitit.	Reitti on osoitettu laiva-/veneväylän merkinnällä.	Ei merkittävää poikkeamaa / poikkeama perusteltu

27.9.2016

Ohjeellinen moottorikelkkailureitti: Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti tai valtakunnallisesti merkittävät ohjeelliset moottorikelkkailureitit.	Kaava-alueella ei sijaitse moottorikelkkareittejä	Ei poikkeamaa
--	---	---------------

7 YLEISKAAVAN VAIKUTUKSET

7.1 Yleistä

Kaava on laadittu luonto- ja maisemaselvityksen aluerajaukset, muinaismuistoinventointi, tavoitteet ja mitoitusperusteet sekä maanomistajien toiveet yhteen sovittaen.

Kaavan vaikutuksia on arvioitu sen mukaisesti, että kaikki mitoitusperusteiden suomat rakennuspaikat tulevat rakentumaan.

Tavoitteita ja erityisesti mitoitusperusteita ja -vyöhykkeitä laadittaessa on huomioitu tulevan rakentamisen vaikutuksia. Mitoitusvyöhykkeet on määritetty siten, että tuleva rakentamisen määrä sopeutuu mahdollisimman hyvin olemassa olevaan rakennettuun ympäristöön ja luonnon oloihin.

Kaavaa laadittaessa on edelleen rakennuspaikkojen sijoittamisella pyritty minimoimaan haitallisia vaikutuksia luontoon, rakennettuun ympäristöön ja ihmisiin. Kestävyydeltään heikommille ranta-alueille syntyneitä uusia rakennusoikeuksia on mahdollisuuksien mukaan siirretty paremmin rakentamista kestäville vesistön osille.

On todennäköistä, että kaikki rakennuspaikat, jotka osoitetaan kaavassa, eivät tule luultavasti rakentumaan. Vaikutukset luontoon tulevat olemaan todellisuudessa vähäisemmät. Myös positiivinen taloudellinen vaikutus tulee todellisuudessa olemaan pienempi kuin tilanteessa, jossa kaikki osoitetut rakennuspaikat rakentuisivat.

Vaikutusten arvioinnissa eräänlaisena 0-vaihtoehtona voidaan pitää sitä, ettei kaavaa laadita ollenkaan. Tämä ei ole mikään todellinen tai käyttökelpoinen vaihtoehto, koska maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää rannoille rakennettaessa oikeusvaikutteista osayleiskaavaa.

Ranta-asutuksen ohjaamisella pelkillä poikkeusluvilla ei koskaan saavuteta yhtä hyvää tulosta kuin kokonaisvaltaisella kaavallisella suunnittelulla. Alueen luonnonarvoja ei voisi turvata ilman kokonaisvaltaista luonto- ja maisemaselvitystä, mikä kuuluu osana yleiskaavaprosessiin. Kaavoituksen avulla toteutuu myös maanomistajien tasapuolinen kohtelu, sillä rakennuspaikkoja määrittäessä käytetään yleiskaavaan sisältyviä mitoitusperusteita.

7.2 Taloudelliset vaikutukset

Kaavan rakennuspaikkojen toteuttaminen on käytännössä maanomistajien asia. Lisärakentaminen luo paineita yksityistieverkon ja mahdollisesti myös yleisen tieverkon parantamiseen ja kunnossapitoon. Myös vesihuoltoon sekä jätevesien käsittelyyn vaadittavia järjestelmiä joudutaan rakentamaan.

Suora taloudellinen vaikutus kaavalla on alueen maanomistajiin, myös kuntaan, koska ranta-alueen rakennusoikeus on määritetty. Rakennuspaikkojen olemassaolo lisää tilojen vakuusarvoa sekä mahdollistaa myös uudisinvestointien rahoituksen. Kaava lisää erityisesti myytävien rantatonttien määrää ja vastaa siten kysyntään.

Kunnalle ympärivuotiseen asumiseen määritellyt rakennuspaikat tuovat välillistä tuloa mahdollisesti kunnan ulkopuolelta muuttavien uusien asukkaiden muodossa. Uusien ympärivuotiseen asumiskäyttöön tarkoitettujen rakennuspaikkojen toteutumisen toivotaan virkistävän ja elävöittävän kaava-alueen toimintaa. Käänteisesti kunnalle syntyy uusien asukkaiden ja heille tarjottavien lakisääteisten palveluiden myötä kuluja. Uudet ympärivuotiset asunnot eivät edellytä kunnalta merkittävää infrastruktuurin lisäraken-

27.9.2016

tamista eivätkä siten muodosta infran rakentamisen kautta merkittäviä kulueriä kunnalle.

Lisäksi kesäasukkaat käyttävät kunnan palveluja ja tuovat siten toimeentuloa ja työtä kuntaan. Kesäasukkaiden paikkakunnalle tuoma lisäostovoima näkyy vähittäis-, maatalous-, tekstiili- ja huoltoasemapaalveluiden kaupassa.

Kaavalla ei ole rajoittavaa tai toimintaa vaikeuttavaa vaikutusta maataloustuotantoon. Myös kaavaratkaisun vaikutukset alueen virkistyskalastukselle jäävät vähäisiksi.

7.3 Sosiaaliset vaikutukset

Kaavalla pyritään mahdollistamaan myös uutta asuinrakentamista taajamien läheisille ranta-alueille. Tämä lisää asumisen valinnanvapautta asuinympäristön suhteen ja siten monipuolistaa alueen sosiaalista rakennetta. Lisääntyvä loma-asutus virkistää ja tukee kesäaikana kylien toimintaa.

Yleisessä virkistyskäytössä olevat alueet on jätetty rakentamisen ulkopuolelle. Kaavaan on myös osoitettu täysin uusia virkistysalueita ja rantautumispaikkoja, jotka mahdollistavat alueen vesistöihin tukeutuvan matkailun pienimuotoisen kehittämisen. Kaavalla rakennuspaikat on usein osoitettu kahden tai useamman rakennuspaikkojen kortteleiksi, jotta mahdollisimman suuri osa rantaviivasta on jäänyt rakentamattomaksi ja jotta rakentamattomat rantajaksot ovat riittävän leveitä virkistyskäyttöön ja rantautumiseen.

7.4 Vaikutukset luontoon ja ympäristöön

7.4.1 Vaikutukset maa- ja kallioperään

Vaikutukset maa- ja kallioperään muodostuvat pieniksi ja paikallisiksi. Maa- ja kallioperään tulevat muutokset aiheutuvat uusien pääsyteiden ja rakennusten perustamisesta. Pääsyteiden rakentamistarvetta on pyritty vähentämään osoittamalla uusia rakennuspaikkoja mahdollisuuksien mukaan jo rakennettujen rakennuspaikkojen yhteyteen. Väillisiä vaikutuksia syntyy, kun uusiin teihin ja rakennusten rakentamiseen tarvitaan soraa ja muita maa-aineksia, joita ajetaan pääasiassa kaava-alueen ulkopuolelta.

7.4.2 Vaikutukset pinta- ja pohjaveteen

Alueen vesistöjen vedenlaatu on pääosin erinomainen

Uusien ja olemassa olevien rakennuspaikkojen jätevedet muodostavat suurimman uhan pintaveden laadulle kaava-alueella ja uudisrakentaminen tulee lisäämään kuormitusta vesistöön. Uusien rakennuspaikkojen jätevesien käsittelyyn on annettu kaavassa ohjeet ja myös rakentamisen etäisyys rantaviivasta on pyritty osoittamaan sellaiseksi, että rakennuspaikkojen jätevesistä ei aiheutuisi haittaa pintavesille. Toteutettaessa uusi rakentaminen annettujen määräysten mukaisesti, ei vesistöön syntyvä uusi kuormitus ole merkittävä tai uhkaa pintaveden laatua.

Uusien rakennuspaikkojen jätevesien käsittely tulee hoitaa siten, ettei pohjavettä pilata. Alueelle ei ole osoitettu sellaisia normaalia loma- ja asuinrakentamisesta poikkeavia toimintoja, jotka olisivat selkeä uhka pohjaveden laadulle ja määrälle. Kaavassa alueelle on osoitettu pohjavesialueille yhteensä 26 uutta rakennuspaikkaa. Näiden rakennuspaikkojen osoittaminen pohjavesialueille ei aiheuta muutosta pohjaveden laatuun, koska alueen kaavamääräys edellyttää pohjavesialueiden huomioimisen toteutustilanteessa.

7.4.3 Vaikutukset ilmaan ja ilmastoon

Kaava vaikuttaa lähinnä pienilmastoon ja sitä kautta vaikutus kohdistuu myös laajemmin ilmastoon. Vaikutukset ilmaan ja ilmastoon ovat kuitenkin kokonaisuudessaan vähäisiä. Ilmastovaikutuksia on hiilidioksidipäästöjen osalta arvioitu tarkemmin kohdassa 7.12.

7.4.4 Vaikutukset kasvillisuuteen ja eläimistöön

Rantarakentaminen aiheuttaa luonnon elementtien väistymistä ranta-alueilla. Kaavassa rakennuspaikat on osoitettu pääsääntöisesti luonnonoloiltaan mahdollisimman kestäville alueille, jotta luonnonoloiltaan arvokkaimmat alueet voidaan säästää rakentamattomana. Liki kaikki uudet rakennuspaikat on kaavassa pystytty sijoittamaan luonto- ja maisemaselvityksen mukaisten luonnon- ja maisemansuojelun kannalta merkittävämpien alueiden ulkopuolelle. Niiden rakennuspaikkojen osalta, jotka on sijoitettu luonnon- tai maisemansuojelun kannalta arvokkaille alueille, on annettu kaavassa määräykset näiden arvojen huomioimisesta (RA-1, RA-2, RA-3). Lisääntyvästä vesiliikenteestä linnustolle aiheutuu välillistä haittaa ja sen vaikutusta linnustoon on vaikea arvioida. Lisääntyvän vesiliikenteen huippu ei onneksi ajoitu häiriöalttiimpaan pesintäaikaan kesän alkuun.

Kaava ei tule merkittävässä määrin vaarantamaan luonnonsuojelun kannalta arvokkaiden luontotyyppien eikä luonnonvaraiselle eläimistölle ja kasvistolle tärkeiden luonnon ominaispiirteiden säilyttämistä. Eli kaava-alueella säilyy nykyinen biologinen monimuotoisuus. Kaavan mitoituksessa on huomioitu erityisen tärkeät luonnon arvot muita alueita alhaisemmalla mitoituksella.

Vaikutuksia Natura 2000 -alueisiin on eritelty kaavaselostuksen kohdassa 7.5.

7.5 Vaikutukset Natura 2000 verkostoon

Suunnittelualueelle on tehty vuonna 2015 erillinen LsL 65 §:n mukainen arviointi. Arviointi on kaavaselostuksen liitteenä 6 ja tarkoitettu ainoastaan viranomaiskäyttöön.

Arvioinnin perusteella kaavan toteuttaminen tuottaa Pyhjärven luontokokonaisuus Natura-alueen luontoarvoihin seuraavat haittavaikutukset hiekkamaiden niukkamineraaliset niukkaravinteiset vedet -luontotyyppille:

- Vähentää yli 100 metriä pitkiä rakentamattoman rannan osuuksia. Ranta-alueiden pirstoutumisen vaikutus rantaluontoon on kohtalainen. Tässä on huomautettava, että suurin osa Natura-alueesta on vesialuetta ja rannan pirstoutuminen kohdistuu sekä maa-alueeseen että rantavyöhykkeelle.
- Pohjaruusu- ja kasvillisuuden levinneisyys heikkenee vähäisesti.
- Pyhjärveen kohdistuva kokonaiskuormitus fosforin osalta kasvaa 0,5 % ja typpien osalta 0,3 %. Kuormituksen kasvu ei vaikuta merkittävästi veden laatuun. Tähän ominaispiirteeseen kaavan vaikutus on vähäinen.
- Rakentamisaikainen meluhäiriö ei lisää olennaisesti linnustoon kohdistuvaa häiriötä.
- Uusi loma-asutus ei sijoitu luontotyyppien ominaislennustoon (kuikka, selkälökki ja sääksi) pesimäpaikoille tai niiden läheisyyteen. Loma-asutuksesta johtuva häirintä hieman lisääntyy. Lajien kannat eivät heikkene.

27.9.2016

- Vesiliikenteen aiheuttama linnustoon kohdistuva häirintä lisääntyy. Häiriön merkitystä on vaikea arvioida, koska se on satunnaista. Kokonaisuudessaan häirinnän vaikutus jää linnustoon kohtalaiseksi tai vähäiseksi ja sen merkittävyys on vähäinen.

Edellä esitetyn perusteella voidaan todeta, että kaavahanke ei muuta Pyhjärven Natura-alueen ekologisia rakenteita ja toiminta säilyy elinkelpoisena. Muille suojeltaville luontotyypeille ei vaikutuksia muodostu.

Muihin Pyhjärven rantaosayleiskaava-alueella tai sen lähellä oleviin Natura-alueiden luontoarvoihin kaavan toteuttaminen ei tuota välittömiä vaikutuksia. Välilliset vaikutukset jäävät vähäiseksi tai olemattomaksi. Nämä Natura-alueet ovat Pyhjärven tikkametsät, Makonniemi, Papinniemen ukonhattulehto ja Marjoniemenkangas.

Pyhjärven rantaosayleiskaava ei aiheuta luonnonsuojelulain 66 §:n 1 momentissa tarkoitettua merkittävää heikentymistä niille luonnonarvoille, joiden johdosta edellä mainitut Natura-alueet on sisällytetty Suomen Natura 2000-suojelualueverkostoon. Kaavan toteutuminen ei siis merkittävästi heikennä alueen suojeluarvoja ja kaava voidaan hyväksyä luonnonsuojelulain 66 §:n nojalla.

Kaavaehdotuksen jälkeen osayleiskaavan rakennuspaikkojen kokonaismäärä on kasvanut 8 rakennuspaikalla (7 osayleiskaavassa ja 1 voimassa olevassa ranta-asetmakaavasta puuttunut olemassa oleva rakennuspaikka). Kasvun määrä on noin 0,65 % suhteessa osayleiskaavan rakennuspaikkojen kokonaismäärään, 0,59 % suhteessa osayleiskaavan ja voimassa olevien ranta-asetmakaavojen yhteiseen rakennuspaikkojen kokonaismäärään ja 0,56 % suhteessa osayleiskaavan, voimassa olevien ranta-asetmakaavojen ja laadittavana olevan ranta-asetmakaavan yhteiseen rakennuspaikkojen kokonaismäärään. Rakennuspaikkojen määrän kasvu ei siten ole merkittävä kokonaisuuden kannalta eikä se aiheuta Natura-arvioinnista eriyviä vaikutuksia tarkasteltuun alueeseen.

7.6 Vaikutukset maisemaan

Vaikutuksia kulttuurimaisemaan on pyritty lieventämään osoittamalla merkittävimmät ja paikallisesti merkittävät kulttuurimaisema-alueet kaavaan rakentamisen suositusmerkinnöin. Kulttuurimaisemallisesti arvokkaille paikoille on merkitty vain muutamia uusia rakennuspaikkoja. Niiden rakennuspaikkojen osalta, jotka on sijoitettu luonnon- tai maisemansuojelun kannalta arvokkaille alueille, on annettu kaavassa määräykset näiden arvojen huomioimisesta (A-2, RA-1, RA-2, RA-3).

Luonnonmaisemaltaan luonto- ja maisemainventointiin poimitut alueet on pysytty jättämään pääsääntöisesti rakentamisen ulkopuolelle.

Rakentaminen tulee luonnollisesti rikkomaan vielä nykyisin rakentamattomana säilyneiden ranta-alueiden maisemaa. Tältä osin maisemallinen rakenne tulee muuttumaan. Kaavamääräyksissä annetaankin seuraava maisemointia ohjaava määräys: Rakennusten tulee sopeutua malliltaan, materiaaliltaan, mittasuhteiltaan ja väriykseltään luonnonmaisemaan. Rakennetun alueen maisemakuva on muutenkin säilytettävä luonnonmukaisena. Rakennusten ja rannan väliin on jätettävä suojapuustoa.

Kaava-alueelle on pystytty rakennuspaikkojen sijoittelulla aikaansaamaan pitkäköjä vapaan rannan osuuksia.

7.7 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Kaavalla ei ole vaikutusta alueen rakennettuun ympäristöön lukuun ottamatta suojelupäätöksiä.

7.8 Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen

Uudet kesäasukkaat ja ympärivuotisesti alueelle asumaan tulevat ihmiset tukevat alueen palvelujen toimintaa ja siten peruspalveluiden pysymistä kunnassa. Uusien ympärivuotiseen asumiskäyttöön tarkoitettujen rakennuspaikkojen toteutumisen toivotaan virkistävän ja elävöittävän kaava-alueen toimintaa.

Kaavalla osoitettavat yhteiset venevalkama- ja uimarantapaikat palvelevat myös muita kuin ranta-alueen varsinaisia käyttäjiä.

Alueella on mahdollista jatkossa kehittää myös haja-asutusalueen vesihuoltoa. Osalla alueesta on mahdollista liittyä kunnalliseen jätevesihuoltoverkkoon. Alueen maaperä soveltuu suurelta osaltaan hyvin tonttikohtaiseen jätevesien käsittelyyn.

7.9 Vaikutukset liikenteeseen

Alueen rakenne tukeutuu pitkälti maantie- ja yksityistieliikenteeseen. Alueen liikennevirrat suuntautuvat yksityisteiden, yhdysteiden kautta valtatielle 6 ja kantatielle 71.

Osayleiskaava mahdollistaa noin 20 % lisäyksen kaava-alueen rakennuspaikkojen määrässä suhteessa vallitsevaan tilanteeseen. Uusi rakentaminen sijoittuu tasaisesti koko kaava-alueelle ja rakentaminen tullaan toteuttamaan vaiheittain useamman kymmenen vuoden aikana. Uusi rakentaminen ei siten aiheuta liikennemäärällisesti suurta painetta alueen tieverkolle tai tietyille tieyhteyksille. Lisäksi kaavassa on osoitettu nykyisiä loma-asuntojen rakennuspaikkoja käyttötarkoituksenmuutoksella ympärivuotisiksi asunnoiksi. Tämä muuttaa osiltaan kesäaikaan painottunutta liikennettä ympärivuotiseksi. Näiden käyttötarkoitusten määrä on kuitenkin sen verran vähäinen, että liikennemäärällisesti merkittävää vaikutusta ei alueen tieverkolle tai tietyille tieyhteyksille synny.

Muutoksia yleiseen tieverkkoon ei tarvitse tehdä kaavan perusteella. Uusilta rakennuspaikoilta tulee käyttää olemassa olevia pääsyteitä. Uudet rakennuspaikat onkin kaavassa pystytty pääosin sijoittamaan siten, että tämä toteutuu. Myös uusia pääsyteitä ja liittymiä joudutaan toki rakentamaan. Jos uusia liittymiä on tarpeen tehdä, tulee tarvittavien toimenpiteiden selvittämiseksi olla yhteydessä tienpitoviranomaiseen. Tämä on tuotu esille myös kaavan yleismääräyksessä. Myös olemassa olevan pääsytie-liittymien paikkoja maantiellä ja turvallisuus tulee tarkistaa tarvittaessa, jos nykyisen liittymän liikennemäärä kasvaa merkittävästi uusien rakennuspaikkojen myötä. Koska uusi rakentaminen sijoittuu kaava-alueelle suhteellisen tasaisesti, ei tämäntyyppisen tarkasteluun ole lähtökohtaisesti tarvetta. Kaavaratkaisu ei edellytä uusia liittymiä valtatielle 6 tai kantatielle 71.

7.10 Vaikutukset rakennuskantaan ja kulttuuriperintöön

Kaavan ei ole tarkoitus vaikuttaa olemassa olevaan rakennuskantaan tai rakenteisiin. Olemassa olevat maankäyttö- ja rakennuskaavan normit täyttävät rakennuspaikat on merkitty kaavaan nykyisen tilanteen mukaisesti. Rakennussuojelullisesti tai –historiallisesti arvokkaat kohteet sekä kulttuurimaisemaltaan arvokkaat kohteet ja alueet on huomioitu kaavassa omilla kaavamerkinnöillään.

27.9.2016

7.11 Vaikutukset arkeologiseen kulttuuriperintöön

Kaavan ei ole tarkoitus vaikuttaa olemassa arkeologiseen kulttuuriperintöön. Muinaismuistoinventoinnin tulokset on otettu huomioon kaavassa siirtämällä ja rajaamalla tuleva rakentaminen muinaismuistokohteiden ulkopuolelle. Arkeologisesti arvokkaat kohteet ja alueet on huomioitu kaavassa omilla kaavamerkinnöillään.

7.12 Vaikutukset energiankulutukseen ja hiilidioksidipäästöihin.

Kaavan uudisrakentaminen muodostuu pääosin haja-asutusalueille, mutta olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta täydentäen. Yleisesti voidaan sanoa, että haja-asutus kuluttaa yksikköä kohti enemmän energiaa (rakennusten, verkostojen ja liikenteen kuluttama energia) kuin taajama-asutus. Rakennusten ilmastovaikutukset aiheutuvat pääosin käytönaikaisesta energiankulutuksesta. Haja-asutusalueilla käytetään jo nyt huomattavasti uusiutuvaa energiaa kuten puuta, haketta ja pellettiä. Uusilla rakentamisalueilla rakennusten koko, energiatehokkuus ja lämmitysmuoto ovat ratkaisevassa roolissa. Uudisrakentaminen voidaan toteuttaa matalaenergia- tai passiivitaloina. Kuitenkaan yleiskaava ei ota kantaa yksittäisten rakennusten rakennusteknisiin kysymyksiin, joten rakennusten osalta yleiskaavan ilmastovaikutuksia on vaikea arvioida. Rakennusten energiatehokkuusvaatimukset määräytyvät pääasiassa lainsäädännön ja rakennusmääräysten kautta.

Rakentamisen hiilijalanjälkeä voidaan pienentää, mikäli rakennusten lämmityksessä on mahdollisuus käyttää uusiutuvaa energiaa. Haja-asutusalueella kysymykseen tulevat esimerkiksi maalämpö, pellettilämmitys, maataloudesta saatava biokaasu sekä osaksi myös aurinko- ja tuulienergian hyödyntäminen. Näistä suurinta osaa käytetään jo nyt maaseudulla. Taajaman kaukolämpöverkoston laajentaminen kaava-alueelle ei ole lämpöpölvien takia energiataloudellisesti kannattavaa. Kyläalueilla uusien rakennuspaikkojen sijoittuminen osaksi olemassa olevaa rakennetta luo kuitenkin uusia mahdollisuuksia yhteisille pienimuotoisten energiantuotantojärjestelmien rakentamiselle. Sähköenergian päästövaikutukset ovat myös avainasemassa.

Liikenteen hiilidioksidipäästöt riippuvat henkilöauton, joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen kulkumuotojakaumasta ja päivittäin kuljettavien matkojen keskimääräisestä pituudesta. Kaavan melko hajaantunut yhdyskuntarakenne merkitsee riippuvuutta henkilöauton käytöstä. Uudet rakennuspaikat tuovat alueelle lisääntyntä ja usein pitkämatkaista henkilöautoliikennettä. Samaan aikaan kuitenkin koko kunnan asukasluku on laskusuunnassa, joten henkilöautoliikenne on vähenemässä tietyillä alueilla ja tieosuuksilla. Suunnittelualueella asuu melko paljon ikääntyneempää väestöä, joiden asiointi taajamiin tapahtuu useimmiten asiointitaksein tai muulla yhteiskuljetuksella. Vanhusväestö muuttaa usein myös taajamiin siinä vaiheessa, kun palveluiden läheisyys on tärkeää. Maaseudun elämäntapa ei välttämättä aiheuta suurempaa hiilijalanjälkeä kuin kaupungissa – kyse on pikemminkin yksilötason valinnoista. Tulevaisuudessa on mahdollisuudet autoliikenteessä siirtyä enemmän käyttämään uusiutuvia energioita, kuten paikallisesti lietteestä tai biomassasta tuotettua biokaasua tai -dieselä. Myös sähköautojen määrä tulee kasvamaan.

8 TOTEUTTAMINEN

Maankäyttö- ja rakennuslaki (5.2.1999/132) ja -asetus (10.9.1999/895) tulivat voimaan vuoden 2000 alusta. Tässä osayleiskaavassa ja sen toteuttamisessa noudetaan uuden lain (MRL) ja asetuksen (MRA) periaatteita.

8.1 Osayleiskaavan oikeusvaikutukset

Kaava on oikeusvaikutteinen rantaosayleiskaava. Maankäyttö- ja rakennuslain 42 §:ssä määrätään yleiskaavan oikeusvaikutuksista muuhun suunnitteluun ja viranomaistoimintaan.

8.1.1 Suunnittelun ohjausvaikutus

Yleiskaavan perusteella voidaan myöntää rakennusluvat ranta-alueelle MRL 72:§ perusteella.

Hyväksytty yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi (MRL 42.1 §).

8.1.2 Maakuntakaavan/ seutukaavan ohjausvaikutus

Maakuntakaava ei ole mm. oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella voimassa muutoin kuin yleiskaavojen muuttamista koskevan vaikutuksen osalta (MRL 32.3 §).

8.1.3 Vaikutus viranomaisiin

Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta yleiskaavan toteutumista (MRL 42.2 §). Säännös koskee niin kunnan, maa-kuntaliittojen kuin valtion viranomaisia.

8.1.4 Rakennusjärjestys

Rakennusjärjestyksessä olevia määräyksiä ei sovelleta, jos oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa on asiasta toisin määrätty (MRL 14.4 §).

8.1.5 Yleiskaavan ja muun lainsäädännön mukaisen päätöksenteon suhde

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset suunnitelmat on otettava huomioon suunniteltaessa ja päätettäessä muun lainsäädännön nojalla ympäristön käytön järjestämisestä siten kuin erityislaeissa säädetään. Muussa lainsäädännössä on vastaavasti säännöksiä, jotka yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon. Tässä suhteessa keskeisimpiä lakeja ovat ympäristönsuojelulaki, rakennussuojelulaki, tielait, metsälaki, maa aineslaki, kaivoslaki ja jätelaki.

8.2 Rakentaminen osayleiskaava-alueella

Tässä kaavassa on annettu seuraavat rakentamista koskevat yleismääräykset:

Tämän yleiskaavan A-, A-2-, AM-, ME-, RA-, RA-1, RA-2 ja RA-3 -alueilla saa myöntää rakennusluvan yleiskaavan mukaiseen rakentamiseen ilman ranta-asemakaavaa. A-2- ja RA-2 - alueilla tulee lisäksi selvittää ympäristöön kohdistuvat vaikutukset ennen rakennusluvan myöntämistä.

27.9.2016

Rakennuslupaa ei saa myöntää ennen kuin rakennuspaikat on merkitty maastoon.

Voimassa olleen lainsäädännön nojalla myönnetyn luvan perusteella rakennettua rakennusta saa peruskorjata ja tuhoutunut rakennus saadaan korvata vastaavalla uudella rakennuksella.

Maasto-olosuhteista ja pohjakartan tarkkuudesta johtuen rakentamiseen osoitettujen alueiden rajoista voidaan poiketa vähäisessä määrin, jos se on tarpeen teiden tai rakennusten sijoittamisen kannalta.

Poikkeaminen ei saa johtaa kaavaan osoitettujen rakennuspaikkojen määrän ylittymiseen.

Ranta-alueiden kunnostamisesta ja ruoppauksista on oltava yhteydessä ympäristöviranomaisiin.

Muilta kuin rakentamiseen varatuilta alueilta on rakennusoikeus 200 metrin rantavyöhykkeeltä siirretty maanomistajakohtaisesti A-, A-2-, RA-, RA-1- ja RA-2 -alueille tai osoitettu valtion korvattavina rakennuspaikkoina.

Yleiskaavasunnittelun eräänä tavoitteena on ollut rakennuslupaprosessin helpottaminen: rakennuslautakunnan/rakennustarkastajan tulisi voida myöntää kaavan mukaiset luvat suoraan ilman nykyisenkaltaista monimutkaista lausuntokierrosta. Suunnittelun pohjaksi on tämän johdosta laadittu tarkat perus- ja erillisselvitykset, joihin aluevaraukset perustuvat.

Ympäristönsuojelutavoitteen saavuttamiseksi on rakennuspaikkaryhmiä eräin paikoin keskitetty siinä määrin, että ahtaasti tulkiten ranta-asemakaava- ja taaja-asutuskynnyksen voidaan katsoa ylittyvän. Ottaen kuitenkin huomioon mm. rakennusten etäisyys rantaviivasta sekä vesistön laatu ja laajuus tulisi rakennuslupa voida myöntää ilman poikkeuslupaa.

Korttelialueiden aluevaraukset osoittavat rakentamisalueen, jolle rakennuspaikan rakennukset tulisi sijoittaa. Lopullinen paikka määritellään maastokatselmuksessa rakennusluvan hakemisen yhteydessä.

Mikäli rantarakennuspaikan rakennuslupaa haetaan merkittyjen tonttien ulkopuolelle metsätalousalueelle tai muun alueen rantavyöhykkeelle ilman erityisen päteviä perusteita, tulee hakemus evätä, koska rakentaminen vaikeuttaisi yleiskaavan toteuttamista. Maanomistajalle ei aiheudu huomattavaa haittaa, koska perusrakennusoikeus on osoitettu korttelialueilla. Kunnalle ei näin ollen aiheudu korvausvelvollisuutta.

Osayleiskaavasta on ranta-alueella mahdollista poiketa poikkeusluvalla tai ranta-asemakaavalla, mikäli poikkeaminen ei vaaranna yleiskaavan keskeisiä tavoitteita. Ranta-alueen ulkopuolella osayleiskaavasta on mahdollista poiketa poikkeusluvalla.

8.3 Jätevesien käsittely

Rantarakennuspaikkojen määrän lisääntyessä ja niiden varustetason parantuessa myös vapaa-ajan asutus alkaa tulevaisuudessa olla haja-asutukseen verrattava jätevesikuormittaja. Vesihuollon osalta tulee tällöin erityistä huomiota kiinnittää käymälätyypin valintaan ja pesuvesien käsittelyyn.

Yleiskaavan yleismääräyksen mukaan talousjätevedet on käsiteltävä viemäriverkoston ulkopuolisilla alueilla ympäristönsuojelulain sekä kaupungin ympäristönsuojelumääräys-

ten mukaisesti. Jätevesijärjestelmää koskeva suunnitelma käyttö- ja huolto-ohjeineen tulee liittää rakentamishanketta koskevaan rakennus- tai toimenpidelupahakemukseen.

Vesikäymälän jätevedet tulee johtaa umpisäiliöön tai kunnalliseen viemärointiin. Saariin ilman tieyhteyttä ei sallita vesikäymälän rakentamista.

Käymälät ja kompostit on hoidettava niin, ettei hajua tai muita haittoja synny. Kuivakäymälää ei saa sijoittaa 30 m lähemmäs rantaviivaa. Kuivakäymälä on varustettava tiiviillä jätessäiliöllä, joka on tyhjennettävä riittävän usein hoidettuun kompostiin. Kompostit ja kompostoitavat käymälät on sijoitettava vähintään 20 metrin päähän rantaviivasta läpäisemättömälle maapohjalle.

Sauna- ja muita vähäisiä pesuvesiä ei saa päästää suoraan vesistöön, vaan ne on imeytettävä maahan 10-15 metrin päähän rantaviivasta alueelle, jossa maaperä on tarkoitukseen sopiva ja jonne tulvavesi ei nouse. Erityisesti kallioperäisillä rantaosuuksilla tämä tulee ottaa huomioon rakennuspaikkaa valittaessa.

Lisäksi kaavassa on annettu suositus, että loma-asuntojen rakennuspaikoilla tulee suosia kompostoitavia käymälöitä. Useamman rakennuspaikan ryhmissä suositellaan jätevesien yhteiskäsittelyä.

8.4 Alueen maisemaan ja metsänhoitoon liittyviä yleisiä suosituksia

Metsänhoidossa noudatetaan metsätalouden kehittämiskeskus Tapion antamia metsänhoitosuosituksia ja ranta-alueilla erityisesti rantametsiä koskevia metsänhoitosuosituksia ja metsälakia.

Rantapelloilla peltoviljelyä, nurmetusta tai muuta vastaavaa maanpinnan käsittelyä ei saa ulottaa 10 m lähemmäksi rantaviivaa. Rantavyöhykkeelle on varmistettava riittävä suojavyöhykkeen muodostuminen.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeillä alueilla (luo-1, luo-2, luo-3 ja luo-4 -alueet) ympäristön tilaan vaikuttavia toimenpiteitä suoritettaessa ja alueen läheisyyteen rakennettaessa on varmistettava, ettei merkinnän mukaisen alueen luontoarvoja vaaranneta tai heikennetä. Alueilla tulee välttää ympäristön suuria muutoksia.

Arvokkaiden harjualueiden tai arvokkaiden kallioalueiden (ah- ja ge -alueet) alueilla ympäristön tilaan vaikuttavia toimenpiteitä suoritettaessa ja alueen läheisyyteen rakennettaessa on varmistettava, ettei merkinnän mukaisen alueen luontoarvoja vaaranneta tai heikennetä.

Luonnonmaisemaltaan arvokkaiden ranta-alueiden arvojen suojaamiseksi on kaavamääräyksissä, että toimenpiteet, kuten maisemaa merkittävästi muuttava maanrakennustyö, puiden kaataminen tai muu näihin verrattava toimenpide on kielletty ilman MRL 128 §:n mukaista maisematyölupaa.

Toimenpiderajoitus ei välittömästi koske alueella suoritettavia toimenpiteitä, vaan toimenpiderajoitusalueella tulee maisemaa muuttaville toimenpiteille hakea lupaa. Näin ollen esimerkiksi kotitarvekäyttö ja muut sellaiset toimenpiteet, jotka eivät muuta maisemaa ei johda luvanhakuvelvollisuuteen. Metsätalouden kannalta pääsääntönä voidaan pitää, että kasvatus-/ harvennushakkuut maisema-arvot huomioiden eivät laukaise luvan tarvetta. Uudistushakkuut (päätehakkuut) kuuluvat maisematyöluvan piiriin.

Maisematyöluvan vaatimus ei sinänsä rajoita maanomistajan mahdollisuutta käyttää maataan kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla, vasta luvan kieltämisestä ja siten aiheutuvasta vahingosta voi syntyä MRL 140 §, 3 mom:ssä ja 101§:ssä perusteltu kor-

27.9.2016

vausvelvoite. Luvan voimassaolosta säädetään MRL 143 §:ssä että se voidaan myöntää suunnitelmallista metsänkäsittelyä varten enintään kymmeneksi vuodeksi. Voimassa olevan yleiskaavan alueella lupa on myönnettävä, jollei toimenpide vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen taikka turmele kaupunki- tai maisemakuva.

9 SUUNNITTELUVAIHEET

Kiteen kaupunki teki päätöksen kaavan laatimisesta 31.3.2014.

Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin 10.4.2014.

Kaavan maastotyöt tehtiin luonto- ja maisemainventoinnin täydennyksen laatijan osalta kesällä 2014 ja keväällä 2015.

Arkeologisen inventoinnin maastotyöt tehtiin kesällä 2014.

Viitasammakkoselvityksen maastotyöt tehtiin kesällä 2014.

Kiteen kaupunki teki päätöksen kaavakonsultin valinnasta 9.5.2014.

Kiteen kaupunginhallitus teki päätöksen vireilletulosta 16.6.2014 §:ssä 187

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli MRL 62 §:n mukaisesti nähtävillä 4.8. – 2.9.2014.

Viranomaistyöneuvottelu luontoselvityksen laajentamisesta pidettiin 4.5.2015.

Kaavaluonnos valmistui toukokuussa 2015.

Kaavaluonnoksen (kaavan valmisteluaineisto) oli nähtävillä 27.5.- 25.6.2015.

Ehdotusvaiheen työneuvottelu viranomaisten kanssa pidettiin 8.10.2015.

Kaavaehdotus valmistui maaliskuussa 2016

Kaavaehdotus oli nähtävillä 4.4. – 3.5.2016

Ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin 10.8.2016.

Kulttuuriympäristön selvitys maastotöineen laadittiin elokuussa 2016.

Erilliskuuleminen 6.9.2016 – 13.9.2016 (21.9.2016)

Hyväksyttiin Kiteen kaupunginhallituksessa 10.10.2016 § 252

Hyväksyttiin Kiteen kaupunginvaltuustossa 24.10.2016 § 48

FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy

Helsingissä 27.9.2016

Hyväksynyt:

Timo Leskinen
DI

Laatinut:

Kuisma Reinikainen
DI YKS-503